

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Aleš Dlabola

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6208 – Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**

**Hospodářská politika Nečasovy vlády - rozbor hospodářské
politiky Česka od roku 2010, dopady na makroekonomické
prostředí firmy**

**Economic Policy of Government of Prime Minister Petr Necas - Analysis of
Economic Policy of Czech Republic since 2010, Macroeconomic Impacts on
Company Enviroment**

DP – PE – KEK 2012 09
Bc. Aleš Dlabola

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Marek Skála, Ph.D., katedra ekonomie
Konzultant: Ing. Aleš Kocourek, Ph.D., katedra ekonomie

Počet stran: 94 Počet příloh: 4

Datum odevzdání: 4. května 2012

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 4. května 2012

Aleš Dlabola

Anotace

Nečasova vláda přichází k moci právě v době obrovských turbulencí na trzích. Světem nejprve otřásla hospodářská krize v roce 2008. O dva roky později se objevili dluhové problémy některých evropských zemí platících společnou měnou Euro a vypořádávají se s ní dodnes. Dluh ČR není tak vysoký jako v zemích jižní Evropy. Veřejné finance jsou i tak ve špatném stavu a je nutná jejich rekonsolidace, jinak hrozí nekontrolovatelné zadlužování. Zásadou nepříznivého demografického vývoje je navíc nutné provést důchodovou reformu, protože současný systém je již neudržitelný. Vláda tak intenzivně pracuje na strukturálních reformách, které mají vést k vyrovnaným rozpočtům. Právě ty jsou zárukou dlouhodobé stability a udržitelnosti. V závěru práce byla ověřena teze, že Nečasův kabinet jde správným směrem, v otázce fiskální odpovědnosti.

Klíčová slova

ČR, dluhy, HDP, hospodářská politika, reformy, veřejné finance, vyrovnané rozpočty

Annotation

Cabinet of Necas is coming to lead in time of huge turbulence at the markets. In the world there were economy crisis in 2008. About two years later was started debt problems in some European countries which have currency Euro in common and they are still continuing. Debt of Czech Republic is not as high as in South European countries. But public finance is in bad condition and it is necessary to consolidate it, otherwise uncontrollable indebtedness. It is required to make pension reform because of unfavourable demographic development. So government is working intensively on structural reform which should lead to balanced budgets. They are the guarantee of long-term stability and sustainability. The conclusion has been proved that Necas's cabinet is going in the right direction on fiscal responsibility.

Key Words

Balanced budget, Czech Republic, debts, economic policy, GDP, reform

Obsah

Seznam zkratk	9
Seznam tabulek.....	11
Seznam obrázků	12
Úvod.....	13
1 Nástin a stav vývoje ekonomiky do příchodu Nečasovy vlády.....	15
1.1 Hrubý domácí produkt.....	19
1.2 Inflace	20
1.3 Nezaměstnanost	21
1.4 Státní rozpočet	23
1.5 Státní dluh.....	24
2 Deskripce a rozbor hospodářské politiky Nečasovy vlády s výhledem na další roky	27
2.1 Veřejné finance.....	31
2.2 Důchodová reforma	40
2.3 Práce, zaměstnanost a sociální oblast	46
2.4 Školství	51
2.5 Zdravotnictví	54
2.6 Korupce	57
3 Hodnocení hospodářské politiky vlády	61
3.1 Makroekonomické ukazatele s výhledy na následující roky	62
3.2 Rozpočtová hodnotící kritéria	67
3.3 Hodnocení dle různých organizací	70
3.4 Názory odborníků	78
Závěr.....	81
Seznam použité literatury.....	85
Seznam příloh	94

Seznam zkratek

ABL	Agentura Bílého Lva
AVČR	Akademie věd České republiky
BEL	Belgie
BRIC	Brazílie, Rusko, Indie, Čína
CERGE-EI	Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium
CP	Cenné papíry
CPI	Index vnímání korupce
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTK	Česká tisková kancelář
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EK	Evropská komise
EMU	Evropská měnová unie
EU	Evropská unie
EUROSTAT	Statistický úřad Evropské unie
FO	Fyzická osoba

FR	Francie
G8	Sdružení osmi nejvyspělejších států světa
HDP	Hrubý domácí produkt
HM	Hrubá mzda
JIM	Jednotné inkasní místo
KB	Komerční banka
MF	Ministerstvo financí
MMF	Mezinárodní měnový fond
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NATO	Severoatlantická aliance
NERV	Národní ekonomická rada vlády
ODS	Občanská demokratická strana
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PO	Právnícká osoba
RAK	Rakousko
SP	Svaz průmyslu a dopravy
SR	Státní rozpočet
THK	Tvorba hrubého kapitálu
TIC	Transparency International ČR
TUL	Technická univerzita v Liberci
USA	Spojené státy americké
ÚP	Úřad práce
VŠ	Vysoké školy
VV	Věci veřejné

Seznam tabulek

Tabulka 1: Makroekonomické ukazatele ČR 2007 - 2010.....	18
Tabulka 2: Srovnání makroekonomických ukazatelů ve vybraných zemích	19
Tabulka 3: Přehled zrušených osvobození s důsledky na rozpočet	35
Tabulka 4: Výše státního příspěvku na penzijním připojištění	41
Tabulka 5: Nová výše státního příspěvku	44
Tabulka 6: Výdaje na sociální oblast za rok 2010 ze státního rozpočtu	47
Tabulka 7: Cíle Strategie Evropa 2020 u jednotlivých skupin.....	48
Tabulka 8: Výše odstupného daná zákonem	49
Tabulka 9: Nezaměstnanost obyvatel dle výše dosaženého vzdělání v tisících.....	52
Tabulka 10: Ukazatele mezinárodního obchodu s predikcí v mld Kč	63
Tabulka 11: Změna ve struktuře obchodní bilance	64
Tabulka 12: HDP rozdělení pomocí výdajové metody v mld. Kč	65
Tabulka 13: Struktura HDP s predikcí v %.....	66
Tabulka 14: Schodky státního rozpočtů dle programu vlády.....	69

Seznam obrázků

Obrázek 1: Výše dluhů v EU za rok 2010 v % k HDP	16
Obrázek 2: Vývoj HDP ČR 1996 - 2010.....	17
Obrázek 3: Vývoj míry inflace 1996 - 2010	21
Obrázek 4: Míra nezaměstnanosti ČR 1996 – 2010.....	22
Obrázek 5: Salda státního rozpočtu ČR 1996 – 2010	23
Obrázek 6: Vývoj státního dluhu ČR 1996 – 2010	24
Obrázek 7: Vývoj státního dluhu vůči HDP 1996 - 2010	25
Obrázek 8: Vývoj HDP a státního dluhu ČR 1996 – 2010	25
Obrázek 9: Výsledky voleb do poslanecké sněmovny ČR v roce 2010.....	28
Obrázek 10: Současný systém byrokracie.....	37
Obrázek 11: Koncepce JIM.....	38
Obrázek 12: Vývoj počtu smluv stavebního spoření	39
Obrázek 13: Výše úvěrů ze stavebního spoření	40
Obrázek 14: Příjmy a výdaje důchodového a nemocenského pojištění	42
Obrázek 15: Saldo účtu důchodového a nemocenského pojištění	42
Obrázek 16: Vývoj míry nezaměstnanosti v ČR 2005 - 2011.....	51
Obrázek 17: Podíl spoluúčasti pacientů na výdajích ve zdravotnictví v různých zemích	56
Obrázek 18: Vývoj indexu CPI pro ČR	58
Obrázek 19: Vývoj mezinárodního obchodu s předpoklady pro další roky.....	63
Obrázek 20: Struktura mezinárodního obchodu 2010.....	64
Obrázek 21: Vývoj ratingového hodnocení ČR za posledních 20 let	73
Obrázek 22: Vývoj úroků z českých dluhopisů	74

Úvod

Hlavním cílem této diplomové práce je rozbor hospodářské politiky vlády Petra Nečase od poloviny roku 2010 až do konce roku 2011 i s výhledy na budoucí ekonomický vývoj v České republice. Důležitými ukazateli, které pomohou zjistit prospěšnost kroků vlády, jsou HDP, inflace, nezaměstnanost a saldo státního rozpočtu. Většina statistik je čerpána ze zdrojů OECD, EUROSTATU, ČSÚ, MF a ČNB.

V **první kapitole** se práce zaměřuje na vývoj hospodářství do roku 2010. Nejprve je stručný přehled celosvětového dění a situace na trzích. Dále je popsána současná ekonomická situace v Evropě. Záměrem je nastínit především stav před první krizí a rozebrat druhou dluhovou krizi, která je nyní největším problémem. Nakonec bude důkladný rozbor hospodářství ČR s jeho největšími problémy. Zde se práce zabývá především analýzou vývoje nejdůležitějších makroekonomických ukazatelů.

Druhá kapitola se zabývá nástinem reformních kroků vlády premiéra Petra Nečase. Nejzásadnější bude analýza kroků přímo souvisejících s hospodářstvím. Hlavními oblastmi zkoumání budou veřejné finance, důchodová reforma, školství, zdravotnictví a korupce. Práce se zaměřuje především na jejich dopady na státní rozpočet a makroekonomickou analýzu prostřední. Zmíněny budou také reformy, které jsou již schváleny, ale doposud nenabýly na účinnosti

Hodnocení hospodářské politiky bude probíhat v několika krocích v **poslední části** této práce. Nejprve bude brán důraz na jednotlivé makroekonomické ukazatele, jejich stav a predikce do následujících let. Dále se práce zaměří na hodnocení přínosů pro státní rozpočet, tedy fiskální kritérium. Tam budou probrány jednotlivé kroky vlády z hlediska příjmů a výdajů, komparace státního rozpočtu let 2011 a 2012 a předpoklad daný jejím programovým prohlášením. Dále budou provedena hodnocení různými organizacemi. Vybrány jsou ty nejdůležitější: světově významná OECD, ratingové agentury a z těch evropských EK. Za ČR to bude ČMKOS a SP. Jejich výběr byl strategický a jsou v něm jedni z nejdůležitějších partnerů, kteří sledují a vyjadřují se k působení vlády na hospodářskou politiku státu a na ekonomiku země jako celek. Do hodnocení budou také zapojeni různí odborníci a experti na danou problematiku, i ti kteří radí a vytvářejí různá doporučení vládě.

V práci bude snaha o obhájení následující **teze**:

Hospodářská politika Nečasovy vlády je v současné situaci tou lepší cestou, jak zkonsolidovat veřejné finance a nastartovat českou ekonomiku.

Všechna hodnocení budou stručně a celkově shrnuta v závěru práce, kde dojde i k zodpovězení na následující otázky:

1. Vedou kroky vlády k vyrovnaným rozpočtům?
2. Jak se současná fiskální restrikce podepíše na růstu ekonomiky?
3. Jak ovlivní hospodářská politika vlády makroekonomickou stabilitu ČR?
4. Jaká jsou případná rizika a hrozby pro českou ekonomiku?
5. Jaké jsou dopady na podnikatelské prostředí v ČR?

Pro větší přehlednost celé práce je použito několik tabulek a grafů, které lépe zobrazují vývoj, stav a strukturu vybraných ukazatelů a veličin.

1 Nástin a stav vývoje ekonomiky do příchodu Nečasovy vlády

Světová hospodářská situace

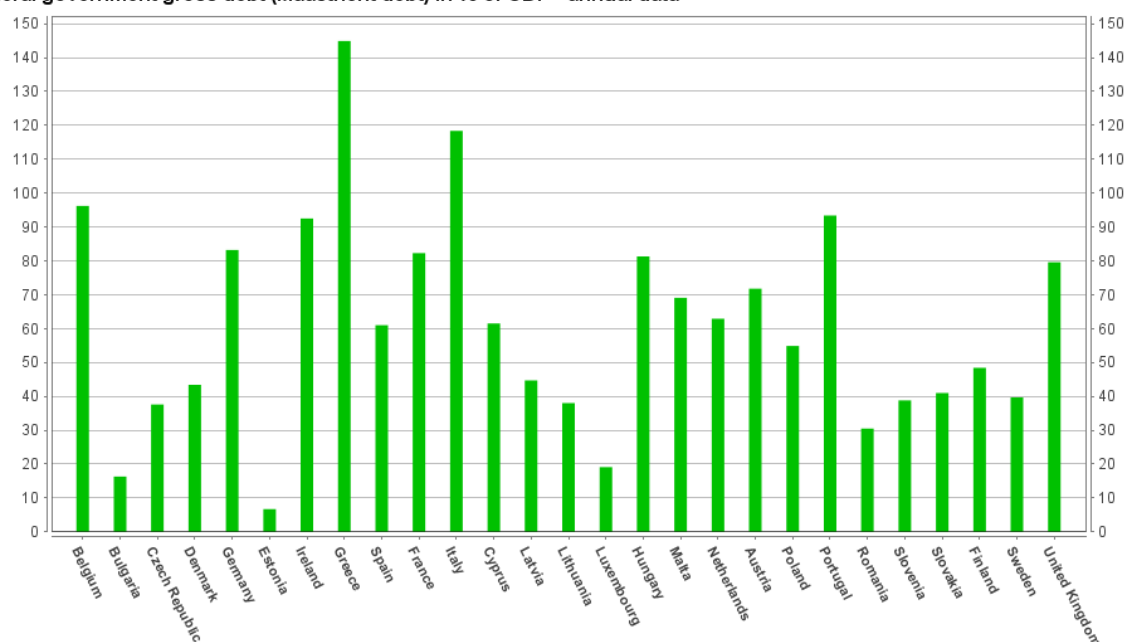
Do jednadvacátého století vstupoval svět v období hospodářského růstu a obrovského rozmachu rozvojových zemí, v čele se státy BRIC tažené Čínou. Ještě na počátku století tento trend přetrvával. Ale již v roce 2008 přišla celosvětová hospodářská krize, která poslala nejvyspělejší země do recese. Její počátky se odehrály na americkém hypotečním trhu, kde došlo ke zhroucení obchodů s cennými papíry. Ty rychlým způsobem ztratily na hodnotě. Finanční prostředky v nich měly téměř všechny finanční domy světa a následkem šoku je musely odepsat. Zprvu krize zasáhla finanční sektor a následkem toho kolabovaly banky, jiné žádaly o státní pomoc, klesaly akciové burzy ze strachu dalších ztrát. Stalo se tak, jak ve Spojených státech amerických, tak i v dalších zemích jako například ve Velké Británii, Švýcarsku a dalších finančních centrech světa. Nepříznivá situace na finančních trzích se následně přelila i na ostatní trhy. První v řadě to byl trh s nemovitostmi a současně i hypotékami. Lidé neměli peníze na splácení hypoték a banky nemohly poskytovat nové. Mnoho developerů proto muselo zrušit své nové projekty výstavby. Další velkou ránu dostal automobilový průmysl, kde došlo až k tomu, že největší americká automobilka General Motors požádala vládu o státní pomoc a následné zestátnění kvůli obřím dluhům, které měla. Již koncem roku 2009 a začátkem 2010 se státy velmi úspěšně zotavovaly a předpovídala se velmi optimistická čísla napříč spektrem.

Stav hospodářství v Evropě

V Evropě se zpočátku krize odrazila v bankovním sektoru, ale stejně jako v USA se následně přelila do trhu s nemovitostmi a automobily. Největší evropské banky, které investovaly peníze do amerických hypotečních zástavních listů, odepisovaly obří ztráty. Banky ze strachu zpřísnili podmínky pro poskytování úvěrů. To mělo za následek nižší poptávku po nemovitostech a způsobilo pád jejich cen. Také v automobilovém průmyslu hrozil velký pokles poptávky po nových vozech. Až státní pomoc v podobě „šrotovného“ vyhnala poptávku vzhůru. Koncem roku 2010 však padla na Evropu další a ještě větší hrozba. Řecko, člen Evropské unie a Evropské měnové unie, se potácelo na okraji dluhové pasti, protože jeho státní dluh přesáhl 100 % hrubého domácího produktu (Eurostat, 2012a), deficit rozpočtu byl

kolem 10 % HDP za rok a investoři již odmítli potápějícímu se státu půjčovat další finanční prostředky. I proto muselo požádat o pomoc, především pak státy EMU. Případný krach by totiž měl nedozírné následky pro ostatní členy unie. Řecko zafungovalo jako roznětka a o následnou finanční pomoc požádali i Irsko a Portugalsko, jež se ocitly v podobné situaci. Státy EMU se nyní obávají z dominového efektu, protože nejen její členové z oblasti jižní Evropy mají rozpočtové a dluhové problémy. Tato další krize se samozřejmě netýká jen členů EMU, ale celé Evropy, protože díky globalizaci a především integraci je většina zemí velmi silně hospodářsky spjata s ostatními státy. Obrovskou dluhovou hrozbu dokazuje následující obrázek.

General government gross debt (Maastricht debt) in % of GDP - annual data

Obrázek 1: Výše dluhů v EU za rok 2010 v % k HDP

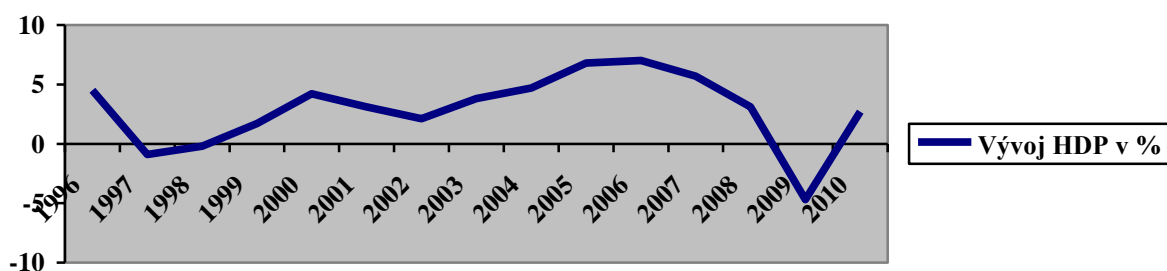
Zdroj: EUROSTAT. *General government gross debt (Maastricht debt) in % of GDP – annual data.*

Z toho lze vyčíst, že nejhorší situace je opravdu v Řecku. Jeho nekontrolovaný dluh se blíží 150 % HDP. Druhým v řadě je Itálie s téměř 120 % HDP. Ta je ale velmi silnou ekonomikou, a pokud jí budou investoři i nadále důvěřovat, měla by celou situaci zvládnout. Velmi nepříznivý vývoj dluhu je i v již zmíněném Portugalsku a Irsku, které nejsou dostatečně silné si sami pomoci. Krize se naplno projevila také v Maďarsku, které má více než 80 % dluh vůči svému HDP. To však není členem EMU a bude si muset pomoci samo s přispěním MMF. Dluh ČR je na relativně nízké úrovni. Ze zemí EU mu patří dokonce sedmá pozice s nejnižším

zadlužením. Není však možné očekávat, že pokud by zkolabovala EMU, tak Česko zůstane bez větších hospodářských ztrát.

Česká ekonomika

Situace v České republice se nikterak neliší od té v ostatních vyspělých státech. Země si v nedávné době prošla transformací a především 90. léty, kdy došlo k obrovským privatizacím státního majetku. Ekonomika se transformovala z plánovaného na tržní řízení hospodářství. V čele Českého státu se mezitím vystřídaly jak pravicové tak levicové vlády, které udávaly směr celé společnosti. Hospodářství poté nabralo rostoucí tempo, které si dlouho drželo. Země těžila především z výhodné pozice uprostřed Evropy, což dokazuje i následující graf (ČSÚ, 2012), který zobrazuje vývoj změny HDP od roku 1996.

Obrázek 2: Vývoj HDP ČR 1996 - 2010

Zdroj: ČSÚ. *Makroekonomické údaje*. Vlastní zpracování.

Díky slušné infrastruktuře, která se neustále rozvíjela, si zemi oblíbilo spoustu firem ze západní Evropy, které zde budovali své továrny. Napomohl tomu také fakt nižší průměrné mzdy u zaměstnanců, dobrá situace ve školství a vzdělanosti národy a slušné úspěchy ve vědě a výzkumu. To všechno byly aspekty, které pomáhaly konkurenceschopnosti ekonomiky. V současné době ČR zažívá odliv investorů dále na východ. Protože náklady na pracovníky neustále rostou a vůbec veškeré náklady, které s možnou investicí souvisejí, nejsou již tak nízké. To napomáhá snižování konkurenceschopnosti a odlivu kapitálu dále do východní Evropy. Z ČR se tak stává spíše než výrobní, transitní země. I tak ale ekonomika vykazovala ty nejlepší parametry až do příchodu roku 2009, ve kterém země naplno pocítila důsledky celosvětové hospodářské krize. Ta se v ČR projevila o trochu později než v zemích, které jsou

vysoce hospodářsky spjaté s USA, a nenadělala takové škody jako jinde. Krize byla očekávaná a stát a firmy se na ní stihly dostatečně připravit. I přesto byl ovlivněn finanční sektor a to zejména zpřísněním poskytování úvěrů. Ve stavebnictví se projevila nižší poptávkou a následným poklesem cen nemovitostí. Automobilový průmysl, který je tahounem české ekonomiky, v podstatě zasažen nebyl především díky šrotovnému v okolních evropských zemích. Bohužel již ale bylo jasné, že se česká ekonomika ponoří do recese. Čeští politici připravili řadu protikrizových opatření, které měly za prvné pomoci nastartovat ekonomiku a za druhé snížit vysoký schodek státního rozpočtu. Následovalo období stagnace a opětovného probuzení ekonomiky. V roce 2010 se však naplno projevil problém zadluženosti států a obrovských státních deficitů v Evropě. Pro ČR je to také špatná zpráva, protože okolo 80 % exportu se vyváží právě do zemí EU. Tím pádem by případný kolaps unie znamenal velké problémy pro české firmy, jejich produkci, odbyt, a samozřejmě i pro samostatný stát. V polovině roku 2010 se konaly volby do parlamentu ČR a všechny strany se v předvolebním boji předháněly v tom, jak snížit už tak napjatý státní rozpočet a znovu nastartovat ekonomiku. Nakonec volby vyhrála levicová strana ČSSD. Vládu ale nakonec složila druhá v pořadí pravicová ODS, která dala dohromady koalici s taktéž pravicovou TOP 09 a středovou stranou VV. Situaci v ČR nejlépe vystihuje následující tabulka, která bude podrobně rozebrána v následujících kapitolách.

Tabulka 1: Makroekonomické ukazatele ČR 2007 - 2010

Veličina	Měřítko	Rok			
		2007	2008	2009	2010
HDP	běžné ceny, mld. Kč, r. r. 2000, sezónně neočištěno	3535	3689	3626	3667
Meziroční růst HDP	růst v %	5,7	3,1	-4,7	2,7
Inflace	růst v %	3	6,3	0,6	1,2
Nezaměstnanost	počet	354878	352250	539136	561551
Míra nezaměstnanosti	výše v %	5,3	4,4	6,7	7,3
Schodek státního rozpočtu	mld. Kč	66,39	19,37	192,4	156,41
Státní dluh/HDP	v %	25,2	27,1	32,5	36,6
Státní dluh	mld. Kč	892,3	999,8	1178,2	1344,1

Zdroje: MF, 2012c. *Makroekonomická predikce České republiky*. Vlastní zpracování.

Další srovnání je provedeno na vývojových tendencích v několika zemích (Eurostat, 2012b). V potaz jsou brány čtyři důležité makroekonomické veličiny, které poukazují na celosvětovou hospodářskou krizi. Jako vzorek pro srovnání byl vybrán průměr EU, Portugalsko, které je velikostí ekonomiky srovnatelné s ČR, Německo, jež je hlavní obchodním partnerem a USA, které má největší hospodářství na světě a kde začala celosvětová krize.

Srovnání makroekonomických ukazatelů ve světě

Tabulka 2: Srovnání makroekonomických ukazatelů ve vybraných zemích

Veličina	Země	Rok			
		2007	2008	2009	2010
Meziroční růst HDP	EU	3,2	0,3	-4,3	2,0
	ČR	5,7	3,1	-4,7	2,7
	Portugalsko	2,4	0,0	-2,9	1,4
	Německo	3,3	1,1	-5,1	3,7
	USA	1,9	-0,3	-3,5	3,0
Nezaměstnanost	EU	7,2	7,1	9,0	9,6
	ČR	5,3	4,4	6,7	7,3
	Portugalsko	8,1	7,7	9,6	11,0
	Německo	8,7	7,5	7,8	7,1
	USA	4,6	5,8	9,3	9,6
Inflace	EU	2,3	3,7	1,0	2,1
	ČR	3,0	6,3	0,6	1,2
	Portugalsko	2,4	2,7	-0,9	1,4
	Německo	2,3	2,8	0,2	1,2
	USA	2,8	3,8	-0,4	1,6
Státní dluh/HDP	EU	59,0	62,5	74,7	80,1
	ČR	27,9	28,7	34,4	37,6
	Portugalsko	68,3	71,6	83,0	93,3
	Německo	65,2	66,7	74,4	83,2
	USA	64,1	70,0	84,7	93,0

Zdroj: EUROSTAT. Generováno z:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/excessive_imbalance_procedure/imbalance_scoreboard>.
Vlastní zpracování.

1.1 Hrubý domácí produkt

Mezi nejzákladnější ukazatele velikosti hospodářství patří HDP. Ten v ČR roste pozvolna již od devadesátých let minulého století. Nejvíce se na jeho tvorbě podílí konečná spotřeba, která tvoří okolo 70 %, z toho na domácnosti připadá okolo 49 %. Další důležitou složkou je tvorba hrubého kapitálu, jež tvoří okolo 25 % HDP. Poslední veličinou je čistý vývoz, na který

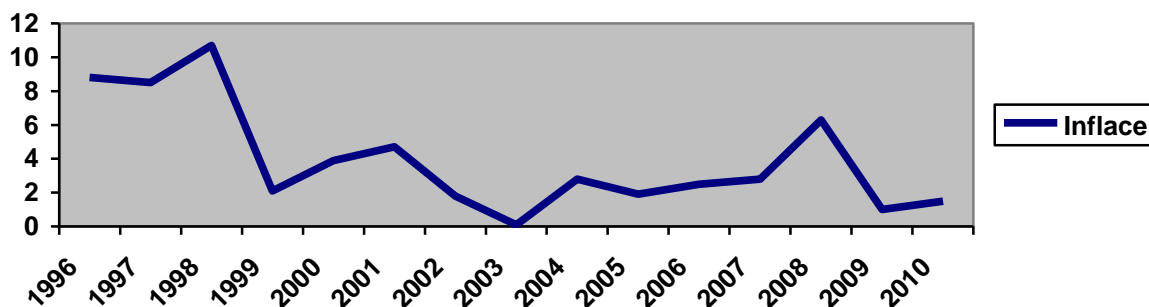
připadá zbylých 5 %. Ten je jedním z tahounů ekonomiky posledních let. Česko se tak stalo velmi silnou exportní zemí.

Z tabulky o krok výše je patrné, že české hospodářství rostlo až do roku 2009 velmi slušným tempem. Pak se ale naplno projevíly důsledky celosvětové krize. Ekonomika spadla do recese a odepsala 4,7 % HDP. Velkou měrou se na poklesu podílela THK. Ta se celkově propadla o 13,9 % její hodnoty v předchozím roce. Nahoru ji však táhla spotřeba a především export. Ten se stal hlavním tahounem ekonomiky. Nejlépe si vedl již tradičně automobilový průmysl a to zejména díky šrotovnému v okolních evropských zemích. To sebou ale také přineslo zjištění obřích rizik, která ekonomice hrozí. Jedná se především o vysoké napojení hospodářství na automobilový průmysl a vázanost exportu na vývoj v okolních evropských zemích.

Růst HDP je v ČR vyšší než průměrný růst v EU, ale také pokles právě v roce 2009 byl větší. V komparaci s Portugalskem si Česká ekonomika vedla podstatně lépe. To se však v současnosti potýká s dluhovou krizí. Ukazatel růstu HDP v Německu vykazoval již v roce 2008 velké snížení oproti předchozímu roku. Poznamenala ho právě krize, protože velká část německého vývozu putuje právě do USA. Následný rok spadla do recese a jeho vývoz se propadl. Ekonomika ČR je velmi úzce spjata právě se sousední zemí, protože největší část exportu putuje právě tam. To je možné vysledovat právě i z ukazatele růstu. Pokud se Německu daří, pak z tohoto vývoje těží i Česko.

1.2 Inflace

Dalším makroekonomickým faktorem je inflace. Důležitá je především z hlediska znehodnocování kupní síly obyvatelstva. Nejhorší situace byla v 90. letech, kdy dosahovala téměř 10 %. Od 1999 se držla pod mírou 5 %. To však nestačí, protože jedno z konvergenčních kritérií přijetí země do EMU je udržel inflaci pod 3 %. Již od vstupu do EU se tak vlády ČR snaží tuto podmínky dodržet.

Obrázek 3: Vývoj míry inflace 1996 - 2010

Zdroj: ČSÚ. *Makroekonomické údaje*. Vlastní zpracování.

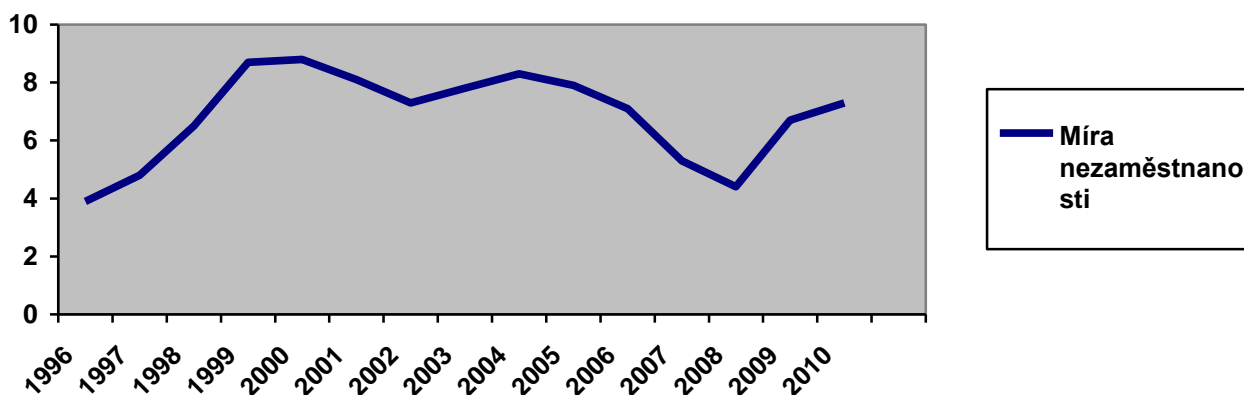
Dařilo se tak až do roku 2008, kdy spotřebitelské ceny vzrostly o 6,3 %. Zapříčinily to především zvýšené náklady na bydlení, deregulace nájemného, navýšení cen energií a zvýšení spodní sazby DPH z 5 na 9 % u zboží, které spadá do skupiny základních životních potřeb, což jsou například potraviny a léky. Mezi proinflační tlaky lze uvést zvýšení spotřební daně u tabáku a cigaret a regulační poplatky u lékaře a v nemocnicích. Následný rok 2009 nepřinesl výrazné zvýšení cen. Ty vzrostly o jeden jediný procentní bod i díky výraznému poklesu cen zemědělských výrobků, které spadly až na úroveň cen roku 2006. V dalších odvětvích nebyly poklesy cen tak výrazné například u průmyslových výrobců je zaznamenán pokles 3,1 %. V porovnání roku 2008 a 2009 můžeme říci, že ceny zboží klesly o 0,4 % a ceny služeb se naopak zvýšily o 3,5 %. S rokem 2010 vzrostla inflace jen o 1,5 %. Hlavní zásluhu na růstu cen mělo navýšení DPH u základní sazby z 19 na 20 % a u snížené z 9 na 10 %.

V komparaci s dalšími státy se míra inflace držela na podobné výši. Zajímavé je, že krize vedla v některých zemích až k deflaci. Konkrétně se jedná o rok 2009 v USA a Portugalsku. Pokles cen v USA byl způsoben především nižší ochotou spotřebitelů nakupovat, a proto museli obchodníci snížit ceny, aby tak stimulovali své zákazníky. V celé EU rostly ceny o trochu více než v ČR a to jeden procentní bod.

1.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je také velmi důležitým makroekonomickým údajem zejména z hlediska plnění státního rozpočtu. Pokud je příliš vysoká, pak na straně příjmů vypadne část daně

z příjmů a sociální zdravotní pojištění, které zaměstnanci odvádějí ze mzdy, kdežto na straně výdajů vzrostou různé sociální dávky.

Obrázek 4: Míra nezaměstnanosti ČR 1996 – 2010

Zdroj: ČSÚ. *Makroekonomické údaje*. Vlastní zpracování.

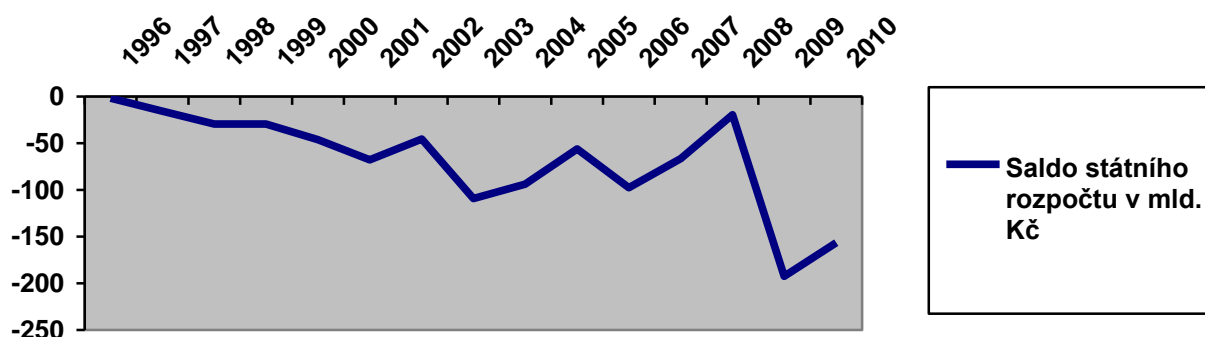
Po transformaci ekonomiky míra nezaměstnanosti prudce rostla, protože firmy začaly zefektivňovat výrobu a přebytečnou pracovní sílu propouštěly. Ta se pak po dlouhou dobu držela kolem osmi procent. Kolem roku 2004 se začalo hospodářství nebývale dařit a míra nezaměstnanosti neustále klesala. Zaměstnanost obyvatel rostla tažena výbornou situací na trzích. Trend pokračoval až do roku 2008, kdy míra nezaměstnanosti klesla až na 4,4 %. Ve světě právě vrcholila finanční krize a ČR zasáhla především v roce následujícím, kdy se nezaměstnanost skokově zvýšila až na 6,7 %. Její strukturu z hlediska vzdělání tvořili hlavně tři skupiny lidí, s nižším odborným téměř 42 %, s neúplným základním okolo 26 % a byli nezaměstnaní a s úplným středním odborným vzděláním, kterých bylo 15,26 %. Krize zasáhla celé hospodářství, žádné profese nevyjímaje. Nejvíce ale utrpěli tyto dvě „Řemeslníci a kvalifikovaní“ a „Obsluha strojů a zařízení“. V roce 2010 se míra nezaměstnanosti ustálila kolem hranice 7 %.

Ve srovnání s ostatními státy EU je v ČR dlouhodobě nižší míra nezaměstnanosti, než je průměr celé sedmadvacítky. Ten v současnosti činí okolo deseti procent. Ve srovnatelně velké zemi Portugalsku se míra zvyšuje a již přesáhla 10 %, zato v ČR se drží kolem sedmi procent. Největší ekonomika USA byla ve statistikách ve skvělé formě a její nezaměstnanost dosahovala okolo pěti až šesti procent. Nyní po krizi se již blíží deseti procentům a doposud

nejsou viditelné žádné pozitivní zprávy z Amerického trhu práce. To v Německu je situace naprosto odlišná, protože její míra nezaměstnanosti se snižuje a dosahuje historicky minimálních hodnot.

1.4 Státní rozpočet

Z hlediska státního rozpočtu jsou zkoumány především jeho příjmy, výdaje a případný schodek či přebytek. S přebytky se lze setkat jen u hrstky zemí světa. Státní rozpočet ČR hospodaří se schodkem již od poloviny devadesátých let minulého století.

Obrázek 5: Salda státního rozpočtu ČR 1996 – 2010

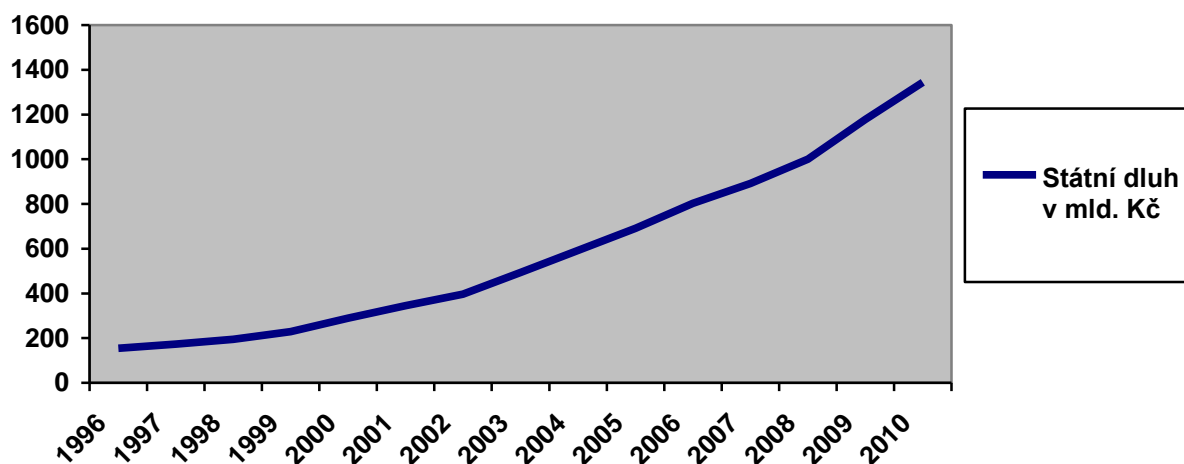
Zdroj: ČSÚ. *Makroekonomické údaje*. Vlastní zpracování.

Roky 2000 až 2008 byli pro rozpočet velmi nákladné z hlediska jeho výdajové stránky. U vlády byla levice a konkrétně ministrem financí byl Bohuslav Sobotka z ČSSD. Ten je velmi kritizován odborníky za jeho dobu na ministerstvu, protože za časů vysokého růstu našeho hospodářství enormně navyšoval výdaje ze státní kasy a vytvářel tak zbytečné dluhy. Z grafu je patrné, že obrovské schodky státního rozpočtu byly právě v době, kdy ekonomika zaznamenávala největší růst. Na vině jsou vlády, které nehospodárně navyšovaly výdaje státu. Poslední nízký schodek zaznamenal rok 2008, kdy se ještě ekonomice velmi dařilo a to 19,37 miliardy Kč. Následný krizový rok 2009 však přinesl skokové zvýšení schodku až na závratných 192,4 miliardy Kč. Zákon o státním rozpočtu je připravován na rok dopředu a na rok 2009 byl schválen, v té době pravicovou vládou, ve výši 38,1 a následně ještě navýšen na 52,2 miliard Kč. V době schvalování se totiž ještě počítalo s růstem našeho hospodářství. Ve skutečnosti se projevil propad v řádu několika procent a snížení na příjmové straně,

především daňové o 110 miliard včetně pojistného činil výpadek téměř 160 miliard Kč. Ještě v roce 2009 nastoupila úřednická vláda, která měla jediný úkol a to stabilizovat veřejné finance a provést Česko hospodářskou krizi. Na počátku roku 2010 již byla známa hrozba další tentokrát dluhové krize, která se k nám šířila z jižní Evropy. Proto si většina politických stran dala jako hlavní téma do voleb, které se konaly v polovině 2010, heslo „stabilizace veřejných financí“.

1.5 Státní dluh

Státní dluh je tvořen souhrnem státních finančních pasiv a v ČR se neustále zvyšuje. V roce 2010 činil 1344,1 miliard Kč, což je více než celý roční příjem do státního rozpočtu, který je kolem bilionu korun. Tento trend je dlouhodobě nepříznivý a trvá již od poloviny devadesátých let. Za poslední čtyři roky vzrostlo HDP přibližně o 100 miliard, kdežto státní dluh za stejnou dobu o více jak 450 miliard.

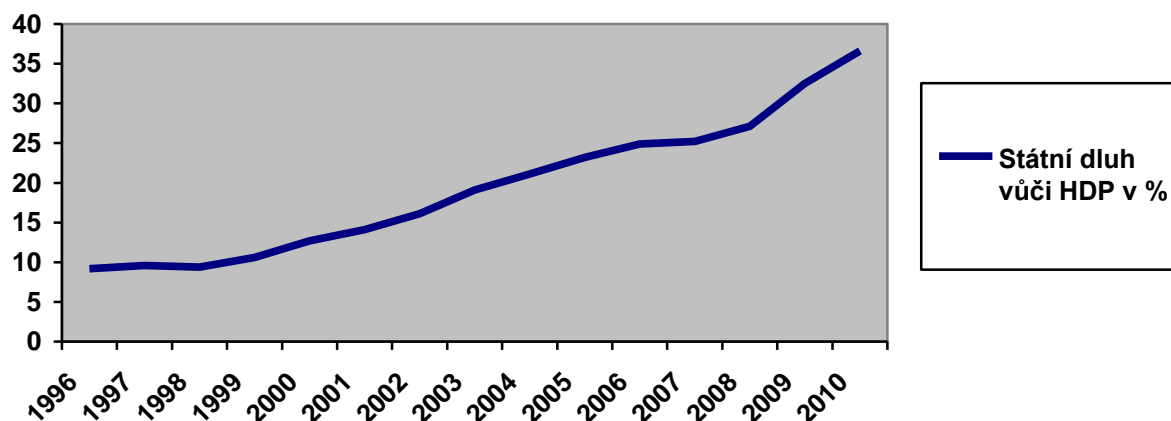

Obrázek 6: Vývoj státního dluhu ČR 1996 – 2010

Zdroj: ČSÚ. *Makroekonomické údaje*. Vlastní zpracování.

Častěji než s pouhou částkou se ve spojitosti se státním dluhem setkáváme s jeho porovnáním s HDP. Tento ukazatel udává, kolik procent HDP tvoří dluh a je velmi důležitý pro komparaci v mezinárodním srovnávání. Nejvyšší nárůst jsme zaznamenaly v posledních dvou letech po příchodu hospodářské krize. Schodky v těchto letech výrazně přesáhly částku 100 miliard. I proto musejí být cíle nastávající vlády z hlediska fiskálního velmi razantní, aby se země

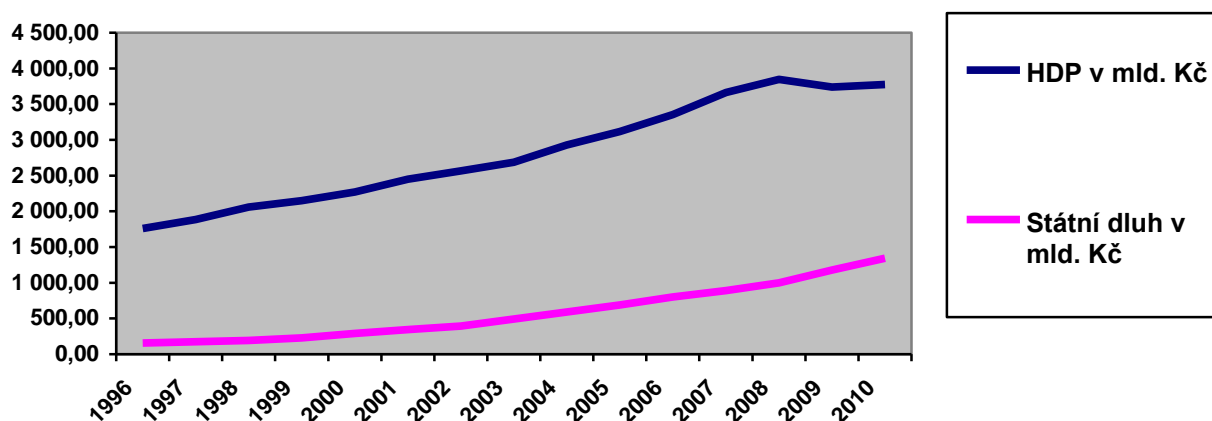
nedostala do dluhové pasti jako některé státy EU. O tom, že je situace vážná dokazuje i fakt, že v roce 2007 činil státní dluh vůči HDP 25,2 %, v roce 2010 to bylo již 36,6 %, což je nárůst o více jak deset procent. V roce 2010 lze vidět také pozitivní stránky, protože úřednické vládě se podařilo snížit státní rozpočet o více než 35 miliard Kč v komparaci s rokem předešlým.

Obrázek 7: Vývoj státního dluhu vůči HDP 1996 - 2010

Zdroj: ČSÚ. Makroekonomické údaje. Vlastní zpracování.

Další zajímavé srovnání vychází ze srovnání vývoje HDP a státního dluhu od 1996 do 2010. HDP ve sledovaném období vzrostlo z 1.761,6 na 3.775,2 mld. Kč. To je o více než dvojnásobek. Zato státní dluh činil 155,2 mld. Kč a vzrostl na 1.344,1 mld. Kč, což je více než osminásobek původní hodnoty.

Obrázek 8: Vývoj HDP a státního dluhu ČR 1996 – 2010

Zdroj: ČSÚ. Makroekonomické údaje. Vlastní zpracování.

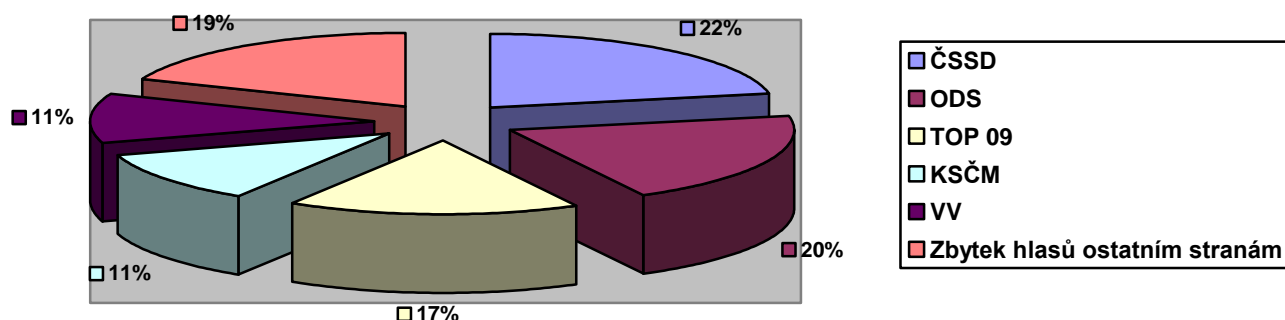
Nepříznivý vývoj z hlediska dluhů zažívá celá Evropa. ČR se nalézá v té lepší polovině zemí, protože její procentuální dluh vůči HDP je více než dvakrát menší než průměr EU. Země jako Německo a USA, které jsou světovými velmocemi, mají dluhy, které dosahují dokonce více než 80 % HDP. Špatnou situaci v Evropě dokazují i ratingové agentury, které hrozí mnoha zemím zhoršením jejich ratingů. V ČR je prozatím situace relativně stabilní. Dokazují to i výsledky právě ratingových agentur, které hodnotí zemi jako důveryhodnou. Například dle agentury Fitch a Moody's ji náleží hodnocení A+, což znamená nízké kreditní riziko s pozitivním výhledem na budoucí vývoj.

2 Deskripce a rozbor hospodářské politiky Nečasovy vlády s výhledem na další roky

Historie českých vlád sahá až do roku 1993, kdy se 1. ledna stala ČR samostatným státem. Až do roku 2010 se vystřídalo těchto osm mužů na postu předsedy vlády (VLÁDA, 2010a):

1993 – 1998	Václav Klaus – ten stál u transformace z plánovaného hospodářství na tržní ekonomiku, změnil orientaci země z východu na západ, následně odstoupil
1998	Josef Tošovský – guvernér ČNB, byl požádán o sestavení úřednické vlády Václavem Havlem
1998 – 2002	Miloš Zeman – vedl vládu v době spuštění jaderné elektrárny Temelín, vstup ČR do NATO, nákup vojenských letadel Gripen,
2002 – 2004	Vladimír Špidla – vstup do EU, první obří schodky státního rozpočtu, rekordní nezaměstnanost
2004 – 2005	Stanislav Gross – 101/200 většina v poslanecké sněmovně, konec následoval po skandálu s financováním bytu
2005 – 2006	Jiří Paroubek – zasloužil se o zvyšování sociálních dávek, zvyšování platů státním zaměstnancům, obrovské zvyšování deficitu veřejných rozpočtů, schválení mýtného
2006 – 2009	Mirek Topolánek – v prvním půlroce bez důvěry, superhrubá mzda, regulační poplatky ve zdravotnictví, předsednictví v Radě EU, první vláda svržená hlasováním o nedůvěře
2009 – 2010	Jan Fischer – úřednická vláda, převedla Česko celosvětovou hospodářskou krizí, úsporné balíčky na snížení schodku rozpočtu, zvýšení daní, snížení dávek, u obyvatel velmi oblíbená, možný kandidát na budoucího prezidenta

Dne 28. a 29. května 2010 se konaly volby do poslanecké sněmovny ČR (ČSÚ, 2010). Vítěznou stranou se stala levicová ČSSD s 22 % všech hlasů. Následována pravicovou ODS s 20 % a TOP 09 se 17 % hlasů. Do sněmovny se také dostala KSČM a VV, obě s 11 % hlasů. Další strany už nezískaly potřebných 5 % hlasů pro vstup do poslanecké sněmovny.

Obrázek 9: Výsledky voleb do poslanecké sněmovny ČR v roce 2010

Zdroj: ČSÚ. Celkové výsledky hlasování 2010. Vlastní zpracování.

Následovala jednání o složení nového kabinetu. ČSSD však neměla dostatek mandátů a ani silného partnera. Výsledkem proto byla dohoda tří stran ODS, TOP 09 a VV a následné jmenování Petra Nečase premiérem. Samotnou vládu, pod jeho vedením, jmenoval prezident ČR Václav Klaus 13. července 2010. Jako její hlavní úkoly bylo sestaveno těchto pět klíčových priorit (VLÁDA, 2010b):

1. Reformovat veřejné finance s cílem zastavit rostoucí veřejný dluh a nastavit parametry rozpočtové politiky tak, aby bylo dosaženo v roce 2016 vyrovnaných veřejných rozpočtů.
2. Provést takovou reformu důchodového systému, aby byl dlouhodobě udržitelný a schopen reagovat na měnící se demografickou strukturu české společnosti.
3. Přijmout sadu reformních opatření vedoucích k modernizaci a vyšší efektivnosti zdravotnického systému.
4. Realizovat reformu systému terciárního vzdělávání.
5. Přijmout opatření vedoucí k zásadně vyšší míře transparentnosti v oblasti veřejných zakázek a opatření snižující prostor pro korupci ve veřejném sektoru.

I díky tomuto programu si vláda ráda říká „Vláda rozpočtové odpovědnosti“. Ještě před volbami většina politických stran zdůrazňovala nutnost reforem a lidé si zvolili cestu. Proto musí Nečasova vláda dělat i velmi nepopulární kroky, aby naplnila svoje předvolební sliby.

Tak šel čas s Nečasovou vládou

Veškerá jednání kabinetu o nových reformách jsou nejprve diskutována na tzv. K9. To jsou vždy tři zástupci každé ze stran koalice. Poté co jsou návrhy schváleny na tomto jednání, postupují na vládu, kde příslušný resort přetvoří požadované změny do zákonů, které putují k odsouhlasení do parlamentu.

Složení vlády se za dobu od jejího zvolení již několikrát změnilo. Ta si předsevzala jako jeden z jejích hlavních cílů boj s korupcí. Někteří ministři však měli nebo stále mají spoustu svých soukromých problémů a sami si tak snižují svou důvěryhodnost. Je známo několik kauz, které poukazují právě na korupci. V některých případech již policie učinila kroky vedoucí k jejich objasnění. V jiných však vyjdou kauzy do ztracena. Zde jsou příklady dvou případů, kdy se členové vlády dostali pod tlak veřejnosti kvůli svým kauzám:

- ProMoPro – V roce 2009 ČR předsedala EU a celou organizaci v pořádání summitů a různých zasedání měl na starosti někdejší vicepremiér pro evropské záležitosti a nyní ministr obrany Alexandr Vondra z ODS. Kauza se týká zakázky na zajišťování dodávky audiovizuální techniky na konferenci v Praze a ostatních regionech. Vondrův úřad totiž vybral dodavatele bez řádného výběrového řízení právě firmu ProMoPro za téměř 551 milionů korun. Případ stále vyšetřuje policie a již zjistila, že zakázka byla předražená. Dalším zjištěním je, že obrovské finanční prostředky skončily na různých účtech v zahraničí. Na ministra byl a stále je vyvíjen obrovský tlak médií a koaličních partnerů. Vondra prozatím celou situaci ustál a zůstává na ministerstvu obrany (ANON, 2012a).
- Bárta, ABL a uplácení politiků – Vít Bárta z VV jako bývalý spolumajitel bezpečnostní agentury ABL má kauzy dvě. Jedna se týká odposlechů poslanců za ODS a nekalých praktik jeho agentury právě v době, kdy jí ještě šéfoval. Druhá se týká přímo jeho osoby v případě uplácení svých spolustraníků Kristýny Kočí a Jaroslava Škárky. Za

tuto kauzu byl již Bárta obviněn protikorupční policií. Mandátní a imunitní výbor ho zbavil imunity a bude se hájit před soudem. Pod tlakem odstoupil z křesla ministra dopravy v dubnu 2011.

Těchto kauz je více a někteří ministři museli odsoupit ze svých postů, protože je nedokázaly důvěryhodně vysvětlit. Jedním z nich byl Jiří Besser z hnutí Starostů a nezávislých. Ten vedl ministerstvo kultury a odstoupil kvůli nepřiznané vile na Floridě. Dalším byl Martin Kocourek z ODS, který byl ministrem průmyslu a obchodu. Jeho kauza spočívá v zasílání milionů korun na účet své matky, aby je tak skryl před manželkou, se kterou se rozvádí, a nemusel se s ní vyrovnat. Bývalý ministr životního prostředí Pavel Drobil musel odstoupit kvůli pochybení ve správě Státního fondu životního prostředí. V něm chybí okolo 5 miliard k proplacení všech žádostí z programu Zelená úsporám. Vládní výměny tím ale neskončili. Z ministerstva vnitra musel odstoupit Radek John, předseda VV, kvůli mediálnímu tlaku vedeného proti jeho osobě, odporu jeho koaličních partnerů a oporu neměl ani ve svém resortu u policie. Jako předseda jedné z koaličních stran bylo však nepředstavitelné, aby neměl svůj post ve vládě. Proto se po dohodě měl stát místopředsedou vlády pro boj s korupcí. On to však nakonec nepřijal a stal se předsedou sněmovního bezpečnostního výboru. Dalším, kdo se na své ministerské židli dlouho nevydržel, byl Radek Šmerda. Ten doplatil na to, že jako nestraník vystřídal na pozici ministra dopravy Víta Bárta v dubnu 2011. VV postupně došlo, že ve svém resortu chtějí loajálního člověka právě ze své strany, aby tak mohli lépe vést kroky k naplnění předvolebního programu a uspokojit tak své voliče. Proto na post protlačili svého spolustraníka Pavla Dobeše. Na vnitrostranické hrátky doplatil také Ivan Fuksa, jenž vykonával funkci ministra zemědělství. Zde je seznam současných členů vlády kabinetu Petra Nečase (VLÁDA, 2012a):

Předseda vlády	Petr Nečas (ODS)
1. Místopředseda, ministr zahraničních věcí	Karel Schwarzenberg (TOP 09)
Místopředsedkyně, legislativní rada vlády	Karolína Peake (VV)
Ministr obrany	Alexandr Vondra (ODS)
Ministr spravedlnosti	Jiří Pospíšil (ODS)
Ministr financí	Miroslav Kalousek (TOP 09)
Ministr zemědělství	Petr Bendl (ODS)

Ministr zdravotnictví	Leoš Heger (TOP 09)
Ministr práce a sociálních věcí	Jaromír Drábek (TOP 09)
Ministryně kultury	Alena Hanáková (nestr. za TOP 09)
Ministr životního prostředí	Tomáš Chalupa (ODS)
Ministr školství, mládeže a tělovýchovy	Josef Dobeš (VV)
Ministr pro místní rozvoj	Kamil Jankovský (VV)
Ministr dopravy	Pavel Dobeš (VV)
Ministr vnitra	Jan Kubice (nestr. za VV)
Ministr průmyslu a obchodu	Martin Kuba (ODS)

Nečasova vláda chce být reformní, stabilizovat veřejné finance a nadále snižovat schodek státního rozpočtu. Je zaměřena spíše pravicově i přesto, že jednou ze stran koalice jsou VV, které se hlásí ke středové politice.

V následujících kapitolách budou popsány připravované nebo již schválené reformy a další kroky vlády vedoucí k uskutečnění jejího programovaného prohlášení.

2.1 Veřejné finance

Veřejné finance nejsou v dobrém stavu. Tento fakt je dobře znám i politikům, a proto musejí přijít s jejich reformou. Ostatně se o tom přesvědčila i úřednická vláda, která vedla Česko právě v době největší krize. Schodky státního rozpočtu nabraly v tu dobu obřích rozměrů, a proto je reforma veřejných financí nevyhnutelná. Samozřejmě v současnosti stále zažíváme špatné období po krizi. Schodek státního rozpočtu roste každým rokem do hrozivých výšin, a tak nelze úpravy dělat pouhými škrty na straně výdajů, ale je potřeba se zaměřit i na příjmy a vůbec celkově na strukturu veřejných financí a její udržitelnost do další let. Vláda je přesvědčena, že nejlepší způsob ozdravení, je zvyšování daní nepřímých neboli ze spotřeby a naopak ponechání daní přímých na nízkých úrovních kvůli konkurenceschopnosti. Princip je v rovnosti a spravedlnosti pro všechny poplatníky. Český daňový systém je navíc složitý, těžkopádný a nesrozumitelný. Proto je cílem ho zpřehlednit a zjednodušit tak, aby mu rozuměl úplně každý.

Reforma veřejných financí

Za jednu z nejdůležitějších změn lze považovat reformu veřejných financí (VLÁDA, 2011), která je důležitá z fiskálního hlediska. Dle údajů MF ji tvoří tři pilíře a s přípravnými pracemi začala již vláda v roce 2007 pod vedením právě Miroslava Kalouska, který je i v současné době ministrem financí. Její hlavní cíle jsou jednoduchý a přehledný systém, dlouhodobá stabilita bez nesystémových zásahů, snížení administrativních nákladů poplatníků a státu, mírné snížení daňové zátěže a rovné podmínky pro všechny. Jde o to, nastavit systém správy, výběru a přerozdělování daní tak, aby byl dlouhodobě udržitelný a případná další vláda si měnila pouze jednotlivé parametry. Těžkopádnost systému je zřejmá v souvislosti s výběrem daně a následnou kontrolou. V současné době totiž existuje pět správců daně, a s každým souvisí jiný daňový základ, jiné lhůty pro podání a jiný formulář. Cílem reformy je to změnit a nastavit systém tak, aby bylo možno vytvoření jednoho inkasního místa, kam daňový subjekt přijde, vyplní jeden společný formulář pro všechny odvody a následně odvede daň. Je poté na správci daně, aby přerozdělil peníze na jednotlivé kapitoly. Další složkou reformy je i zrušení superhrubé mzdy a návrat k hrubé mzdě jako dílčí základ daně u DPFO. Většina návrhů novel a změn jednotlivých zákonů je teprve ve stádiu příprav, ale většina by měla platit nejpozději od roku 2013. Cílem celé reformy je snížit schodek státního rozpočtu v roce 2013 pod tři procentní body, což je jedno z konvergenčních kritérií. V roce 2016 je plánováno dosažení vyrovnaných rozpočtů. To může velmi napomoci zvýšení důvěryhodnosti země a přilákat nové investory. V následujících částech se tato práce bude zabývat opatřeními na příjmové a výdajové straně rozpočtu.

Zdanění hazardu

Důležitou součástí reformy je zdanění hazardu. Příkladem jsou herny, loterie a kurzové sázky. Novela je účinná již od 1. ledna 2012. Jedná se to, že hazard byl doposud nezdaněn. Jediné, co jeho provozovatelé musely odvádět, byly povinné příspěvky do různých nadací a charit. Ty se mnohdy stávaly obětí nekalých praktik a byly účelově vyváděny. Nově je tedy sazba daně nastavena na dvacet procentech z rozdílu mezi vsazenou částkou a vyplacenou výhrou. MF předpokládá, že vybere až 8 miliard Kč ročně navíc, které se rozdělí mezi stát a obce. Ty dostanou čtyři pětiny odvodu z výherních automatů a 30 % z ostatních hazardů. Zbytek bude příjmem státu a dále přerozdělen a to především na sport, kulturu a pomoc zdravotně

postiženým. Zákon má však i negativní dopad na trh sázkových kanceláří. To alespoň uvedl zástupce jedné z nich Tipsportu a oznámil, že plánují uzavřít až 50 svých poboček a propustit až 100 lidí. Další dvě největší sítě Chance a Fortuna zatím své plány nepředstavili. Podle údajů MF ale žádné propouštění nehrozí, protože společnosti by uzavíráním svých filiálek přišli o výhodu konkurenceschopnosti. Propočty (LIBIGER, 2012) také uvádějí, že obce získají na dani 55 Kč z jednoho hracího automatu za den, tzn. okolo 20000 Kč ročně. Jako příklad poslouží město Přerov, ve kterém žije okolo 46000 obyvatel. Ve městě působí okolo 500 výherních automatů a videoloterijních terminálů. Jednoduchým výpočtem získáme $(500 \times 20000) \times (4/5) = 800.000$ Kč. Tato částka má připadnout obci a posloužit jako příjem do jejího rozpočtu. Je zřejmé, že fiskální dopady na jednotlivé rozpočty ať už obcí či státu budou pozitivní.

Nepřímé daně

Zákon ani tak nesouvisí s reformou veřejných financí jako spíše s důchodovou. Alespoň takto obhajují zvýšení snížené sazby DPH vládní činitelé. Je to také dáno tím, že vláda chce snižovat daně přímé, kvůli snížení vedlejších nákladů práce a tím i zvýšené konkurenceschopnosti, a naopak zvyšovat daně nepřímé neboli ze spotřeby. Od 1. 1. 2012 vzrostla snížená sazba DPH z 10 na 14 %. Snížená sazba se týká těchto druhů zboží a služeb:

- teplo, chlad a zboží uvedené v příloze 1 zákona o DPH – potraviny, zvířata, knihy, noviny, některé zdravotnické prostředky a další
- služby uvedené v příloze 2 zákona o DPH – ubytovací služby, kulturní, umělecké a sportovní činnosti, hromadná doprava a další
- dovoz uměleckých děl, sběratelských předmětů a starožitností uvedených v příloze 4 zákona o DPH – obrazy, poštovní známky a další
- nějaké druhy výstavby dle § 48 a 48a zákona o DPH.

Tato novela zákona postihne úplně všechny obyvatele ČR. V první řadě vede ke zvýšení cen. Domácnosti pak tlačí ke snižování spotřeby a ke kupování levnějších a méně kvalitních výrobků. Následkem toho mají firmy obavy z prodeje svých výrobků díky vyšším cenám v maloobchodech. Stát chce tímto opatřením inkasovat prostředky do rozpočtu. Důchodová reforma bude mít za následek výpadek příjmů, protože v ní se počítá s odklonem části peněz

ze sociálního pojištění do soukromých penzijních fondů. Podle studie Národohospodářského ústavu AVČR (DUŠEK, 2011), kterou si nechalo udělat MF, si tímto krokem veřejné rozpočty přilepší o 26 miliard v roce 2012. Na druhou stranu vzhledem ke zvýšeným výdajům všech složek státu o 4 miliardy bude celkový plusový efekt 22 miliard. Z hlediska pouze státního rozpočtu je počítáno s příjmem 18,341 miliard a zvýšenými výdaji v hodnotě 0,598 miliardy. Celkem si tedy připíše 17,743 miliardy. Trend zvyšování nepřímých daní bude pokračovat i v následujícím roce 2013, kdy má dojít k plánovému sjednocení sazeb DPH na 17,5 %. To znamená, že zvýšení spodní sazby přinese do veřejných rozpočtů až 49 mld. Kč a do toho státního rozpočtu 34 mld. Kč. Zde se ale také počítá s výpadky v příjmech v podobě snížení základní sazby z 20 na 17,5 %. U veřejných rozpočtů studie předpokládá výpadek ve výši téměř 22 mld. Kč a u státního 15 mld Kč. V tomto roce se musí ještě odečíst zvýšené výdaje veřejného sektoru a náklady na valorizaci důchodů. Celkový efekt tedy bude 16 mld. Kč u veřejných a 14 mld. Kč u státního rozpočtu. Změna sazeb se citelně promítne i do příjmů domácností. V průměru se jejich reálné příjmy dlouhodobě sníží o 0,63 % a tedy o 144 Kč měsíčně. Největší propad bude v druhém roce reformy, kdy reálné příjmy domácností klesnou o 1,72 % respektive 410 Kč za měsíc. Specifickou skupinou jsou důchodci, kterých se změny sazeb dotknou pouze krátkodobě. V prvním roce přijdou o 1,04 %, což činí 132 Kč. Již v roce 2014 ale pokryjí rostoucí životní náklady povinné valorice důchodů.

Daň z příjmů FO

V současné době je schválená a v účinnosti od 1. 1. 2012 pouze novela DPFO. Ta obsahuje pouze kosmetické změny. Hlavní z nich je zrušení povodňové stokoruny, která byla zavedena pouze pro rok 2011, kdy došlo ke katastrofálním záplavám. To znamená, že sleva na poplatníka se vrací na 24.840 Kč za rok, to je 2.070 Kč měsíčně. Dále je navýšeno daňové zvýhodnění na dítě na 13.404 Kč ročně, 1.117 Kč za měsíc a současně i změna ve výši daňového bonusu, která je nyní stanovena na částku 60.300 Kč ročně. Ty největší změny, ale ještě čekají na schválení nebo na datum účinnosti, který se plánuje na roky 2013 až 2015. Největší změny budou v DPFO, kde se zruší superhrubá mzda a pro výpočet daně se bude používat mzda hrubá. Toto opatření je hlavně pro zjednodušení celého procesu pro poplatníka daně, protože ze stejného základu se vypočítává i sociální a zdravotní pojištění. S tím také souvisí zvýšení sazby daně na 19 % z nynějších 15 %, které má pokrýt právě zrušenou

superhrubou mzdu. Současný právní řád je však také dosti zaplevelen různými výjimkami a odpočty. To chce ministerstvo také zjednodušit a zefektivnit jejich výběr. Proto plánuje řadu výjimek, jako jsou například režijní jízdenky, zrušit a nahradit je slevou na dani, která zohlední výdaje na dosažení příjmů. Dle informací MF je výše slevy neboli jejího parametru, zatím nastavena na 3000 Kč za rok, to je 250 Kč měsíčně. Odpočet si však zachovaly stravenky, velmi populární v Česku, které budou i nadále daňově zvýhodněny. Do budoucna však MF uvažuje i o zrušení této výjimky. Zde je přehled nejdůležitějších napláňovaných odpočtů ke zrušení a jejich dopad na rozpočet:

Tabulka 3: Přehled zrušených osvobození s důsledky na rozpočet

Titul	Rozpočtový dopad při zrušení (mld. Kč)
Osvobození plnění poskytovaných ozbrojenými silami vojákům a žákům vojenských škol - § 4 odst. 1 písm. m)	1,6
Osvobození přídatku na bydlení u vojáků z povolání - § 4 odst. 1 písm. p)	0,3
Osvobození hodnoty stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění - § 6 odst. 9 písm. b)	5,2
Osvobození zvýhodnění poskytovaných zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu svým zaměstnancům - § 6 odst. 9 písm. e)	0,1

Zdroj: MF. 2011c. *Reforma přímých daní a odvodů*. Příloha č. 1. Vlastní zpracování.

Významnou změnou u DPFO bude sjednocení sazeb odvodů sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění na 6,5 % z HM. To znamená zvýšení odvodu na zdravotním pojištění o dva procentní body. Zvýší se také limit pro osvobození od daně pro vedlejší činnost a to na 30.000 Kč. V současné době je nastaven na 20.000 Kč za rok. Poslední důležitou změnou, která zasáhne hodně pracujících, bude snížení odpočtu od základu daně u zaplacených úroků z hypoték a úvěrů ze stavebního spoření. Nyní je limit nastaven na 300.000 Kč a novela stanoví její hranici nejvýše na 80.000 korunách za rok. U tohoto odpočtu se počítá s postupným utlumením. Daňová reforma přináší ještě více změn, ty jsou však spíše kosmetického rázu a netýkají se většího počtu lidí (MF, 2011a).

Daň z příjmů PO

U právnických osob zatím nejsou napláňovány žádné větší změny. Sazba daně i nadále zůstane na 19 % a vlastně dojde k sjednocení s DPFO. Jedinou, ale zato velmi významnou změnou, bude odvod zaměstnavatele za zaměstnance. Ten místo výpočtu sociálního a

zdravotního pojištění použije pouze jednu sazbu, které se říká daň z úhrnu mezd. Ta bude stanovena na 32,5 %, ale nebude se počítat z hrubé mzdy, nýbrž z jejich úhrnu. Tato problematika úzce souvisí se zavedení Jednotného inkasního místa. Ta bude probrána dále v této práci.

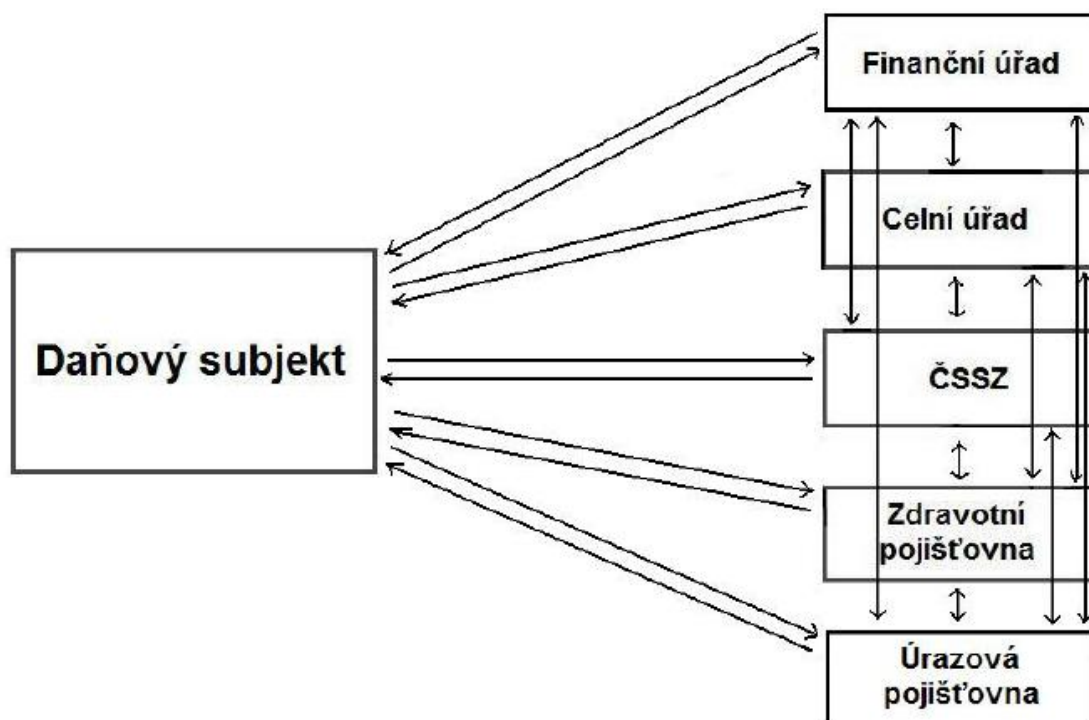
Daně dědická a darovací

Změny se týkají také daně dědické a darovací. Zůstává osvobození u 1. a 2. skupiny, což jsou nejbližší příbuzní. U 3. skupiny se limit pro osvobození zvýší ze současných 20.000 Kč na 50.000 korun. Součástí novely zákona je i nastavení lineárních sazeb pro odvody a konkrétně 20 % u darovací a 10 % u daně dědické. MF však do budoucna s těmito samostatnými daněmi již nepočítá a chce úplně zrušit tuto agendu. V dalších fázích reformy je totiž připraveno, zakomponovat tyto odvody přímo do daně z příjmů.

Jednotné inkasní místo

Zřejmě největší novinkou reformy veřejných financí je zavedení Jednotného inkasního místa. Právě vytvořením JIM má vzniknout nová soustava správních úřadů. Ta má zahrnovat ográny daňové správy, orgány Celní správy České republiky, orgány sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny a obce. V podstatě se jedná o zjednodušení stávajícího systému jak pro občany a firmy, tak pro stát. Jedná se o to, že poplatík daně provádí několik sérií odvodů, která musí sám vypočítat. Samozřejmě každá kapitola má odlišný základ, ze kterého se odvod počítá, svoji kontrolní činnost a téměř neexistuje jejich provázanost. To chce stát změnit, zefektivnit tak výběr a především zjednodušit legislativu pro všechny. V prvné řadě je nutné sjednotit jednotlivé základy, tak aby bylo možné tuto vizi uskutečnit. Jak je již uvedeno v této práci, tak v následujících letech dojde ke sjednocení základu pro výpočet DPFO a sociálního a zdravotního pojištění. Maximálním cílem JIM pro daňový subjekt, občana popřípadě firmu, je zjednodušení stávající legislativy a snížení nákladů při odvodu daně. Právě daňový subjekt je vydán na milost a nemilost obrovské byrokracii, která v Česku panuje. Musí komunikovat s finančním úřadem kvůli výběru daní, s celní správou kvůli clu, s Českou správnou sociálního zabezpečení z důvodu odvodu sociálního zabezpečení, se zdravotní pojišťovnou k placení zdravotního pojištění a popřípadě i úrazovou pojišťovnou k placení pojistného. Navíc u každé instituce se musí zvlášť registrovat, výpočítávat výši plnění, vyplňovat

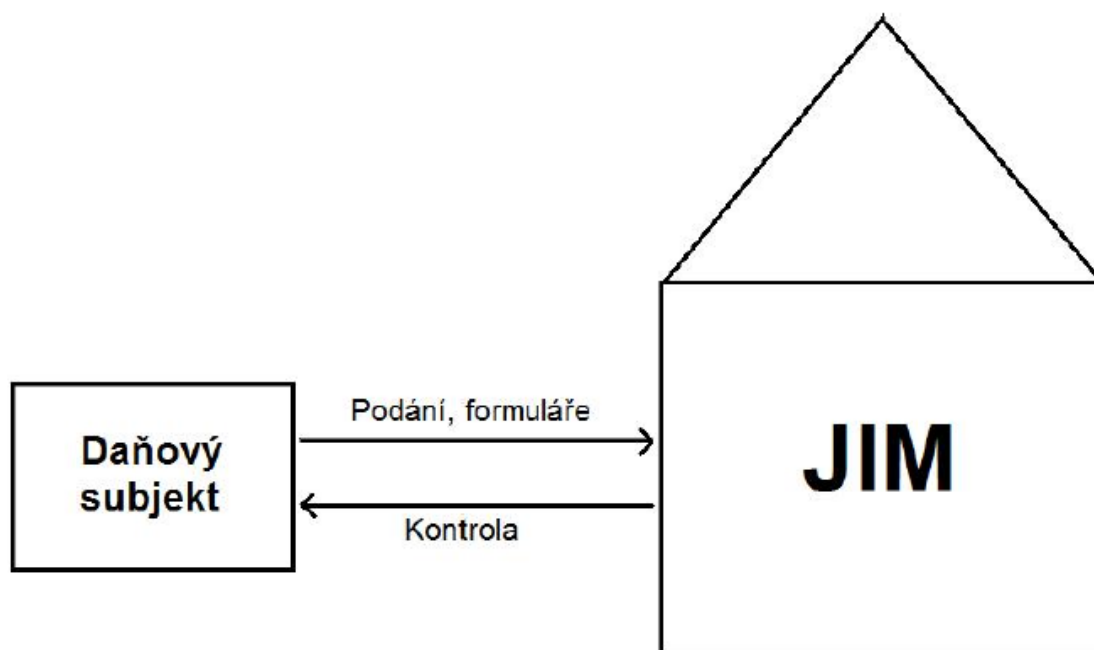
přiznání a další různé formuláře a jednotlivě i odvádět peníze. Proto přichází JIM, které má všechny tyto jednotlivé registrace, formuláře a odvody sjednotit na jednom místě, jedním odvodem a pomocí jednoho vyplněného formuláře. Následující obrázek zobrazuje současnou situaci.

Obrázek 10: Současný systém byrokracie

Zdroj: MF. Reforma přímých daní a odvodů.

Obrovské zjednodušení daňového subjektu je nezpochybnitelné. Ten na místo komunikace s několika institucemi, bude mít jen jednu a tou bude právě JIM. Stát samozřejmě také počítá, že z tohoto systému bude mít velký prospěch. Důležitým předpokladem je zefektivnění výběru a snížení na straně výdajů. K tomu dojde v rámci přesunů úředníků a změny legislativy. Následná redistribuce peněžních prostředků bude pak již na JIM. I celková kontrola daňových subjektů bude centralizovaná. Následující obrázek zobrazuje, jak bude JIM fungovat vůči daňovému subjektu.

Obrázek 11: Koncepce JIM

Zdroj: MF. Reforma přímých daní a odvodů.

MF si nechalo udělat studii proveditelnosti JIM pro příjmy veřejných rozpočtů auditorskou společností Deloitte. V ní jsou zahrnuty veškeré výdaje spojené s vytvořením JIM, výnosy v podobě zefektivnění výběru, snížené personální náklady a další přínosy tohoto projektu.

Dopady pro veřejné rozpočty

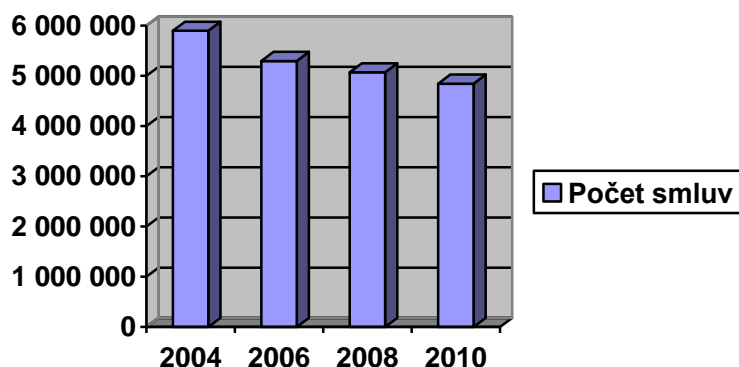
S vytvořením JIM jsou samozřejmě spojeny prvotní náklady, které jsou potřeba k realizaci projektu. Jedná se zejména o investiční náklady, které souvisí hlavně s vývojem softwaru, nákupem nového hardware, přesunům jednotlivých agend a pracovníků. Celkové investiční náklady s tím spojené jsou předpokládány ve výši 2,9 miliardy Kč včetně reorganizace institucí zapojených do projektu. Nelze opomenout ani provozní náklady, které se odhadují na 0,5 mld Kč za rok. Naopak přínosem projektu má být zefektivnění výběru odvodů a to až ve výši 2,2 miliard Kč ročně a zvýšený efektivitu u kontrol a následného vymáhání pohledávek o 0,5 miliardy korun. Nezanedbatelný přínos se také čeká od personálních změn. Ty s tím velmi souvisejí, protože dojde k přesunu některých pracovníků a také zrušení některých neefektivních pracovních pozic. Například v současné době má každá instituce svůj kontrolní orgán, který se zaměřuje na správný výpočet a odvod peněz. Vznikem JIM se tedy vytvoří

pouze jeden mechanismus kontroly, a proto budou někteří pracovníci nadbyteční. Dle studie mají uvolnění pracovníci ušetřit 749 milionů v roce 2015 respektive 2.217 milionů v roce následujícím. Všechny zde uvedené částky jsou převzaty ze studie proveditelnosti JIM společnosti Deloitte (DELOITTE, 2011), která ji měla na starosti připravit.

Studie počítá se zahájením projektu již v roce 2012, kdy začnou první investice. Do roku 2016 se počítá s výdaji přesahující 6 mld. Kč. Již v roce 2014 je odhadován kladný efekt ve výši téměř 2 mld. Kč. Do pěti let tzn. rok 2016, bude dle výše uvedených předpokladů bodem zvratu celého projektu JIM.

Snížení podpory na stavební spoření

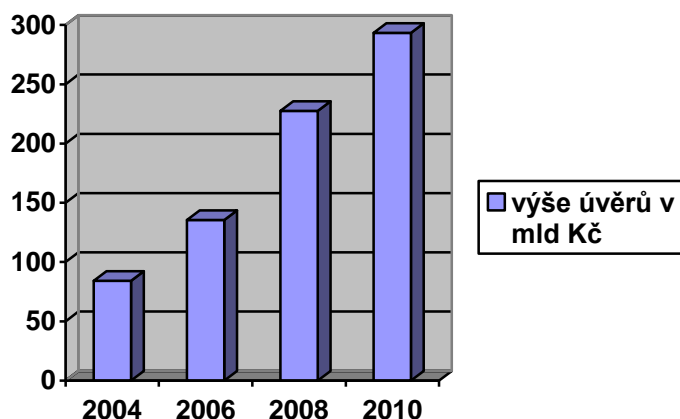
Na výdajové straně rozpočtu chce vláda také ušetřit. Největší zmenou je snížení podpory ze stavebního spoření. V ČR se stalo stavební spoření velmi populární a má ho téměř polovina občanů republiky. V současnosti je evidováno kolem 4,5 milionu smluv, které lze rozdělit do dvou skupin podle data založení. Smlouvy založené do 31. 12. 2003 se pyšní státní podporou až ve výši 4.500 Kč za rok. Po tomto datu, klesla podpora dokonce na 3.000 Kč. Následující grafy zobrazují vývoj počtu smluv a celkovou výši úvěrů ze stavebního spoření ve sledovaném období.

Obrázek 12: Vývoj počtu smluv stavebního spoření

Zdroj:MF. *Základní ukazatele vývoje stavebního spoření v České republice*. Vlastní zpracování.

Je patrné, že největší boom v počtu smluv o stavebním spoření (MF, 2011b) byl ještě na konci roku 2003, kdy se výrazně měnili jejich podmínky z hlediska státní podpory. Celkový počet smluv zvolna klesá dodnes.

Obrázek 13: Výše úvěrů ze stavebního spoření

Zdroj:MF. *Základní ukazatele vývoje stavebního spoření v České republice*. Vlastní zpracování.

Zato výše poskytnutých úvěrů se rok co rok zvyšuje. Zatímco v 2004 byla okolo 84 miliard Kč, tak již o šest let později v 2010 vystoupala až na třiapůl násobek hodnoty na částku přesahující 293 miliard Kč. Na státní podpoře bylo vyplaceno za rok 2010 na 11,7 miliardy korun. Vláda se proto rozhodla snížit státní podporu úplně na všechny smlouvy a to do maximální výše 2000 Kč ročně. Novela je v platnosti a týká se podpory již za 2011. Ta je zpravidla připisována na účty klientů až na začátku 2012. Změna se týká úplně všech smluv stavebního spoření. Cílem je úspora zhruba 5 až 6 miliard ročně. Další změnou pro rok 2011 bylo zdanění úroků ze stavebního spoření ve výši 15 %. Pro další roky MF plánuje účelovost státní podpory, která se má vztahovat pouze na výdaje na bydlení. Pokud tedy klient nedokáže, že použil peníze ze stavebního spoření na své bydlení, o státní podporu přijde. Nové opatření se bude týkat všech smluv a v účinnosti by mělo být v roce 2013.

2.2 Důchodová reforma

Již mnoho vlád hovořilo o potřebě změny důchodového systému, který je již na hranici udržitelnosti. Žádná ale své plány neuskutečnila až do příchodu Nečasova kabinetu. Ten si dal

za cíl vytvořit dlouhodobě udržitelný systém důchodů. V současnosti fungují dva pilíře. První z nich je povinný, ze kterého jsou poskytovány důchody starobní, invalidní a pozůstalostní. Funguje tak, že se zaměstnancům a podnikatelům strhává část jejich příjmů v podobě odvodu na sociální zabezpečení. Tyto peníze putují na ČSSZ, kde se dále přerozdělují pro výplatu jednotlivých důchodů. Systému se také říká průběžný právě díky výběrům a následným výplatám. Díky nepříznivě se měnící demografii po celém světě ČR nevyjímaje je tento systém dlouhodobě neudržitelný, protože rychle přibývá starých lidí, důchodců, kteří mají nárok na svou penzi, protože během svého života také přispívali. Druhý pilíř tvoří ten dobrovolný. Do něj může vstoupit kdokoli a spořit si tak na stáří. Je tvořen především dvěmi hlavními složkami. Jednou z nich je penzijní připojištění, kde si lidé mohou spořit prakticky jakoukoliv částku, kterou si sjednají ve smlouvě. Stát se ho snaží zatraktivnit státním příspěvkem, který je však omezen.

Tabulka 4: Výše státního příspěvku na penzijním připojištění

Měsíční platba	Státní příspěvek
100 – 199	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč
200 – 299	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč
300 – 399	120 Kč + 20 % z částky nad 300
400 – 499	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

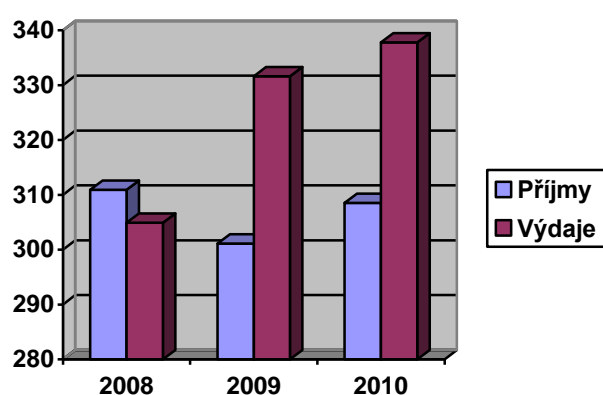
Zdroj: MF. Zákon č. 42/1994 Sb. Vlastní zpracování.

Z tabulky je patrné, že největší státní příspěvek je u měsíčního vkladu 500 Kč a více a činí 150 Kč. Nejefektivnější je však měsíční platba 100 Kč, která zajišťuje státní příspěvek ve výši 50 % vkladu, tedy 50 Kč. Člověk pak ale nemůže počítat s výrazným přilepšením ve stáří. Dalším zvýhodněním penzijního připojištění je odpočet od základu daně pro FO. Ten je stanoven ve výši až 12.000 Kč za rok. Je tam však ještě jedna podmínka. Poplatník si může odečíst jen částku přesahující 6.000 Kč, protože to je právě ta suma, která představuje maximální státní příspěvek. Penzijní fondy také musí v současné době volit velmi bezpečnou strategii při investování peněz vkladatelů, protože ze zákona po nich nemohou chtít uhrazení případné ztráty. V praxi to znamená, že pokud fond spravuje svěřené prostředky špatně a dostane se do ztráty, vkladateli zůstane minimálně jeho vložená výše finančních prostředků. Penzijní fondy ale většinou hospodaří s nějakým byt' ve většině případů nízkým ziskem.

Součástí dobrovolného systému je také životní pojištění, kde si člověk může také spořit své peníze a přilepšit si tak ve stáří. Tento produkt má samozřejmě svá specifika. Je vhodný

z hlediska investování, protože pro případné zájemce nabízí několik investičních variant. Zpravidla to jsou konzervativní, smíšené a akciové varianty. U každé jsou rozdílná rizika a i případné výnosy, mezi kterými si může každý zájemce vybrat. Z důvodu podpory státu u tohoto produktu, je také u něj možnost odečtu od základu DPFO až do výše 12.000 Kč za rok.

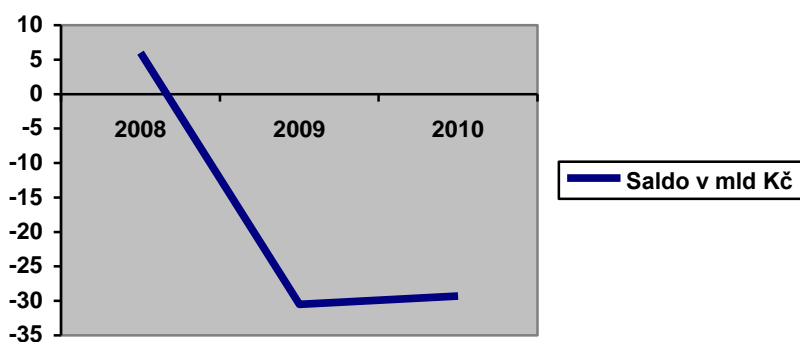
Jak je již uvedeno výše v této práci, současný důchodový systém je z dlouhodobého hlediska neudržitelný a to především díky nepříznivému demografickému vývoji v ČR. Největší problém nastává ve fiskální oblasti, kdy příjmy z důchodového pojištění stagnují a naopak výdaje rostou.

Obrázek 14: Příjmy a výdaje důchodového a nemocenského pojištění

Zdroj: ČSSZ. *Pojištění na sociální zabezpečení se daří vybírat úspěšně.* Vlastní zpracování

Z grafů je patrné, že příjmy SR z důchodového a nemocenského pojištění stagnují, kdežto výdaje neustále rostou, a proto je tento stav již nadále neudržitelný.

Obrázek 15: Saldo účtu důchodového a nemocenského pojištění

Zdroj: ČSSZ. *Pojištění na sociální zabezpečení se daří vybírat úspěšně.* Vlastní zpracování

Dalším faktem je, že rozdíl mezi příjmy a výdaji se v roce 2009 dostal do mínusu, který musí být hrazen jiným způsobem a stát musí buďto vzít peníze z jiných daní nebo si velmi nákladně půjčovat.

Důchodová reforma a její dopady

Již na podzim roku 2011 schválila koalice návrh důchodové reformy (NOVÁKOVÁ, 2011) z dílny ministra financí Miroslava Kalouska. Museli tak přehlasovat i senátní veto zákonu, protože v něm mají většinu právě levicoví poslanci z ČSSD a ti celý návrh zamítli. Hlavní část důchodové reformy by měla platit již 1. ledna 2013. V současnosti se ale hovoří i o jejím odložení o rok z důvodu zhoršení výkonu ekonomiky a zpoždění přípravných prací, například u JIM, které je také součástí nového systému.

Změn bude hodně a některé se budou týkat také současného třetího pilíře, zejména penzijního připojištění. V podobě, jak vypadá dnes, přestane fungovat již na konci roku 2012, kdy všechny vklady přejdou do tzv. transformačních fondů. Z pohledu klienta se nic nemění, ten si bude moci i nadále spořit na stáří a podmínky pro něj zůstanou stejné. Bude si tedy moci například měnit výši svých vkladů. Hlavní výhodou je, že podle současných podmínek se klientovi výnosy nemohou dostat do záporných čísel. To znamená, že v nejhorším případě, to co vložil, dostane nazpět. V novém systému tomu bude jinak. Změny se týkají také přestupů mezi fondy. Ten je možný pouze do konce února 2012, pokud klient žádá smlouvu podle nynějších podmínek. Novým klientům stačí podepsat smlouvu do konce roku, aby mohl užívat stejných výhod. Od roku 2013 se má současný třetí pilíř změnit a hovoří se o něm jako o penzijním spoření. Ten bude zejména pro odvážnější lidi, protože v něm již nebude garance nulových výnosů. V případě nepříznivé situace na trhu se může stát, že takové fondy, pak odepíší svým klientům i ztráty. Samozřejmě toto zvýšené riziko je nahrazeno formou vyšších výnosů, z důvodu riskantnější investiční strategie. Plánovaná je i změna týkající se výše státního příspěvku.

Tabulka 5: Nová výše státního příspěvku

Měsíční platba	Výše státní příspěvku	
	Nyní	Od 2013
100	50	0
200	90	0
300	120	90
400	140	110
500	150	130
600	150	150
700	150	170
800	150	190
900	150	210
1000	150	230

Zdroj: NOVÁKOVÁ, Penzijní připojištění: změny se dotknou i těch, kteří už smlouvu mají.

Kvůli této změně si pohorší lidé, kteří spoří pod 600 Kč měsíčně. Celé je to impuls, proto aby si lidé více spořili a do budoucna tolik nespoležali pouze na stát, že se o ně postará. Cílem je větší diverzifikace.

Další změnou, kterou chce stát odlehčit již tak napjatému rozpočtu, je zvýšení hranice pro odchod do důchodu. Je to prostředek, který může pomoci k udržení stávajícího penzijního systému. Například člověk, který se narodil v roce 1965, může odejít do důchodu v 65 letech, kdežto ročníky 1988 v 68 letech a 10 měsících. Trend zvyšování této hranice, souvisí také se zvyšující se délkou dožití obyvatelstva. Zákon však nepočítá s horní hranicí, dle ministra práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka je na dalších vládách, jestli tento trend zastaví a jak bude vypadat budoucí demografická situace. Podobným opatřením vedoucím k udržení systému jako právě zmiňované zvyšování odchodu do důchodu je i znevýhodnění předčasných důchodů, které se již vládě také povedlo schválit. Jedná se o rozšíření dvou skupin sazeb pro krácení výpočtového základu na tři.

Novinkou také bude, že děti mohou poslat část ze svého odvodu ze mzdy, konkrétně jedno procento ze sociálního pojištění na přilepšení k důchodu. Pro obě strany to může být velmi výhodné, protože pracující si tak budou moci ulevit jedním procentem na sociálním pojištění a podpořit své rodiče. Samozřejmě nikde není psáno, že ti nemohou poslat svým dětem peníze nazpět. Tuto novelu si prosadila nejmenší koaliční strana VV a je vyčíslena na několik miliard, o které by mohl stát přijít. Systém odvodů a kontrol však zatím není znám.

Základem důchodové reformy bude vytvoření úplně nového druhého pilíře, který se bude skládat z penzijních společností a bude dobrovolný. Lidé do 35 let se budou moci rozhodnout,

kdykoliv pro vstup do systému, kdežto ti starší budou mít jen omezenou dobu, dokdy ho budou moci využít. V praxi půjde o to, že člověk, který pracuje a odvádí ze své mzdy 6,5 % na sociální zabezpečení, se bude moci rozhodnout, že částečně vystoupí ze současného průběžného důchodového pojištění a bude odvádět 3 % místo do státního rozpočtu na svůj individuální účet u penzijní společnosti. O tuto část se mu samozřejmě sníží důchod z průběžného systému. Podmínkou vstupu bude odvod dalších 2 % navíc ze své mzdy na ten samý účet. Pracovník by pak ze své hrubé mzdy odvedl 3,5 % státu do průběžného systému a 5 % penzijní společnosti. Vyvedením těchto tří procent však státní rozpočet může přijít až o několik desítek miliard. Dle údajů MPSV by výpadek způsobený vyvedením této části peněz, měl být plně kompenzován právě zvýšením spodní sazby DPH. Částka, která s reformou úzce souvisí se tedy rovná přibližně sumě, kterou hodlá vláda vybrat za zvýšené DPH, což by mělo činit přibližně 20 – 25 miliard ročně.

Národní ekonomická rada vlády vypracovala dokument s doporučeními k důchodové reformě. Hlavními argumenty bylo vytvoření dlouhodobě stabilního důchodového systému. V politice je však nutné počítat s mnoha kompromisy, a proto ne všechna doporučení byla schůdná. Jedním z návrhů je diverzifikace povinného systému, z důvodu snížení rizika budoucího vývoje. To se vládě částečně povedlo, jen s tou odlišností, že druhý pilíř zůstane dobrovolný, a proto nikoho nenutí k němu přejít. Dalším doporučením, které se vládě také povedlo realizovat, je zvýšení hranice odchodu do důchodu. Ne všechny expertní návrhy se však setkají u politiků s přijetím. Vladimír Bezděk, vedoucí expertní skupiny pro přípravu důchodové reformy, řekl, že návrh předložený vládě, počítal se snížením zdanění práce a současným zvýšením nepřímých daní. V současné době je ale vidět pouze zvyšování DPH. Vláda prozatím se snížením na straně příjmů tedy snížení zdanění práce nepřišla.

Kritika na schválenou důchodovou reformu se sklání z mnoha stran, jak ze strany lidí, politiků tak i některých odborníků. Lidem například vadí, zvyšování hranice pro odchod do důchodu, protože představa, že budou muset pracovat do 70 let, je nerealistická. Již v dnešní době, je problém, když práci hledá například šedesátník, protože zaměstnavatelé se bojí, že budou často nemocní a nebudou pracovat tak efektivně jako někteří mladí lidé, kterých je na trhu také dostatek. Nechuť lidí k reformě je však stupňována samotnými politiky, protože levice tento návrh zcela odmítá a netají se tím, že pokud se dostane další volební odbobí k moci,

změní celý systém. Největší kritiku ze strany odborníků má bezesporu návrh na mezigenerační solidaritu, protože ten umožní lidem odečíst jedno procento od sociálního pojištění a poslat ho svým rodičům na zvýšení důchodu. Co s těmi prostředky udělají rodiče je už jen na nich a klidně je mohou poslat zpět svým dětem. Podle expertů v tomto návrhu jde až o jednotky miliard, o které může státní rozpočet přijít. S další kritikou přicházejí levicoví poslanci, kteří trvdí, že místo vyvádění peněz z průběžného systému se musí řešit příjmová strana a tedy navyšování odvodů. To by přímo vedlo k zvýšení ceny práce a snížení konkurenceschopnosti, což je naprostý opak od doporučení NERVu (BEZDĚK, 2011a), který radí zvýšit diverzifikaci a tím i snížit riziko. V médiích (HOLUB, 2011) se také uvádí, že důchodová reforma se vyplatí pouze lidem s příjmy přesahujícími 40.000 Kč měsíčně a na svých stránkách nabízejí i různé kalkulačky s výpočtem penzí. Vladimír Bezděk (BEZDĚK, 2011b) se k nim vyjádřil v tom smyslu, že si pouze hrají s nepřesnými čísly. Odůvodnil to slovy, že současný systém je kvůli špatnému demografickému vývoji dlouhodobě neudržitelný a při současné míře valorizace důchodů, by padl do několika let. Ke špatné propagaci pak přispívají i média, kde kolují také spíše negativní zprávy k navrhované reformě.

2.3 Práce, zaměstnanost a sociální oblast

Jako další z reforem je na řadě ta sociální a práce. V oblasti sociální je jedním z nejvážnějších problémů zneužívání dávek. S tím se snaží bojovat snad ve všech zemích světa. Zaleží především na efektivnosti, kontrolách a následných postizích. V ČR jsou postihy spojené s nedodržováním podmínek a zneužíváním sociálních dávek velmi mírné, a proto se jich případní pachatelé nebojí.

Sociální oblast, podpora rodin

V sociální politice státu tedy musí být brán důraz na vyšší adresnost dávek, snižování nákladů spojených s výplatou, důslednou kontrolu a následné postihy hříšníků. Jednou z největších změn od 1. ledna 2012 je výplata všech sociálních dávek na úřadech práce (VLÁDA, 2012b). Doposud se dávky řešili na třech různých úřadech a třech různých formulářích. Nyní mohou občané řešit vše na jednom místě po vyplnění jednoho formuláře. Pro stát je to rozhodně

snížení nákladů na agendu, která se ze tří míst přesunula na jedno a ušetří se tak peníze v rozpočtech. Další změnou je sjednocení rodičovského příspěvku na 220.000 Kč. Možnost výběru ze tří variant, dvouleté, tříleté a čtyřleté, zůstává. Toto opatření bude znamenat mírnou úsporu v rozpočtu, protože doposud nejpobulárnější tříletá varianta klesla o celých 16.000 Kč. Cílem ale není za každou cenu snížit dávky, ale dostat maminky na mateřské, popřípadě tatínky, co nejrychleji zpět do zaměstnání. Projektem, kterým chce stát jasně podpořit adresnost a snížit zneužívání sociálních dávek, je sociální karta. Ta bude vypadat jako obyčejná platební karta a bude sloužit k identifikaci příjemce sociálních dávek s úřadem. Jejím hlavním cílem bude omezení nákupu alkoholu a cigaret ze sociálních dávek. Karty měly být již 1. lednem rozdávány potřebným, ale kvůli vyšetřování výběrového řízení Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, se jejich užívání zdrží až o tři měsíce. Sociální dávky tvoří velkou část z rozpočtu, proto je nutné zamezit jejich zneužívání.

Tabulka 6: Výdaje na sociální oblast za rok 2010 ze státního rozpočtu

Druh	Částka v milionech Kč
Dávky důchodového pojištění	336 299,7
Dávky státní sociální podpory	40 791,1
Dávky nemocenského pojištění	22 772,7
Příspěvek na péči	19 599,2
Podpory v nezaměstnanosti	13 317,2
Dávky podmíněné zdravotním stavem	1 791,5
Dávky pomoci v hmotné nouzi	3 881,7

Zdroj: ČSSZ. Pojištění na sociální zabezpečení se daří vybírat úspěšně. Vlastní zpracování

Celkové výdaje v sociální oblasti přesáhly v roce 2010 částku 438 mld. Kč. Ty také neustále rostou, a proto je nutné zamezit jejich zneužívání a plýtvání. Největší část připadá na důchody, kde se vyplatilo přes 336 mld Kč a tvoří téměř jednu třetinu celého státního rozpočtu.

Zaměstnanost a nezaměstnanost

Na trhu práce je situace relativně stabilní. Snad jen v oblasti nezaměstnanosti jsou skupiny lidí, které hůře hledají práci, a proto se jim vláda snaží pomoci. K nim náleží několik cílených ukazatelů, jež vycházejí i ze Strategie Evropa 2020.

Tabulka 7: Cíle Strategie Evropa 2020 u jednotlivých skupin

Ukazatel	Skutečnost 2010	Cíl 2020
Míra zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let	70,4	75
Míra zaměstnanosti žen ve věku 20 – 64 let	60,9	65
Míra zaměstnanosti starších osob ve věku 55 – 64 let	46,5	55
Míra nezaměstnanosti mladých osob 15 – 24 let	18,4	Snížit o 1/3
Míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací	25	Snížit o 1/4

Zdroj: Vláda. *Národní program reforem České republiky 2011*. Vlastní zpracování.

Nejtěžším úkolem bude partnerně zvýšení míry zaměstnanosti starších lidí, protože většinou již nejsou tak produktivní. Vláda již však schválila zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu a bude se muset postarat o to, aby lidé neodcházeli do předčasných důchodů. Jedním z hlavních cílů bude tedy zajistit, aby bylo pro firmy výhodné starší lidi zaměstnat. Dalším problémem u této skupiny lidí, je jejich kvalifikace, která mnohdy již není dostatečná pro dnešní dobu, která si žádá jazykovou vybavenost a odpovídající počítačovou gramotnost. S těmito vlastnostmi obvykle nemá problém skupina mladých lidí. V poslední době je v EU tato skupina z hlediska zaměstnanosti velmi důležitá, protože v Řecku a Španělsku se jejich míra nezaměstnanosti blíží 50 %. V Česku je míra nezaměstnanosti této specifické skupiny 18,4 %. Podle již zmíněné Strategie Evropa 2020 je cílem snížení o jednu třetinu.

V některých regionech je stále aktuální strukturální nezaměstnanost. Je to pozůstatek z minulosti, protože se jedná především o oblasti bývalé těžby tzn. Chomutovsko, Sokolovsko, Ústecko a Ostravsko. Další z možných příčin nezaměstnanosti je špatná mobilita pracovní síly, která souvisí s dojížděním za prací. Míra ochoty pracovníků dojíždět do zaměstnání je totiž velmi nízká. Veliký důraz je i kladen na zvyšování flexibility pracovníků, a proto jsou nutné úpravy příslušných zákonů.

Pracovní právo

Změny v pracovním právu jsou přijímány zejména kvůli zvýšení konkurenceschopnosti firem a tím i zvýšení atraktivity pro případné investory. Jednou z nich (KUČEROVÁ, 2011) je například možnost prodloužení zkušební doby pro vedoucí pracovníky ze 3 až na 6 měsíců. U nich je totiž doba tří měsíců příliš krátká na to, vyzkoušet, jak vede své podřízené a jakých

výsledků bude dosahovat. Dále se prodlužuje uzavření doby určité až na tři roky, která může být dále sjednána, ale maximálně dvakrát po sobě. V praxi to znamená, že sjednání práce na dobu určitou může být až na 9 let. Velmi důležitou novelou, která nabyla v platnost, a po které volalo hodně zaměstnavatelů, je rozšíření výpovědních důvodů pro zaměstnavatele. Jedná se o výpověď danou zaměstnanci za porušení režimu dočasně práce neschopného a to zvláště hrubým způsobem. Zaměstnavatelé tak dostaly do rukou silný nástroj, jak trestat neukázněné zaměstnance, kteří v prvních jednatváceti dnech prokazatelně poruší režim pracovní neschopnosti. To je zdržování se v místě pobytu a dodržování doby a rozsahu povolených vycházek, protože ty musí platit právě zaměstnavatelé formou náhrady mezd. Po uplynutí této doby, vyplácí nemocenskou stát a kontrolní činnost je poté na něm. Změny se dotkly i výše odstupného, které se snížilo, a pro zaměstnavatele již nebude takovou záležitostí propustit svého pracovníka. Nově bude výše odstupného daná zákonem. V pracovních smlouvách si samozřejmě může každý zkusit vyjednat lepší podmínky, dle počtu odpracovaných let.

Tabulka 8: Výše odstupného daná zákonem

Počet odpracovaných roků u zaměstnavatele	Výše odstupného
Méně než rok	Jednásobek průměrného výdělku
Jeden rok a méně než dva	Dvojnásobek průměrného výdělku
Více jak dva roky	Trojnásobek průměrného výdělku

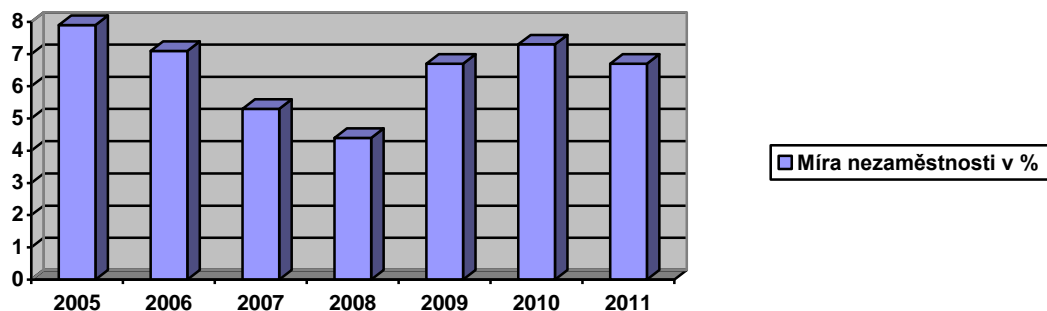
Zdroj: KUČEROVÁ, D. *Zákoník práce 2012. Velký rozcestník připravovaných změn*. Vlastní zpracování.

Toto opatření může vést k vyšší zaměstnanosti, protože podniky se nemusejí bát přijmout nové zaměstnance, protože v případě budoucí nepotřebnosti nebude odstupné tak vysoké. Na druhou stranu bude pro zaměstnavatele jednodušší vždy vyhodit ty zaměstnance, kteří budou ve firmě kratší dobu. To může vést k zhoršení jejich podmínek na trhu práce. Jedná se zejména o absolventy bez praxe, kteří hůře shánějí práci. Ke zvýšení efektivnosti brigádníků také jistě přispěje novela, která navyšuje maximální počet hodin u dohody o provedení práce ze 150 na 300 hodin za rok. Opatření tak zvýhodňuje například matky na mateřské, studenty a důchodce, kteří jsou především nájímáni na tento typ úvazku. Na druhou stranu dohody, u kterých výdělek přesahuje 10.000 Kč za měsíc, budou podléhat sociálnímu a zdravotnímu pojištění. Tímto krokem se také zvýší administrativní zátěž na straně zaměstnavatele. Jedna z novel také myslí na období krize nebo spíše na krátkodobě zhoršenou ekonomickou situaci v podniku. Jedná se o případy, kdy firmě krátkodobě poklesnou zakázky. Ta pak může vydat vnitropodnikovou vyhlášku a platit svým zaměstnancům tzv. překážku z důvodu částečné

nezaměstnanosti náhradou mzdy ve výši nejméně 60 % průměrného výdělku. O tom, zda je toto opatření ve firmě nutné zavést, rozhoduje odborový orgán případně příslušný pracovní úřad.

Změny pro nezaměstnané na úřadě práce

Nejvíce změn se týká právě úřadů práce. Krom již zmiňovaného vyplácení dávek je zde mnoho dalších změn týkajících se nezaměstnaných osob. Zpřísní se zpravidla pro nárok na podporu v nezaměstnanosti. Na tu dosáhne pouze občan, s bydlištěm na území ČR a který během posledních dvou let odváděl alespoň 12 měsíců důchodové pojištění. Dříve to bylo za roky tři. Výše a délka podpory zůstává na stejné úrovni. Nově začala fungovat i tzv. veřejná služba. Tu nabídne uchazeči o zaměstnání příslušný pracovní úřad, pokud je již více než dva měsíce veden v evidenci nezaměstnaných, maximálně však na 20 hodin týdně. Pokud takový člověk odmítne a neuvede pro to vážné důvody, bude vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání, přijde o podporu a ztratí nárok na dávky v hmotné nouzi. Veřejnou službou se rozumí pomoc obci v udržování čistoty, při kulturních představeních, sportovních akcích nebo v nemocnicích a nenáleží za ni odměna. Dle ujištění MPSV se bude v první řadě týkat osob dlouhodobě nezaměstnaných. Další novinka se týká veřejně prospěšných prací, které jsou na rozdíl od veřejné služby odměňovány. Nezaměstnaný člověk bude muset takovou nabídku ze strany úřadu práce přijmout, jinak mu hrozí stejné sankce jako u odmítnutí veřejné služby. Na druhou stranu pokud člověk takovou práci přijme, přijde o podporu v nezaměstnanosti, protože novela k ní zakazuje i drobný přivýdělek. Úřady práce musejí zefektivnit i proto se počítá s dalšími sankcemi pro lidi, kteří se snaží zneužívat dávky. Například ti, kterým úřad zprostředkuje práci, a do půl roku sami odejdou nebo dostanou výpověď od zaměstnavatele ze zvlášť hrubého porušení pracovních povinností.

Obrázek 16: Vývoj míry nezaměstnanosti v ČR 2005 - 2011

Zdroj: ČSÚ. *Makroekonomické údaje*. Vlastní zpracování.

Z grafu vyplývá, že míra nezaměstnanosti v ČR klesala díky vysokému hospodářskému růstu až do roku 2008, kdy se projevila celosvětová hospodářská krize. Od té doby se ustálila kolem 7 %. V porovnání s ostatními zeměmi EU je to podprůměrná hodnota a vykazuje tedy dobrou kondici českého hospodářství. Míra se v roce 2011 snížila o 0,6 % v komparaci s rokem 2010 na 6,7 %.

2.4 Školství

Oblast školství sama o sobě není veličinou, která by zasahovala přímo do hospodářství. Na druhou stranu moderní a vyspělý systém napomáhá k novým inovacím a technologiím. Vzdělanost lidí a kvalita nastaveného systému vůbec je nedílnou součástí ke zvýšení konkurenceschopnosti země a navýšení produktivity práce. Jeho podpora je tak nedílnou součástí budoucího vývoje hospodářství. Celá jeho struktura se mění dle požadavků, které udává tržní ekonomika. Proto je nezbytné podporovat ty obory a oblasti, kde je to potřebné a efektivní, například z hlediska vysoké nezaměstnanosti a také měnící se struktury trhu v dané oblasti. Příkladem mohou být učňovské obory, o které v Česku dlouhodobě klesá zájem, a které jsou ale tak potřebné a velmi žádané na trhu zboží a služeb. V některých oblastech jsou vidět zřejmé nedostatky v počtu řemeslníků, svářečů, autoopravářů a dalších. Lidé, kteří jsou pak na úřadu práce, musejí absolvovat rekvalifikační kurzy, aby si mohli najít zaměstnání, protože po oboru, který vystudovali, není zájem. Proto je nutné zavést důmyslný systém, který by takové problémy do budoucna odstranil. Jednou z důležitých součástí moderního systému,

musí být vyšší angažovat firem ve školství, vyšší provázanost a tím i pomoc absolventů při hledání budoucího zaměstnání.

Tabulka 9: Nezaměstnanost obyvatel dle výše dosaženého vzdělání v tisících

Dosažené vzdělání	Rok							
	2007	v %	2008	v %	2009	v %	2010	v %
Základní	73,8	26,70	68,1	29,63	82,9	23,55	79,5	20,72
Střední bez maturity	126,6	45,80	93,2	40,56	155,4	44,15	174	45,36
Střední s maturitou	63,6	23,01	55,3	24,06	92,8	26,36	104,5	27,24
Vysokoškolské	12,4	4,49	13,2	5,74	20,9	5,94	25,6	6,67
Celkem	276,4		229,8		352		383,6	

Zdroj: ČSÚ, *Trh práce v ČR 1993 – 2010*. Vlastní zpracování

Nejvyšší podíl na nezaměstnanosti (ČSÚ, 2011) mají lidé se středním vzděláním bez maturity. Částečně to způsobuje sociální nerovnováha obyvatelstva, kdy chudší a vyloučení jedinci nemají možnost studovat vyšší úroveň vzdělání. Dalším aspektem je jejich nechuť, dělat to, co vystudovali, protože spousta lidí po základní škole neví, co je bude v budoucnu bavit a naplňovat. Proto si často vybírají obor, ve kterém se následně nemají zájem se jakýmkoliv způsobem realizovat. Navíc k tomu napomáhá fakt, že nemají oporu v rodině, jejich studijní výsledky nedosahují vyšší úrovně a následně jsou společností přehlíženi. Co jistě překvapí, je i fakt, že se dlouhodobě zvyšuje podíl vysokoškolsky vzděláným lidí na nezaměstnanosti. Způsobuje to především nízká diverzifikace škol, které jsou zaměřeny spíše masově a dostatečně nereagují na měnící se trh, který si žádá odborníky z jiných oborů. Dalším důvodem je i nedostatečná praxe absolventů VŠ, která je velmi důležitá při hledání budoucího povolání. Nutností proto zůstává vyšší angažovanost firem ve školství, která je nezbytnou součástí zvýšení konkurenceschopnosti obyvatel na trhu práce.

Reforma maturit

Určitě největší změnou, která se odehrála v roce 2011, bylo zavedení státních maturit. Ty byly již několika vládami odsunuty. Teprve vláda Petra Nečase se je rozhodla nadále neodsouvat a zavést je, protože systém byl již delší dobu rozpracován a připraven ke spuštění. Státní maturity mělo na starost Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, které celý systém spustilo. Nová maturita v roce 2011 se tedy skládala ze dvou částí, jednou z nich byla státní a

ta druhá byla školní. K úspěchu stačilo uspět v povinných předmětech a každý si posléze mohl vybrat dobrovolně další zkoušky z nepovinných předmětů.

Na státní maturity se vznesla spousta kritiky, protože systém byl dost chaotický a nelogicky řešen. Studenti totiž nejprve absolvovali ústní část a teprve posléze písemnou. Následně je čekali přijímací řízení na vysoké školy a oni stále neznali výsledky svých maturitních zkoušek. Dalším faktem zůstává, že hodně ředitelů gymnázií se obořilo proti státní části maturit, protože pro jejich žáky byla příliš jednoduchá. Naopak pro žáky učňovských oborů s maturitou byly zkoušky dosti obtížné, protože na tyto předměty na jejich školách nebyl kladen takový důraz. Z celkových výsledků vyplývá, že státní maturitu nezvládl každý pátý žák. Podle typu školy vyhrála s přesvědčivých výsledkem gymnázia (ANON, 2011a), která dostáhla úspěšnosti téměř 95 %. Naopak podle předpokladů neuspěli žáci nadstavbových oborů s úspěšností pouze 56 % a učňovské obory, kde neuspěla asi třetina. MŠMT chce také, aby státní maturity mohly nahradit přijímací řízení na VŠ. Ty jsou k tomuto kroku však velmi skeptické, protože většina renomovaných škol se přiklání k názoru, že jsou maturity příliš jednoduché.

Financování VŠ

VŠ se také týkají další změny, které se však teprve projednávají. Především jde o reformu VŠ. Ta se nelíbí akademické obci. Její většina ji i odmítá a rozhodla se proti ní protestovat. Vadí jim třeba to, že by v akademických senátech mělo zasedat méně studentů. S podporou se nesetkává ani návrh, aby titul docent a profesor by už neměly celorepublikovou působnost, ale vázaly by se pouze k dané univerzitě. Velká vlna nevole zavládla i mezi mnoha studenty, protože návrh počítá se zavedením školného. To by mělo být zavedeno již rokem 2013 v maximální výši 10.000 Kč za semestr. Navržen je také systém financování formou spoření a půjček na vzdělání. Nicméně akademici a hlavně studenti se proti tomu ohradili, protože pokud bude školné zavedeno, tak někteří sociálně slabší se nebudou moci přihlásit na VŠ z finančních důvodů. Toto opatření by podle MŠMT mělo zvýšit kredit českých VŠ, protože případné školné odradí studenty, kteří nevykazují tak dobrých studijních výsledků. Akademici (ŠTEMBERA, 2012) také argumentují tím, že stát tak chce ušetřit a posílat méně peněz na jejich provoz, na který budou muset prostě vybrat prostředky od studentů. I někteří experti se shodují, že tyto půjčky mohou případné studenty zatížit natolik, že jejich následný start do

života a na trh práce bude o mnoho složitější. Je velmi těžké si představit, že člověk vystuduje VŠ, získává praxi, dostává nástupnický plat, snaží se řešit otázky bydlení a rodiny a do toho ještě musí splácet půjčku i s úroky. Při řádném ukončení magisterského studia by měl takový člověk po pěti letech, to je 10 semestrů, dluh přesahující 100.000 Kč.

Dotace z EU

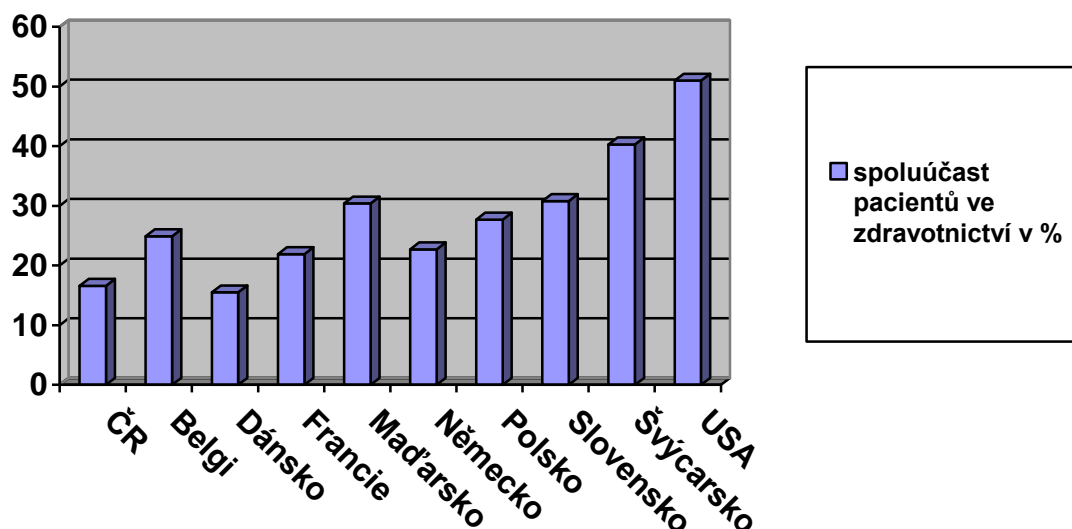
Achillovou patou celého ministra školství jsou však dotace z EU respektive její čerpání. To čelí obrovské kritice, jak ze strany koaličních politiků, médií tak ze strany Evropské komise. Ta dokonce na čas zastavila vyplácení dotací z Bruselu. Hraje se o obrovskou sumu peněz, která je stanovena na výši 53 miliard, o které může ministerstvo přijít. Evropská komise si totiž nechala zpracovat audit, který zjistil vážné nedostatky v dokumentacích při zadávání veřejných zakázek na programy ministerstva. To je právě kvůli tomu pod dlouhodobým tlakem, protože pokud peníze nevyčerpá do roku 2013 tak propadnou a ČR na ně již nebude mít právo. Česko je tak v čerpání dotací čtvrté nejhorší v celé EU. Zastavení čerpání dotací, by znamenalo velké problémy pro mnoho oblastí jako je věda a výzkum, podpora VŠ a další. Největší problémy se týkají evropského Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, ze kterého může ČR čerpat finanční prostředky. Již od začátku 2007, kdy byl schálen EK, bylo až do roku 2010, proplaceno pouze několik desetin procenta. Změna je partná, protože již koncem roku 2011 bylo proplaceno v řádu přibližně 12 % (ANON, 2012b). Tento postup ale nestačí, stále je příliš pomalý a může vést až k nevyčerpání všech finančních prostředků z EU. Ministr Dobeš pracuje na nápravě a je připraven nést osobní odpovědnost, pokud by program selhal.

2.5 Zdravotnictví

Zdravotnictví stejně jako ostatní kapitoly rozpočtu se dlouhodobě potýká s nedostatkem peněz. I proto stát zavedl v roce 2008 regulační poplatky, které přinesli do zdravotnictví spoustu peněz. Takto vybrané prostředky vždy zůstávají v zařízení, kde je pacient zaplatí. Každým rokem se tak podaří vybrat mezi 5 a 6 miliardami Kč (ANON, 2009) navíc pro zdravotnická zařízení. Takto vybrané peníze pomohly zejména státům vlastněným nemocnicím, protože ty jsou dlouhodobě podfinancované a jsou oddlužovány již řadu let.

V současné době, je mnoho zdravotních zařízení v rukou soukromých osob, ve kterých dosahují většinou kladných hospodářských výsledků. Problémy však přetrvávají, protože populace stárne a stále více obyvatel vyhledává lékařskou pomoc. Proto je nutné hovořit také o takzvané spoluúčasti pacientů a ta se má zvyšovat.

V současné době je v ČR spoluúčast pacientů (ANON, 2011b) ve výši 17 % na celkových výdajích ve zdravotnictví to je asi 45 miliard. Podle ministra zdravotnictví Leoše Hegera se má zvyšovat až na 25 % a každým rokem o zhruba dvě až tři procenta. Zajistit to mají některé novely zákonů, které jsou již od 1. ledna 2012 v planosti. Jednou z nich je zvýšení poplatku za den pobytu v nemocnici z 60 na 100 Kč. Očekávaný výnos tohoto opatření je odhadován na dodatečném příjmu 750 milionů Kč ročně. Další peníze mají přinést úspory uvnitř resortu. Patří sem zavedení elektronických aukcí na nákupy léků a další techniky do nemocnic. To by mělo zvýšit konkurenci mezi dodavateli a především i transparentnost těchto obchodů. Odhadovaná výše úspory je 500 milionů Kč za rok. Další zátěží pro pacienty je vyřazování některých doplňkových léků z úhrad pojišťoven. Přínos pro rozpočet ve zdravotnictví se odhaduje ve výši 500 milionů Kč. Snad nejbolestivějším opatřením, které zasáhne zejména důchodce a lidi s dlouhodobými zdravotními problémy, je změna za úhradu lázní a zdravotních prostředků, která má přinést až jednu miliardu korun. Zdravotnictví v Česku čeká jedna velká změna, kterou již schválila Poslanecká sněmovna. Jedná se o takzvaný standard a nadstandard. V praxi to znamená, že každý člověk bude vědět, na co má v systému zdravotnictví právo a co bude pro něj zdarma v rámci zdravotního pojištění. Tomu se říká standardní zdravotní péče. Někteří pacienti však mají dostatek finančních prostředků a chtějí něco navíc, například kvalitnější, lehčí materiál, lepší oční čočky, robotické operace a další. Slovo nadstandard je tedy vždy chápáno jako něco lepšího a kvalitnějšího, s tím však také přichází cena. Ta je o poznání vyšší u těch nadstandardních věcí a zdravotních zákrocích, protože i náklady na ně jsou dosti vysoké. Vláda počítá, že toto opatření zlepší povědomí pacientů o tom, kolik jejich zdravotní péče stojí. Dalším přínosem jsou peníze do zdravotního rozpočtu, který je opravdu potřebuje. Zvyšování spoluúčasti pacientů je logické, populace stárne, přibývá dlouhodobě nemocných a výdaje rostou velkým tempem. Dalším důvodem a především i argumentem pro vládu jsou výsledky mezinárodního srovnání v rámci zemí OECD (OECD, 2011a), které odhalilo, že Češi se spolupodílí na zdravotnictví jen 17 %, což je jedna z jeho nejnižších hodnot.

Obrázek 17: Podíl spoluúčasti pacientů na výdajích ve zdravotnictví v různých zemích

Zdroj: OECD. Srovnání OECD spoluúčasti pacientů. Vlastní zpracování.

Ze srovnání je patrné, že nižší spoluúčast najdeme jen v Dánsku, kde se pohybuje okolo 15,5 %. V komparaci s ostatními zeměmi je na tom Česko lépe. Například Slovensko, se kterým byla ČR ještě před dvaceti lety jedním státem, má spoluúčast o poznání vyšší. Ta dosahuje hodnoty až 30,8 %, což ve srovnání s Českem dělá téměř dvojnásobně vyšší spoluúčast. Nutnost spoluúčasti pacientů je nesporná, protože rozpočty jsou velmi napjaté a z hlediska stability a udržení stávající kvalitní zdravotní péče jsou opatření nevyhnutelná.

Velmi negativním dopadem na zdravotnictví bude mít zvýšení spodní sazby DPH z 10 na 14 procent. Podepíše se výrazným zvýšením výdajů, které bude muset ministr zdravotnictví najít ve svém resortu. Zvýšení sazby prodraží hodně věcí jako léky, lékařské materiály, teplo, potraviny a další služby poskytované pacientům v souvislosti se zdravotní péčí. Podle propočtů ministerstva zdravotnictví bude dopad ve zvýšení výdajů v řádu mld. Kč. Doposud s tím navržený rozpočet ministerstva nepočítal a další finanční prostředky se budou muset řešit dalšími úsporami. MF však ujišťuje, že zvýšení DPH se promítne i do zvýšení rozpočtu ve zdravotnictví.

2.6 Korupce

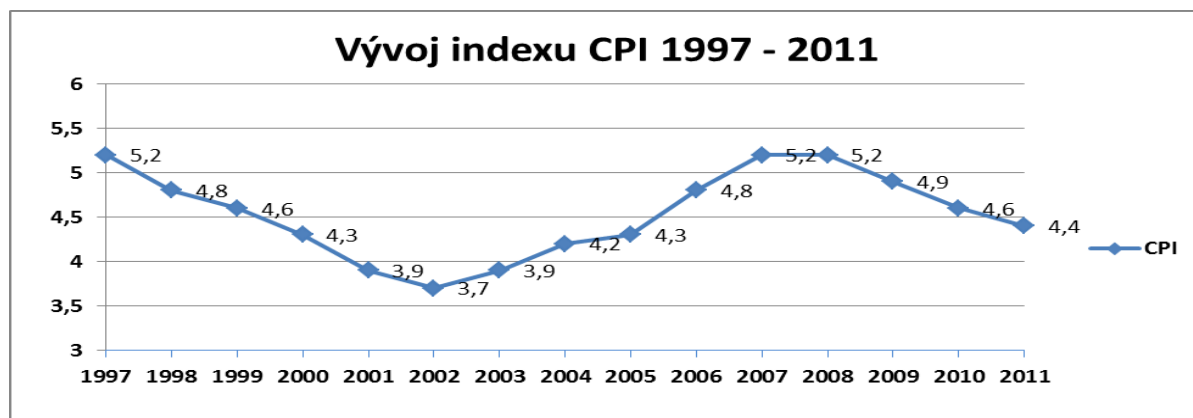
Jedním z největších problémů Česka je v současné době korupce. Její počátky sahají o 20 let zpět do dob transformace plánovaného na tržní hospodářství, kdy docházelo k obřím privatizacím státního majetku. V současnosti však vrcholí a každým dnem se v médiích objevují nové kauzy. Bývalé pokusy o boj s korupcí nepřinesly téměř žádné výsledky. Vláda premiéra Nečase si předsevzala boj s korupcí jako jednu z hlavních priorit. S korupcí se již setkal téměř každý druhý Čech a jejich počet nadále roste, protože s nezákonným jednáním se setkávají lidé téměř všude, ve veřejné správě, ve sportu, u policie, u nejvyšších politiků, soudců, ale i u malých obecních zastupitelstev. Ve většině případů jde jen o peníze. Dle Jaroslava Hanáka, prezidenta Svazu průmyslu, se tak státní kasa připravuje ročně o 40 až 100 miliard korun. Činí tedy až desetinu celého rozpočtu.

Situaci jen dokládá studie mezinárodní nevládní organizace Transparency International, která každoročně sestavuje žebříček na základě indexu vnímání korupce ve světě. Index je vypočítáván na základě výsledků průzkumů, kde se dotazovaní respondenti vyjadřují k otázkám týkajících se schopnosti vládních institucí potlačovat a postihovat korupci, účinnosti protikorupčních opatření, velikost korupce v oblasti veřejné správy. V žebříčku CPI (OECD, 2011b) se ČR umístila na 57. – 59. místě společně s Namíbií a Saúdskou Arábií ze 183 zemí světa. Zde je seznam zemí Evropy spolu s jejich CPI indexem a pořadím ve světě:

Země	Index CPI	Pořadí ve světě
Dánsko	9,4	2
Finsko	9,4	2
Švédsko	9,3	4
Norsko	9,0	6
Nizozemí	8,9	7
Švýcarsko	8,8	8
Lucembursko	8,5	11
Island	8,3	13
Německo	8,0	14
Rakousko	7,8	16
Velká Británie	7,8	16
Belgie	7,5	19
Irsko	7,5	19
Francie	7,0	25
Estonsko	6,4	29
Kypr	6,3	30

Španělsko	6,2	31
Portugalsko	6,1	32
Slovinsko	5,9	35
Malta	5,6	39
Polsko	5,5	41
Litva	4,8	50
Maďarsko	4,6	54
Česká republika	4,4	57
Lotyšsko	4,2	61
Slovensko	4,0	66
Itálie	3,9	69
Rumunsko	3,6	75
Řecko	3,4	80
Bulharsko	3,3	86

Ze srovnání vyplývá, že ČR je v horší polovině srovnání v Evropě. Za Českem je například Slovensko, dále Rumunsko, Bulharsko, dluhovou krizí zmítané Řecko a ze západních vyspělých zemí Itálie, která je i členem skupiny nejvyspělejších zemí světa G8. V horních patrech žebříčku se drží mnoho severských států jako Švédsko, Norsko, Dánsko, Island a dále pak většina států západní Evropy. Ze států střední a východní Evropy jsou na tom lépe jen Estonsko, Litva, Polsko a Maďarsko. ČR je oceněna CPI indexem 4,4 bodu z 10 možných. Vývoj však naznačuje zhoršování situace.

Obrázek 18: Vývoj indexu CPI pro ČR

Zdroj: TIC. *Vývoj indexu CPI v ČR 1997 – 2011.*

Transparency International Czech Republic vydalo zprávu s doporučeními, které by měly přinést zlepšení současné situace. TIC považuje za zásadní problém financování politických stran, které jsou často podporovány ze stran podnikatelů. Ti následně získávají veřejné zakázky a napomáhají tak korupčnímu jednání. Další prioritou by měla být vyšší nezávislost soudnictví a státního zastupitelství, které se následně podílejí na vyšetřování a trestání

protiprávního. Efektivnější by měl být také dohled nad hospodařením státních společností, kde může docházet k vyvádění státních peněz. Potírání korupce proto musí být jednou z klíčových priorit vlády.

Akcie na doručitele

Akcie na doručitele neboli majitele, který je právě v tuto chvíli drží, byly zavedeny již v 90. letech minulého století. Tento prostředek vlastnického práva je v ČR velmi oblíbený. Dle agentury Čekia (ČEKIA, 2010) je v ČR registrováno více jak 23.000 akciových společností. Z toho více jak 90 % proužívá akcie v listinné podobě namísto zaknihovaných a tento nepoměr neustále roste. Agentura také zjistila, že počet společností využívajících právě akcie na doručitele roste rychleji než těch, které mají akci na jméno. Z takové formy akcií, kde jsou anonymní její vlastníci, se stal nástroj korupce. Jde o to, že společnosti s takovouto vlastnickou strukturou se přihlašují do tendrů na veřejné zakázky a v mnoha případech vyhrávají. Bohužel nikde nelze dohledat, zda je vlastníkem například nějaký vysoce postavený úředník, politik, zastupitel či jejich zpřízněné osoby. Zadavatel takových veřejných zakázek poté může nastavit podmínky pro výběr právě oné společnosti a inkasovat úplatek. V Česku je tato praxe bohužel velmi rozšířená, protože z médií se každým týdnem objevují nové a nové kauzy, které upozorňují na korupci. Policie zatím s takovými kauzami bojuje velmi neúčinně. Média jsou proto hlavním prostředkem jejich potírání, protože dokážou upozornit a následně vyvinout obrovský tlak na dotyčné osoby či firmy.

To jsou důvody, proč se vláda rozhodla konat. Konkrétně ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil chce navrhnout zákon, který by u anonymních akcií zjistil jejich majitele. Jde o to, že firmy používající akcie na doručitele je budou muset buďto zaregistrovat u centrálního depozitáře a přeměnit na akcie na jméno nebo je uložit u banky. U obou případů se počítá s tím, že vlastníci budou dohledatelní. Dalším opatřením bude, že akcionáři společnosti se budou muset zaregistrovat do seznamu akcionářů nejpozději však do poloviny roku 2014, aby tak rozkryli vlastnickou strukturu. V případě, že by to akcionář nestihl, přijde o svá práva, spojená s vlastnickým podílem ve společnosti jakožto i o dividendu. Té se týká další návrh, který počítá s tím, že dividendy budou vypláceny bezhotovostně. Odborníci říkají, že návrh jde správným směrem, ale vytýkají mu, že není dostatečně přísný a nejde tolik do hloubky.

Veřejné zakázky

Zřejmě největším problémem v souvislosti s korupcí jsou veřejné zakázky, ve kterých se jedná o miliardy korun. Jak již bylo zmíněno, jedním ze způsobů jak získat veřejné peníze, jsou akcie na majitele. Mezi další patří uzavírání pro stát nevýhodných smluv, které zakázkou pověřenou firmu nepodmiňují sankcemi v případě nedodržení smlouvy. Největší slabinou jsou však tzv. „vícepráce“, které mohou náklady zvícenásobit. Problém je v tom, že úředníci, kteří vybírají vítěze zakázek, schvalují vícepráce a mají provádět kontrolu. Nejsou ze zákona zodpovědní, za její hospodaření. I proto jsou například v ČR jedny z nejdražších dálnic v Evropě z hlediska výstavby.

Tyto důvody přispěli k tomu, aby vláda vytvořila novelu zákona o veřejných zakázkách a pomohla tak k jejich vyšší transparentnosti a efektivnosti. Jako jeden z mála přijatých zákonů, má tento i podporu u podnikatelů. Ti očekávají, že by se opět mohli začít hlásit do veřejných soutěží a získat tak zakázky pro svůj podnik. Novela přináší řadu změn. Jednou z nich je úprava podmínek pro zadavatele. Ten již nebude moci požadovat po účastnících řízení např. kapitálové a certifikační podmínky. Dodávky, které jsou upraveny prováděcím předpisem, bude muset zadavatel provést hodnocení dle elektronické aukce. Řízení, které bude mít méně než dvě nabídky, bude muset být zrušeno zadavatelem. Ten bude také muset uveřejňovat textovou část zadávací dokumentace u smluv přesahujících 0,5 milionu korun. Zveřejnění se bude týkat také skutečně zaplacené ceny za celou dodávku a i u části významnějších subdodavatelů. Dalším důležitým bodem je zpřísnění sankcí, kterými hrozí Úřad na ochranu hospodářské soutěže na dvojnásobek současné hodnoty. V ČR se každým rokem vydává více než 630 miliard korun ve veřejných zakázkách. Což je více než polovina státního rozpočtu a přibližně 17,5 % HDP. Nezávislá organizace TIC odhaduje, že se z tohoto objemu ztratí přibližně její desetina. Odhad tedy činí záchranných 63 miliard. Pokud by tyto peníze nebyly vyváděny ze státního rozpočtu, tak by mohla být důchodová reforma spuštěna ihned, nemuselo by se zvyšovat DPH atd. To jsou hlavní důvody, proč je nutné s tím bojovat a snažit se o vyšší transparentnost.

3 Hodnocení hospodářské politiky vlády

Vláda Petra Nečase má za sebou rok a půl vládnutí. Za tuto dobu proběhlo mnoho diskusí nad jejími reformními kroky. Jednou z nejvíce diskutovaných byla zřejmě penzijní reforma, která může ovlivnit dění po několik následujících desetiletí. Bude však záležet na tom, která z politických stran vyhraje příští volby do Poslanecké sněmovny a bude se snažit prosadit svoji vizi a svůj program. Nejsilnější levicová strana ČSSD (KOPECKÝ, 2011) se již nechala slyšet, že pokud příští volby opravdu vyhraje, hodně zákonů změní, reformu penzí nevyjímaje. V ČR se za posledních dvacet let vystřídaly jak pravicové tak levicové vlády. To poukazuje na jakousi nevyrovnanost systému veřejných financí a hospodářské politiky státu. Je to důvod, proč jsou skoro každý rok odlišné sazby daní, odlišné výjimky a proč je celý systém tak složitý a těžkopádný. V současnosti jsou již v platnosti některé vládní reformy, ale ty nejdůležitější, které změní celý systém, teprve čekají na dobu účinnosti. Celý proces je totiž velmi složitý a vyžádá si hodně práce a usilí zúčastněných. Hospodářskou politikou (ŽÁK, 2007, s. 6) se rozumí situace, kdy vláda nakládá se svěřenými prostředky a pravomocemi k předem určeným cílům pomocí různých nástrojů. Pro její celkové zhodnocení je třeba vycházet z určitých kritérií. Srovnání dílčích kroků vlády jsou již popsány v této práci. Nyní bude brát zřetel na celkovou koncepci vlády a její vlivy na makroekonomické prostředí.

První hodnocení bude vycházet z makroekonomických předpokladů i s výhledy do následujících let. Jedním z klíčových ukazatelů bude HDP, HDP na obyvatele, jeho růst či pokles a struktura. Ty jsou totiž i jakýmsi vodítkem při sestavování státního rozpočtu, především z hlediska předpokladů příjmů a výdajů. Dalšími neméně významnými jsou inflace a nezaměstnanost. U inflace půjde pouze o hrubý odhad podpořený předpokládaným vývojem na burzách komodit, které určují ceny elektřiny, plynu, potravin atd. U predikce nezaměstnanosti je brán zřetel zejména na strukturu hospodářství, zakázky firem a další vývoj v ostatních zemích.

Za druhé bude provedeno hodnocení dle fiskálních kritérií. Mezi hlavní indikátory patří struktura příjmů a výdajů státního rozpočtu a jeho výše schodku. Do této kategorie patří také státní dluh, jeho výše a porovnání s HDP. Státní dluh je významný také pro rozpočet.

Zejména pak výše úroků, protože ty se přímo podílejí na výdajích. Nutné je také vzít v potaz strukturu státního dluhu, která je důležitá z hlediska dlouhodobé udržitelnosti.

Další hodnocení bude převzaté od různých světových organizací. Zahrnuta budou různá hodnoticí kritéria a následná doporučení pro ČR vedoucí k lepším ekonomickým výsledkům. Jedná se o světovou organizaci OECD a zejména pro Evropu důležitou Evropskou komisi, které sledují dění v hospodářské politice Česka. Zde bude probíhat i hodnocení pomocí ratingových agentur s různými doporučeními do budoucna. Zakomponovány budou také názory Tripartity. To je orgán zástupců odborů, podnikatelů a vlády. Za odborové organizace to je ČMKOS, jež je největší organizací tohoto typu v ČR. Ta sdružuje na 35 odborových svazů a má přes 800.000 členů. Za podnikatele to bude Svaz průmyslu a obchodu.

3.1 Makroekonomické ukazatele s výhledy na následující roky

Ukazatel HDP, respektive jeho meziroční růst je jedním ze základních a srovnávacích předpokladů, ze kterých vychází tato práce. Kroky vlády jsou v této oblasti trochu rozporuplné. Na jednu stranu se snaží stát šetřit finanční prostředky. Jedná se především o racionální důvod kvůli přetrvávající dluhové krizi, která panuje v Evropě. Na druhou stranu je země na pokraji stagnace a možná i recese hospodářství a jedním z možných alternativ, jak nastartovat ekonomiku, je zvýšení vládních výdajů právě k jejímu rozpumpování. To by znamenalo vyšší výdaje z rozpočtu a tím i jeho vyšší schodek. Problém je v tom, že to v ČR nelze tak jednoduše, protože ta je exportní zemí, a proto je velmi závislá na situacích v zemích svých největších obchodních partnerů. V tomto ohledu jsou vládní kroky vedoucí ke snižování schodků vhodné. Česká vláda razí cestu snižování schodků rozpočtů a tedy i snižování vládních výdajů a investic. V současné situaci je to ta lepší cesta, protože neustále hrozí rizika spojená se zadlužením země. Kabinet hledá způsoby jak snížit vedlejší náklady práce a tím zvyšování konkurenceschopnosti. Různými opatřeními chce zatraktivnit zemi případným investorům. V ČR jsou náznaky na stěhování výroby dále do východní Evropy.

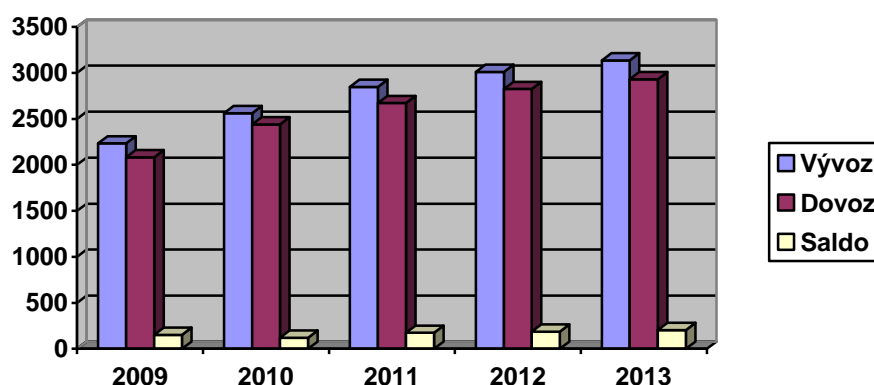
ČR je jednoznačně exportní zemí, protože téměř 80 % HDP tvoří vývoz do zahraničí.

Tabulka 10: Ukazatele mezinárodního obchodu s predikcí v mld Kč

Veličina	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Vývoz	2233	2562	2847	3012	3136
Dovoz	2082	2441	2672	2825	2931
Saldo	151	121	175	187	205

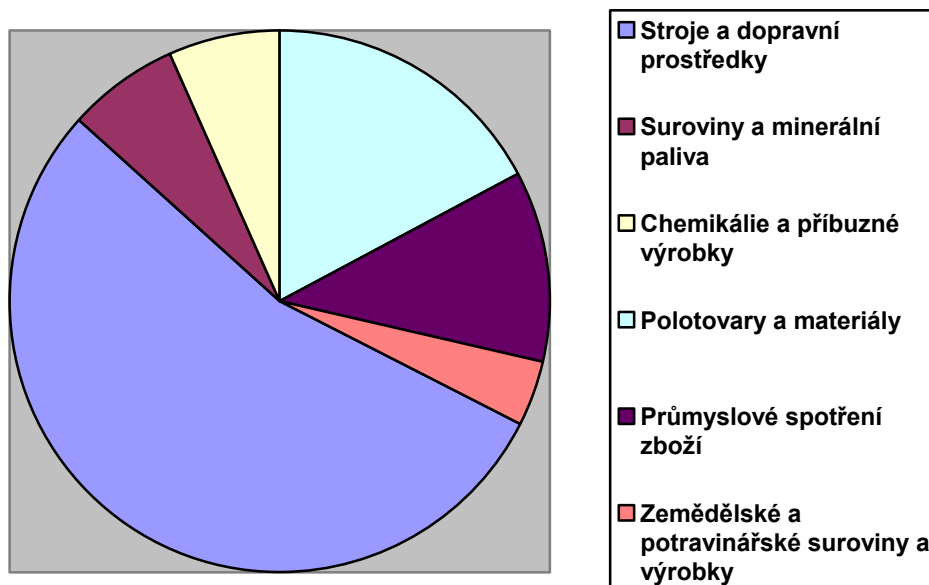
Zdroj: MF. *Makroekonomická predikce České republiky*. Vlastní zpracování.

Rok 2011 zobrazuje odhad dělaný v prvním čtvrtletí 2012 a následující dva roky jsou predikcí MF. Z tabulky a následného grafu je patrné, že saldo mezinárodních obchodu je v plusových číslech a snahou je tento příznivý trend udržet. Stimulace vývozu je tedy velmi důležité, protože ten je tahounem české ekonomiky. Problémem ale zůstává struktura obchodních partnerů, kam ČR vyváží své výrobky a služby. Více než 80 % exportu ji tvoří země Evropy a především EU, které v současnosti trpí dluhovou krizí, způsobenou špatným hospodařením se státními financemi. Proto je nutná větší diverzifikace a podpora exportu do jiných zemí. K tomu slouží agentura Czech Invest. Dalším úskalím je vysoká závislost českého exportu na automobilovém průmyslu. Závislost je patrná i v celé struktuře hospodářství. Automobilový průmysl se podílí přibližně polovinou na celém vývozu.

Obrázek 19: Vývoj mezinárodního obchodu s předpoklady pro další roky

Zdroj: MF. *Makroekonomická predikce České republiky*. Vlastní zpracování.

Odhady MF počítají se zvyšováním českého exportu a salda mezinárodního obchodu. Ty pak mají posílit růst HDP.

Obrázek 20: Struktura mezinárodního obchodu 2010

Zdroj: MF. *Makroekonomická predikce České republiky*. Vlastní zpracování.

To jen dokazuje obrovskou závislost českého vývozu na automobilovém průmyslu, jehož podíl na celkovém exportu roste. Dále se daří vyvážet suroviny a minerální oleje, které si také polepšili. Naopak snížení jsou čitelná zejména v odvětví průmyslového spotřebního zboží, kde je pokles nejvýraznější, následován exportem zemědělských a potravinářských surovin a výrobků (JENERÁLOVÁ, 2011).

Tabulka 11: Změna ve struktuře obchodní bilance

Artikl	2009	2010	Rozdí v %
Stroje a dopravní prostředky	53,6	54,2	+0,8
Suroviny a minerální paliva	6,3	6,7	+0,4
Chemikálie a příbuzné výrobky	6,4	6,5	+0,1
Polotovary a materiály	17,6	17,4	-0,2
Průmyslové spotřební zboží	11,8	11,2	-0,6
Zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky	4,4	4,0	-0,4

Zdroj: MF. *Makroekonomická predikce České republiky*. Vlastní zpracování

Největšími obchodními partnery ČR jsou evropské státy v čelě s Německem, které se podílí téměř třetinou na celém vývozu. Například v roce 2011 si německá ekonomika vedla výborně, dokonce nejlépe za posledních několik let. Proto se očekával výtahový efekt (MASAROVÍČ, 2011) i na český průmysl. Ten se bohužel nedostavil v takové výši, jak se očekávalo. Právě v roce 2009 byl zaznamenán největší pokles HDP a největší měrou se na tom podílel právě vývoz. Proto hospodářská politika nemá až tak velký význam na růstu HDP. Dalších asi 17 % HDP tvoří výdaje veřejného sektoru.

Vezmeme-li hodnocení dle výdajové metody výpočtu HDP. Vypadá následovně:

$$\text{HDP} = C + I + G + \text{NX}$$

C = konečná spotřeba domácností

I = investice

G = vládní výdaje

NX = čistý export

Tabulka 12: HDP rozdělení pomocí výdajové metody v mld. Kč

Velikost	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
HDP	3739	3775	3833	3917	4010
Spotřeba domácností	1880	1900	1929	1976	2018
Investice	898	947	937	959	981
Vládní výdaje	810	808	792	794	806
Saldo mezinárodního obchodu	151	121	175	187	205

Zdroj: MF. *Makroekonomická predikce České republiky*. Vlastní zpracování.

Z predikce MF je patrné, že HDP by mělo i nadále růst mírně rostoucím tempem. Předpoklad spotřeby domácností je také pozitivní. Ta by měla stoupat přibližně o 30 – 40 miliard Kč ročně. Dále je také nutné podpořit investice, protože v roce 2011 byl zaznamenán mírný pokles a MF předpokládá, že trend se bude od příštího roku opět zvyšovat. Jsou to pozůstatky hospodářské a dluhové krize. Firmy mají hotovosti na svých účtech a čekají, jak se celá situace vyvine. Je zcela normální, že mají strach o své peníze. Do budoucna se ale rozhodně chtějí pustit do nových investic. Bude tedy velmi záležet na dalším vývoji především v Eurozóně, kde se bude jednat o další budoucnosti společné měny Euro a jejich zadlužených členech. Kabinet se také snaží šetřit vládní výdaje. To je ostatně také patrné v tabulce, kde vládní výdaje klesají, již třetím rokem. Šetření se velkou měrou podepíše i v roce 2012, který

by měl být jakýmsi zlomem. Vládní výdaje by měly poté stoupat. Samozřejmě bude záležet na budoucím ekonomickém vývoji.

Predikce pro rok 2012 počítá s velmi mizivým růstem HDP. Důvodů je hned několik. Jedním z nich je situace nejdůležitějších obchodních partnerů ČR, kteří mají své problémy v hospodářství a musejí je řešit. Proto se neočekává výrazné zvýšení salda mezinárodního obchodu, kdy by export pomohl k výraznějšímu růstu, jako tomu bylo v letech předešlých. Dalším indikátorem jsou vládní výdaje, které v posledních dvou letech také spíše klesají. Situace je zapříčiněna rozsáhlými škrtů ve státním rozpočtu kvůli snížení jejího schodku a zvýšení důvěryhodnosti země. Vláda počítá, že dluhová krize bude pokračovat ještě v roce 2012, dokud státy Eurozóny nevymyslí celkovou koncepci, jak stabilizovat Euro a odvrátit bankrot nejproblémovějších zemí jako je Řecko, Portugalsko, Irsko, Itálie a Španělsko. U těch již totiž většina investorů ztratila důvěru, že jsou schopni dostát svým závazkům a jsou ochotni jim i nadále půjčovat, ale za enormně vyšší úroky, které kompenzují jejich rizika spojená s bankrotem.

Tabulka 13: Struktura HDP s predikcí v %

Veličina	2011	2012
Spotřeba domácností	50,3	50,4
Investice	24,4	24,5
Vládní výdaje	20,7	20,3
Saldo mez. obchodu	4,6	4,8

Zdroj: MF. *Makroekonomická predikce České republiky*. Vlastní zpracování.

Předpokládaná struktura HDP z hlediska let 2011 a 2012 a její změny naznačují mírné zvýšení spotřeby domácností v procentuálním vyjádření, ale u její nominální výše se počítá s růstem v řádu miliard korun. Predikce také počítá se snížením vládních výdajů na tvorbě HDP až o 0,4 %. Vláda tak razí cestu, že je lepší méně vybrat a méně přerozdělovat z důvodu snížení administrativní zátěže a eliminování korupčního prostředí. Čistý vývoz a investice by měly také mírně růst.

Další hodnotící oblastí je inflace. Ta za rok 2011 dosáhla v souladu s predikcí 1,9 %. Větší podíl na tomto výsledku má cenová hladina u zboží, kde míra dosáhla hodnoty 2,4 % a poprvé tak překonala růst u služeb, kde se jedná o zvýšení o 1,1 %. Vyšší inflace zcela jistě také zasáhlo předběžné zvýšení ceny u obchodníků kvůli změně spodní sazby DPH, jež přišlo 1. 1. 2012. Čeští občané jsou totiž velmi citliví, co se týče cen potravin, a proto většina obchodníků

začala s postupným zdražováním již od prosince 2011, aby neodradila své zákazníky skokovým nárůstem cen. Největší zvýšení však zaznamenal růst cen pohonných hmot kvůli rostoucím cenám ropy na světových trzích a vysoké spotřební dani v ČR. V roce 2012 se největší měrou na zvyšování cenového hladiny bude podílet zvýšení spodní sazby DPH na 14 %. Z vládních návrhů to bude ještě zvýšení spotřební daně u cigaret a tabáku. Očekává se také mírné zdražení elektřiny, plynu a vody. V součtu všech opatření by se měla cenová hladina zvýšit o 3,5 %. Hned v následujícím roce 2013 je již schváleno sjednocení sazeb DPH na 17,5 %, které bude mít opět největší podíl na růstu inflace.

Nezaměstnanost je dalším faktorem vývoje hospodářství, protože pokud je příliš vysoká, není to pro něj příliš dobré. V ČR se již po hospodářské krizi drží kolem sedmi procent a budoucí vývoj nenaznačuje žádné větší výkyvy. I přesto je zde několik významných příčin, které se na její výši podílejí. Jedná se zejména o již několikátý pokles ve stavebnictví, kde je situace i s přihlédnutím do dalších let kritická. Ceny nemovitostí stále klesají, i přes zvýšené DPH, protože poptávka na trhu je velmi slabá. Jednou z potěšujících zpráv je zvýšení zaměstnanosti starších osob s přihlédnutím na zvyšování hranice odchodu do důchodu. V roce 2012 je očekávána pouze redukce pracovních míst ve státní správě. V podnikatelské sféře se díky stagnujícímu HDP neočekává žádná větší změna.

3.2 Rozpočtová hodnotící kritéria

Z hlediska státního rozpočtu jde především o rozdíly mezi plánovaným a skutečným saldem. Hodnotí se zejména plnění příjmů a výdajů. Vláda si dala velký úkol reformovat veřejné finance a nadále snižovat schodek státního rozpočtu. Ten dosáhl v roce 2009 historického maxima ve výši 192 miliard. Ihned v následujícím roce byla u moci úřednická vláda, které se ho podařilo srazit až na 156 miliard. V této práci pokračuje i Nečasova vláda, protože v roce 2011 se jí ho podařilo snížit na 142 mld. (MF, 2012a). Plánovaný schodek byl ve výši 135 mld., a tak došlo k překročení o 7 mld. Ministr Kalousek to odůvodnil tím, že byly zadrženy a zpožděny některé platby z EU. V této souvislosti jsou známy některé administrativní chyby. Příslušná ministerstva intenzivně pracují na jejich nápravě. Celkové příjmy plánované na 1.044 miliardy se nepodařilo vybrat. Skutečně bylo vybráno pouze 1.012 miliardy, což je rozdíl 32 miliardy oproti plánu. Důvodů je hned několik. Tou asi největší položkou je nižší

výběr u DPFO o 10 miliard, dále pak transfery přijaté od EU a Národního fondu nižší o několik desítek miliard a další svou výši již méně podstatné příjmy. Schválené výdaje počítali s 1.179 miliardami. Ve skutečnosti se podařilo ušetřit 24 miliard a výdaje dosáhli 1.155 miliardy. Největší úspora se podařila v kapitole Státní dluh ve výši 27 miliard. Je to především díky stabilní situaci v ČR a jejímu odhodlání snižovat schodek státního rozpočtu a dosáhnout tak vyrovnaných veřejných financí. V roce 2012 počítá státní rozpočet s příjmy 1.084 miliardy a výdaji 1.189 miliardy. To znamená schodek ve výši 105 miliard. Z výdajového hlediska připadá nejvyšší částka na MPSV ve výši 504 miliard, což je v komparaci s předchozím rokem nárůst o 21 miliard. Největší položkou jsou sociální dávky a zejména důchody, které se neustále zvyšují. Vláda také počítá s vyššími příjmy, zejména u DPH až o 25 miliard a odvodů na sociální zabezpečení až o 12 miliard. V příloze je kompletní přehled schválených příjmů a výdajů ze státního rozpočtu za roky 2011 a 2012. Zde je přehled těch nejvýznamnějších změn v komparaci rozpočtů 2011 a 2012:

Změny příjmů SR v mld. Kč

MPSV	+ 12
Zvýšené DPH	+ 25

Návrh také počítá s celkovým snížením čerpání dotací z EU ve výši až 17 miliard. Změny se budou týkat většiny ministerstev. Zde je seznam největších změn pro jednotlivé kapitoly v mld. Kč:

Ministerstvo zemědělství	- 5
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	+ 9
Ministerstvo dopravy	- 11
Ministerstvo průmyslu a obchodu	+ 3
Ministerstvo pro místní rozvoj	- 5
Ministerstvo životního prostředí	- 7
Ministerstvo vnitra	- 1
Ministerstvo práce a sociálních věcí	+ 1

Faktem je, že vláda se opravdu snaží zkorigovat veřejné finance a snižovat tak schodek státního rozpočtu. Ostatně jedním z jejích hlavních cílů je dosáhnout do roku 2016

vyrovnaného rozpočtu. Uvádí to ve svém programovém prohlášení spolu s dílčími cíly schodků na jednotlivé roky.

Tabulka 14: Schodky státního rozpočtů dle programu vlády

Schodek SR k HDP v %	2011	2012	2013	2014
Saldo	-4,2	-3,5	-2,9	-1,9

Zdroj: VLÁDA. *Programové prohlášení vlády*. Vlastní zpracování.

Minimálně pro rok 2011 má vláda splněno, ale v dalších letech bude muset přispět dalšími opatřeními. Již v roce 2012 začalo platit několik novel, které mají přinést dodatečné příjmy pro státní rozpočet, a se kterými již návrh zákona o státním rozpočtu počítá. Jde například o zvýšení spodní sazby DPH a zdanění hazardu. Opatření by měla přinést desítky miliard do státního rozpočtu. Změny se dotkly také výdajové strany, kde došlo například ke snížení podpory u stavebního spoření, což uspoří několik miliard Kč. V následujících letech budou změny ovšem většího rázu. Na příjmové straně se o to postará sjednocení sazeb DPH. Ta spodní stoupne ze současných 14 na 17,5 % a ta základní klesne právě na tuto hranici. Počítá se také se zavedením JIM, které má na jedné straně přispět k efektivnějšímu výběru peněz a také ušetřit peníze z personálních důvodů. Jednoznačně nejzásadnější na straně příjmů bude důchodová reforma, která je velmi důležitá z hlediska dlouhodobé stability. Její dopad však může mít výpadek až desítek miliard korun na důchodovém účtu. V plánu je tento odklon peněz kompenzovat právě zvýšenou DPH. Na výdajové straně bude hrát jistě největší roli stále se zhoršující demografie a zvyšování penzí, které je dáno zákonem. Zde půjde o navýšení v desítkách miliard. Velmi nepředvídatelnou položkou se také může stát kapitola Státní dluh. Důvodem je nejistá situace kolem zadluženým států Eurozóny, protože zhroucení jednoho by mohlo vyvolat dominový efekt, kterého se všichni bojí, a všechny státy i mimo Evropu by se mohly ocitnout ve velkých problémech. Proto je velmi důležité sledovat statistiky státního dluhu a snažit se eliminovat výdaje na jeho splácení, což se zatím daří.

Státní dluh se drží na rozumné hranici okolo 40 % HDP. Vláda svými kroky jen dokazuje, že tuto úroveň chce udržet a tím i zajistit klid na trzích. V roce 2011 se také podařilo poprvé v historii ČR vydat státní dluhopisy jejím obyvatelům. Úpis překonal všechna očekávání. Nejprve se MF rozhodlo hranici úpisu stanovit na 10 miliard. Kvůli enormnímu zájmu jí posunulo až na 20 miliard (MF, 2012b). V tomto trendu chce MF pokračovat i v roce 2012 a letech následujících. V současné době je celková hodnota takto držených dluhopisů 28 miliard

tedy 1,9 % podílu celého státního dluhu. Z hlediska stability je velmi důležité, aby část státních dluhopisů vlastnili domácnosti a neziskové organizace. Například japonský státní dluh představuje více než 200 % jeho HDP. Jeho větší část je v držení právě Japonců, a proto ho stále ratingové společnosti řadí k nejdůvěryhodnějším zemím světa. Státní dluh je důležitý i z hlediska výdajů rozpočtu zejména z hlediska výše úroků. V ČR je pro tuto kapitolu vymezeno 80 miliard korun, které případnou věřitelům jako výnosy ze státních dluhopisů.

3.3 Hodnocení dle různých organizací

Mezi další hodnocení patří obraz ČR ve světě dle nejrozličnějších organizací jako OECD, Evropská komise, ratingové agentury, ČMKOS a SP.

OECD

Z hlediska hospodářství je jednou z nejdůležitějších organizací právě OECD, která zastřešuje 34 nejvyspělejších států světa. Zaměřuje se především na praxi a dává různá doporučení, která jsou osvědčená v jiných členských zemích. Každé dva roky vydává publikaci o jednotlivých státech, jejich hospodářství a jejich celkovou strukturu spolu s různými doporučeními. ČR je členem organizace již od roku 1995. A v současné době je chválena za úsilí při prosazování reformy. OECD (OECD, 2011c) si také váží cílů na zvýšení konkurenceschopnosti a dlouhodobé stability, které jsou pro malou otevřenou ekonomiku velmi důležitá. Zároveň však varuje před ochladnutím ekonomiky z důvodu vysoké vázanosti na export do zemí Evropy. Velké podpory se dostalo cíli na snižování schodku veřejných financí i přes velmi nízký hospodářský růst. Důchodová reforma je dle OECD malým, ale zato správným krokem. Doporučení zní jednoznačně, více diverzifikovat stávající systém, který je dlouhodobě neudržitelný. Ve zdravotnictví se již v roce 2008 dostalo pochvaly regulačním poplatkům a dle organizace je situace stabilní, i přes hůře se vyvíjející demografii v zemi. Organizace také velmi oceňuje a blahopřeje ke zvýšení ratingu země a to především v době, kdy tato hodnocení u zemí spíše padají. Uspokojivého hodnocení se dočkaly také ukazatele kapitálové přiměřenosti a likvidity. Nedávné zátěžové testy bank, které provedla ČNB, potvrdili odolnost vůči silným negativním šokům. OECD chválí Česko, zároveň motivuje a radí další opatření, které povedou k dlouhodobé stabilitě země.

Kroky vlády vztahující se k důchodové reformě prospějí větší stabilitě současného průběžného veřejného systému. Jsou to především zvýšení hranice pro odchod do důchodu, změny týkající se valorizace penzí a zavedení dalšího pilíře důchodového systému. Studie však i zdůrazňuje, že je nutné si dát pozor především na adekvátní financování při transformaci celého systému.

Podle OECD je oblast zdravotnictví v dobré a stabilní kondici. Bere v úvahu také velký potenciál ve zlepšení střední délky života zlepšením poskytované zdravotní péče. Dále také poukazuje, že se dá v některých oblastech dále šetřit. Například zavedením elektronických aukcí. Zdůraznění se týká také neustálých rostoucím výdajům na léky, kde by měly přinést úspory generická preskripce a pozitivní seznamy léčiv.

Velkým problémem zůstává průhlednost veřejných zakázek. Vláda sice schválila novelu zákona o veřejných zakázkách i podle OECD je to rozhodně krok správným směrem. Nicméně je v této oblasti ještě spousta práce k vytvoření průhlednějšího systému zadávání veřejných zakázek. Souvisí to také s korupcí. Její potlačování musí být jednou z hlavních priorit vlády.

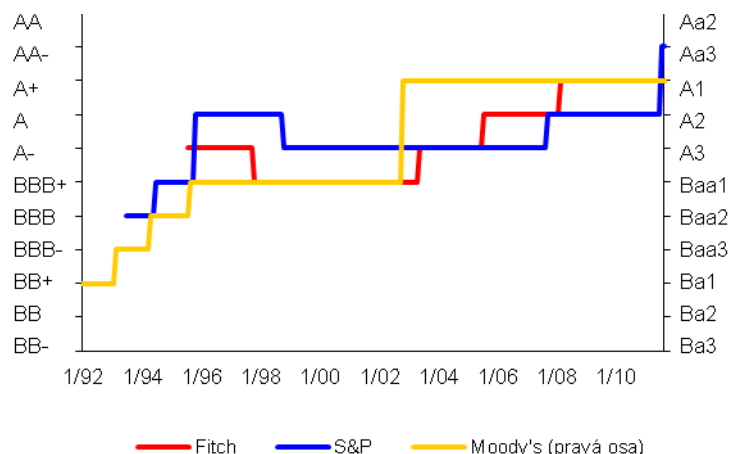
Důležitým doporučením zůstává zvyšování konkurenceschopnosti země. Ocenění se v této souvislosti dostalo vládní Strategii konkurenceschopnosti, která řeší problémy ve střednědobém horizontu. Spolupráci s vládní expertní skupinou NERV je také vnímáno velmi pozitivně zejména v otázkách dlouhodobé užitelnosti veřejných financí.

Dalším doporučením je v souvislosti s energetickou koncepcí země. Jako hlavní prioritou by mělo zůstat snižování emisí oxidu uhličitého vypouštěného do ovzduší. Prozatím se však uhlí nejvíce podílí na výrobě elektřiny v Česku. Další možností pro energetickou koncepci mohou být jak alternativní zdroje, tak jaderná energetika. V tomto názoru není OECD jednohlasná. Zda přejít k relativně levné jaderné elektřině nebo výrazně dražším a méně efektivním alternativním zdrojům. V české energetice je sklon spíše k té jaderné, protože zde panují horší přírodní podmínky pro alternativní zdroje.

Největší hrozbou je tedy vysoká orientace české ekonomiky na vývozu zejména do Evropy a obrovská závislost na výkonu automobilové průmyslu. Řešením OECD je snaha o vyšší diverzifikaci.

Ratingové agentury

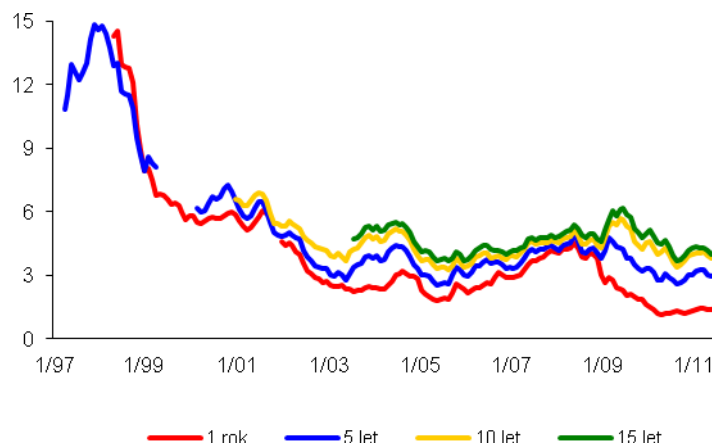
Do velké trojky ratingových agentur patří Standard and Poor's, Moody's a Fitch. V podstatě to jsou nezávislé organizace, které si najímají investoři, aby jim zjistili rizika, které mohou nastat při investování jejich prostředků. Hodnotí jednotlivé firmy, akcie, státy, jejich dluhopisy a další. Všechny tři agentury se snaží rozpoznávat rizika související například s likviditou subjektu. Vydávají ratingová hodnocení, která jsou vodítky pro potenciální investory. Ty zobrazují případná rizika, která mohou ohrozit investici pomocí stupňů. Nejvíce byly kritizovány za to, že napomohly způsobit finanční krizi ve světě, protože CP ohodnocely nejvyššími známkami byly téměř bezcenné. V současnosti jsou velmi kritizováni především ze strany EU, protože dle jejího vyjádření napomáhají panice na trzích. EU dokonce chce v roce 2012 založit svou evropskou ratingovou agenturu, aby zakryla svou vlastní dluhovou krizi. Česká republika si zatím před agenturami stojí velmi dobře a k této situaci napomáhá i současná vláda, které se snaží konsolidovat veřejné finance. Téměř všude v Evropě úvěrové ratingy zemí padají. Agentury jim je sráží, protože mají obří dluhy, málo výkonné hospodářství a nekontrolovatelné schodky státních rozpočtů. ČR (ČNB, 2011) je v tomto ohledu výjimkou, protože agentura S&P ji v srpnu 2011 zvýšila její hodnocení dokonce o dva stupně z A na AA-. Zvýšení ratingu bylo především oceněním vlády, která se svými kroky snaží reformovat veřejné finance a dlouhodobě je udržet v dobré kondici. Zpráva byla velmi významná v tom ohledu, že stát si může půjčovat dlouhodobě levněji za nižší úroky, což snižuje i již tak vysoké výdaje na státní dluh. Další z agentur Fitch vydala také pozitivní stanovisko pro ČR. Ponechala ji hodnocení A+ ovšem s pozitivním výhledem. To znamená, že by ho mohla rating během krátké doby i zvýšit. Dle Fitch je největším problémem vysoká vázanost ekonomiky právě na export do evropských zemí.

Obrázek 21: Vývoj ratingového hodnocení ČR za posledních 20 let

Zdroj: ČNB, Ratingové hodnocení České republiky.

Graf zobrazuje právě ratingy třech největších agentur za posledních 20 let. Je zřejmé, že většinu tohoto období úvěrové hodnocení ČR stoupalo. Jak vyplývá z analýz agentur je možné i další zvýšení ratingu v následujících letech, především pokud se podaří dobře zkonsolidovat veřejné rozpočty, snížit dluh k HDP a nastartovat hospodářství k dalšímu růstu. Donedávna si i české banky vedly velmi dobře. V zatěžkových testech ČNB uspěly bez větších problémů. Většina českých bank je však vlastněna zahraničními obchodními domy. Například KB je součástí General Sociéte(FR), Česká spořitelna Erste bank(RAK) a ČSOB bankou KBC(BEL). Tyto mateřské společnosti jsou ohroženy, protože mají ve svém portfoliu nakoupeny dluhopisy problémových evropských zemí ve vysokých částkách. Ratingové agentury jim již jejich hodnocení snížili a čekalo to i ty české, právě z důvodů problémů jejich matek. Právě vysoký podíl problémových dluhopisů přináší další rizika pro české banky, protože jejich mateřské společnosti z nich čerpají finanční prostředky, aby kryly vlastní ztráty.

Obrázek 22: Vývoj úroků z českých dluhopisů

Zdroj: ČNB, Ratingové hodnocení České republiky.

Tento graf zobrazuje výnosy ze státních dluhopisů dle doby splatnosti. V současnosti jsou na historických minimech. To je velmi dobrá zpráva pro vládu, která tak může ušetřit další peníze z rozpočtu na případných úrocích. I z hlediska stability je velmi důležité, aby úroky byly na nízké úrovni, protože je to jeden z ukazatelů dobré hospodářské situace v ČR. Doporučení od ratingových agentur zní jasně, zkonsolidovat veřejné finance kvůli dlouhodobé udržitelnosti, nastartovat ekonomiku země, více zdiverzifikovat export a dosáhnout vyrovnaných rozpočtů.

Evropská komise

Evropská komise členské státy moc nechválí a není divu. V současnosti EU čelí dluhové krizi, způsobenou právě jejími členy. Je to velmi probíraný problém. Mluví se o rozpadu EMU nebo dokonce i celé EU. Proto je prvotním cílem komise pomoci ke stabilitě členských států unie. Tak hojně vydává doporučení (ANON, 2011c), která jsou nezbytná pro jednotlivé regiony, především v oblasti veřejných financí. ČR je zemí s podprůměrnou mírou zadlužení v EU. EK se nejprve seznámila s celkovou situací Česka, s reformními kroky a cíly vlády a současnou hospodářskou situací. Následně vydala dokument s doporučeními, která se týkají pěti hlavních oblastí.

První z nich se týká konsolidace veřejných financí. Tam EK doporučuje pokračovat v plnění reformních cílů vlády. Snažit se o podporu dosažení schodků státního rozpočtu, které si vláda

vytyčila. Pro rok 2013 je podpořit i konkrétnějšími opatřeními, která chce učinit, aby plánované výše schodku dosáhla. Dále využívat prostor pro zvýšení nepřímých daní namísto krácení výdajů, které podporují ekonomický růst. EK také upozorňuje na daňové úniky, kterým je potřeba také zabránit, protože tam státu utíkají peníze, které by mohly být využity na něco jiného.

Dále se EK zmiňuje a podporuje reformu penzí, kterou vláda navrhla. Ta počítá se zavedení druhého pilíře. S tím však přišlo varování, že ten druhý pilíř musí být rozšířen mezi velký počet lidí, aby měl šanci na úspěch a aby poplatky za vedení byly co nejnižší a především průhledné. Aby zbytečně nedocházelo k únikům. V této souvislosti přišlo také doporučení pro rychlejší zvyšování hranice pro odchod lidí do důchodu vzhledem ke stále se zhoršující demografické situaci.

Třetí oblastí je trh práce, kde by EK podporovala zatraktivnění flexibilních forem pracovních úvazků, zejména pak toho částečného. Také lepší podmínky pro návrat maminek z mateřské. Vyšší podporu rodičů s dětmi, kteří jsou občas velmi omezováni a diskriminováni ze strany zaměstnavatele. Důraz je kladen i na pomoc skupinám obyvatel, kteří hůře shánějí práci. K těm patří zejména skupiny starších lidí, mladí bez zkušeností a praxe, osoby s nízkou kvalifikací a právě již zmínění rodiče přicházející z mateřské. Dále je kladen důraz i na zvýšení kvality a odborné případy právě na úřadech práce. S tím souvisejí také různé programy podporované EU, kde by měl být i patrný výsledek po jeho dokončení.

V oblasti školství je doporučeno zavést tzn. hodnocení kvality akademických institucí a přímo ho spojit s jejich financováním.

EK se zabývala i transparentností při zadávání a výběru veřejných zakázek. V této souvislosti komise naléhá na zavedení představené protikorupční strategie a postupovat přesně podle jejích plánovaných cílů. Spolu s tím také doporučuje zrušení akcí na jméno, které mohou vytvářet korupční prostředí. Dále naléhá na zvýšení kvality veřejných služeb pro podnikatele.

Opatření byla předává vládě ČR v polovině roku 2011. Většinu doporučení vláda již měla ve svém programovém prohlášení, a buďto již byly schváleny nebo jsou ve stádiu příprav. V současnosti jsou Česku nejvíce vytýkány dotace do školství. Tam EK objevila chyby, které

se musí neprodleně opravit, protože jsou prozatím pozastaveny výplaty dotací právě ve školství.

ČMKOS

Největší odborová organizace je velmi silně proti vládním reformám. Je to trochu paradox, protože právě lidé si ve volbách zvolili současné poslance. Politické strany se ve svých programech ani netajili tím, že je nutné provést strukturální reformy, které budou hodně bolet. ČMKOS v současné době brojí proti vládě, snaží se pořádat protestní pochody a stávky. Reformy jsou však nutné a musejí být prosazeny i přes jejich velký odpor. Samozřejmě, že některé jejich výtky jsou odůvodněné, ale spíše než protesty, by měli ukázat snahu nalézt kompromis u jednacího stolu.

Největší problém mají zřejmě se zvýšením DPH, protože to zasáhne všechny obyvatele. Dle zprávy ČMKOS (ČMKOS, 2011), která se vyjadřuje k rozpočtu pro rok 2012, budou velké problémy ve zdravotnictví. To je dle jejich názoru již teď v deficitním stavu a zvýšené DPH, situaci jen zhorší. Odborářům se nelíbí, že vláda zvýšení DPH podmiňuje důchodovou reformou. Má v plánu na něm vybrat okolo 21 miliard, ale zmíněná reforma bude v platnosti až od roku 2013 a možná až 2014. Tímto argumentují, protože nikde v rozpočtu není položka, která by se připravovala na výpadek příjmů ze sociálního pojištění na další roky. Dle ČMKOS tím chce vláda pouze zalepit díry státního rozpočtu. Odbory také počítají s tím, že ekonomická situace nebude příznivá a vláda zvedne v roce 2013 již sjednocenou sazbu DPH až na 19 %.

Velmi důležitou oblastí je trhu práce. Odborům se nelíbí propouštění úředníků ze státní správy a požadují stejnou úroveň roku 2011. V době škrtů je to však nemožné. Další nesouhlas zazněl při zpřísnění podmínek výplat dávek v nezaměstnanosti. Povede prý k šikaně vůči lidem hledajícím práci. Souhlas však panoval při zpřísnění podmínek pro postihování nelegální práce. ČMKOS také odmítá extrémní prodlužování hranice odchodu do důchodu, bohužel ale nebere v potaz jednoznačnou zhoršující demografii v ČR.

Odbory jsou tak velmi silně proti vládním reformám, které se podařilo schválit. I přesto, že ve zprávě uvádí i příklad dluhy zmíněného Řecka, tak ani sami členové nejsou schopni přijmout

menší škrty ve výdajích státního rozpočtu. Tam jsou totiž škrty daleko drastičtější. Pokud se ČR nepodaří snížit schodek rozpočtu, může za několik let dopadnout úplně stejně.

Český svaz průmyslu a dopravy

Jako zástupce podnikatelů byl vybrán Český svaz průmyslu a obchodu, který se pravidelně účastní jednání Tripartity a snaží se angažovat na zlepšení ekonomické situace. Vyjadřuje se k většině palčivých otázek. V té rozpočtové (SP, 2011a) si myslí, že předpoklady na kterých je postaven, jsou nereálné. Za nutnost považují změnu dotyčných indikátorů. Například rozpočet počítá s 2,5 % růstem HDP, dle SP je reálnou hodnotou 1 % navýšení. Nelíbí se mu ani konstrukce SR. Neprovozanost rozpočtové politiky s těmi ostatními. Naopak velká podpora panuje u položky zvýšení výdajů na vědu a výzkum ve výši 9 miliard Kč. Kladných ohlasů se dočkala lepší alokace výdajů na školství a podpora exportu.

Velký nesouhlas panuje ve snížení finančních prostředků ve Státním fondu dopravní infrastruktury na částku 47,18 mld. Kč ze 68,38 mld Kč v roce 2011. To je jasný signál na snížení investic do infrastruktury a stavitelství, které se potýká s velkými problémy. Další bolístka se týká dotací z EU. Vláda totiž snížila výdaje na podporu spolufinancování projektů ze strukturálních fondů EU o 11,5 mld. Kč. Důraz je kladen především na to, že stát by měl spíše vytvářet podmínky vhodné pro čerpání takových peněz, protože pokud je nevyčerpá, může o ně nenávratně přijít. Jedna z výtek se týká i neracionalizace výdajů ve státní správě. Naplánovány jsou redukce úředníků a šetření výdajů. Vláda však předpokládá navýšení nákladů státní správy o 0,2 %.

SP se také vyjádřil k navrhované reformě vysokých škol (SP, 2011b). Především vítá snahu zmodernizovat celý systém, zvýšit diverzifikaci vysokoškolských programů, nastavit hodnocení kvality a financování VŠ. Nejvýznamnější doporučení padlo v souvislosti se studentskými praxemi. SP chce, aby byly zákonem vytvořeny lepší podmínky pro projekty studentských praxí v podnicích, a tím dána studentům větší možnost angažovat se v praxi. Další radou je posílení manažerského chodu VŠ.

Výtky se týkají také Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti, která neobsahuje konkrétní návrhy. Jsou nekonceptní z hlediska neprovázanosti a nepřikládají větší důraz na transparentnosti.

3.4 Názory odborníků

Hodnocení odborníky je velmi důležité pro vládu, protože často dokáže umlčet negativní reakce na její kroky. Důležité je i pro lidi, protože ti jsou většinou laikové a mají alespoň nezávislý pohled nato, jakým způsobem si země stojí a počíná. Odborným poradním orgánem vlády je NERV. Ten byl vytvořen, aby pomohl předkládat návrhy na zlepšení situace v zemi. Sdružuje několik předních ekonomů, kteří pracují na dokumentech poskytujících vládě důležité informace pro vytváření nutných reforem.

Pavel Kohout, člen NERV, ředitel pro strategii společnosti Partners

Často se vyjadřuje k otázkám týkajících se české vlády. Myslí si, že ta nemůže v současné době dělat skoro nic (Kohout, 2011a). Protože česká ekonomika je velmi silně spjata s trhy v západní Evropě, které jsou pod obrovským tlakem, kvůli dluhům. Velmi se obává situace, kdy dojde ke snižování objednávek v automobilovém průmyslu, který celou ekonomiku táhne. V tomto případě se vláda může pouze snažit šetřit na výdajích a snižovat tak schodek veřejných financí, aby nedošlo k podobné situaci jako v ostatních státech Evropy.

Další jeho názory se týkají důchodové reformy (Kohout, 2011b). Jedná se spíše o kritiku, protože dle jeho názoru je to velmi chybný projekt. Ministerstvo se nedrželo doporučeními, která dostalo od NERVu. Komise Vladimíra Bezděka totiž navrhovala financování reformy penzí částečně z DPH výměnou za snížené odvody z mezd. Ty by totiž mohly přispět ke zlepšení situace na pracovním trhu a tím zvýšit zaměstnanost. V současnosti došlo pouze ke zvýšení DPH, kterým si vláda pouze snižuje schodek státního rozpočtu. Návrh NERVu byl více komplexní a snažil se doporučit nejlepší možné řešení.

Daniel Münich, člen NERV, vyučující v akademickém programu CERGE-EI

Na to, jak vláda může stimulovat hospodářství, má podobný názor jako Pavel Kohout. Ta ho může ovlivnit jen velmi omezeně (Münich, 2011). Zejména pak o nějakých stimulačních prostředcích není možné ani uvažovat. Myslí si, že již víme, na co se můžeme do budoucna připravit, protože jedna krize tu už byla. Proto je na vládě, aby připravila několik scénářů podle výkonu hospodářství a je nutné se i připravit na dlouhodobější stagnaci či dokonce recesi.

Daniel Münich se velmi často vyjadřuje ke školství a k VŠ (Münich, 2012). Zejména kritizuje vysoký nábor studentů, snižování kvality a financování. Celý problém se týká víceméně financování, protože VŠ dostávají prostředky na studenta. To samozřejmě motivuje školy nabírat co nejvíce studentů. Hodně z nich ji však opouští třeba již po dvou letech bez řádného ukončení a stát toto dotuje. Dále se vůbec nebere v potaz na kvalitu výuky. To znamená, že všechny školy mají stejnou výši dotace na studenta, i přesto že na některých mohou přednášet mezinárodně uznávaní lektori. Je velmi přesvědčen, že se české školství bez školného neobejde. Z vládních variant není ani jedna ta nejlepší. Jedna z nich dokonce počítá s bezúročnými půjčkami pro studenty. To však může vést k tomu, že takové peníze si budou půjčovat i lidé, kteří je nepotřebují a budou si je odkládat na termínované vklady a na konci studia je vrátí a úroky si nechají. Proto je jasné, že bez úroků se systém neobejde. Splácení takovýchto půjček má být až od určité hranice budoucího výdělku. Jako nejdůležitější však musí být, aby se půjčky dostali jen k těm potřebným a nestávaly se tak nástrojem zneužívání.

Michal Mejstřík, člen NERV, profesor ekonomie Univerzity Karlovy v Praze

Michal Mejstřík popisuje ČR jako malou otevřenou ekonomiku (Mejstřík, 2011), kde není enormní produktivita, vysoké příjmy, a která nemá ani větší množství akumulovaného kapitálu. Proto je země velmi lehce ovlivnitelná zejména situací na mezinárodních trzích. Hrozí zde riziko zvýšení cen dluhopisů jako náklady na obsluhu dluhu, tak jako se to stalo v jižní Evropě. Jako nejdůležitější pokládá zachování důvěry investorů skze vyrovnané rozpočty a hospodářská růst podpořený konkurenceschopností. V žebříčkách konkurenceschopnosti na tom však ČR není nejlépe, a proto je nutné ji zvýšit. Příkladů

existuje hned několik, třeba zefektivnění státu, zlepšení podmínek pro rozvoj soukromého podnikání a podporovat inovace a vzdělání.

David Marek, hlavní ekonom společnosti Patria Finance

Ten je přesvědčen (Marek, 2011), že vláda nemůže nikterak ovlivnit hospodářský růst, protože má tak malé možnosti, že o nějakých stimulech nemůže být ani řeč. V otázce penzijní reformy je však velmi skeptický. Připadá mu naprosto nelogické, že druhý pilíř bude dobrovolný. Myslí si, že to osloví velmi malou skupinu lidí a efekt nebude takový, jako vláda předpokládá. Druhým pilířem se totiž označuje povinné spoření ve fondech. Dobrovolný má být až ten třetí pilíř. Proto vytvoření podobného třetího pilíře, který již existuje, nepřinese kýžený efekt. Oba si budou pouze vzájemně konkurovat a lidé nejprve využijí ten stávající, protože případný vstup do toho nového je nevratný.

Závěr

Při rozhodování o správné hospodářské politice státu je potřeba, vzít v potaz mnoho aspektů. Nejprve je třeba se zamyslet nad celkovou strukturou hospodářství. Práce se zaměřila na několik oblastí, které pomáhají analyzovat celkový stav ekonomiky. Hlavní cílem bylo rozebrat současný stav, vývoj a výhledy do následujících let hospodářské politiky Nečasova kabinetu. K tomu posloužilo mnoho ukazatelů a informací od různých typů organizací, odborníků a expertů.

V první části bylo nutné nastínit současný stav celosvětového hospodářství. Bylo zjištěno, že svět se již vypořádal s první krizí z roku 2008. Zejména v Evropě se však poté naplno projevila dluhová krize, která stále přetrvává a prozatím nebylo nalezeno řešení k jejímu vypořádání. Česká ekonomika se s první krizí vypořádala celkem dobře, ale díky silnému provázání na export do dluhem zasažené Evropy se jí nedaří znovu nastartovat hospodářský růst. Z hlediska analýzy makroekonomických ukazatelů se ukázalo, že dluh ČR patří v rámci EU mezi ty nejnižší, což je dobrý signál pro případné investory. Jako jedno z případných rizik musí brát v žetel slabý hospodářský růst, který ohrožuje jak veřejné finance, tak i podnikatelské prostředí. V komparaci s ostatními státy Evropy a jejich makroekonomických ukazatelů je ČR v té lepší polovině.

Na úvod druhé kapitoly byly popsány předchozí vlády ČR a stručná deskripce Nečasova kabinetu. Následoval rozbor šesti nejdůležitějších oblastí: veřejné finance, důchodová reforma, práce, školství, zdravotnictví a korupce. Nutnost reformy veřejných financí byla potvrzena, protože jinak by se jejich deficit neustále zvyšoval. Jednotlivé kroky vedoucí k jejich konsolidaci jsou však dosti sociálně citlivé, protože se mohou velmi dotknout chudší skupiny obyvatel. Nicméně z fiskálního hlediska jdou reformy správným směrem. Tím jde i schválená důchodová reforma, ač mohla být dle vyjádření některých expertů ještě razantnější. V oblasti práce a sociálních věcí je kladen důraz zejména na hospodárnost a šetření uvnitř systému. Nutnost školské reformy je také nevyhnutelná i přesto, že studenti a zejména vysoké školy proti ní brojí. Ve zdravotnictví panuje fenomén podfinancování. Neustále se zhoršující demografie obyvatel tlačí vládu ke zvyšování spoluúčasti pacientů ve zdravotnictví. V případě korupce se nepodařilo potrdit slib daný voličům a to boj proti korupci. Je pravda, že některé

zákony jsou již schváleny, ale například podle TIC je stále hodně věcí, které jsou potřeba změnit. Dokazuje to i uvedený grafů, který poukazuje na nestále se zhoršující index vnímání korupce.

V poslední kapitole proběhlo hodnocení podle několika kritérií. Jednalo se o makroekonomické ukazatele a následně o ty fiskální. Bylo dokázáno, že především z fiskálního hlediska jsou kroky vlády opodstatněné. V těch makroekonomických bylo pouze ověřeno, že díky zvyšování DPH bude růst inflace a zřejmě ČR čeká velmi mizivý hospodářský růst.

Dálší část hodnocení byla provedena dle důležitých organizací, jako jsou OECD, EK, ČMKOS, SP a ratingové agentury. V mnoha případech je česká vláda chválena za svou práci v rámci reformy veřejných financí a důchodové reformy. ČR se tak dočkala dokonce zvýšení ratingu i přesto, že ty ve většině okolních zemích spíše klesají z důvodu přetrvávající dluhové krize. Velkým rizikem však zůstává korupce. Velmi kriticky se ke krokům vlády však stavějí odbory. V práci byla vybrána největší odborová organizace ČMKOS, která pořádá protivládní demonstrace a je velmi nespokojena s prací vlády. Vadí jim zejména zvyšování DPH, zvyšování věku pro odchod do důchodu a slabý boj proti korupci.

Vyhodnocení cílů práce

Hlavním cílem této diplomové práce pod názvem „Hospodářská politika Nečasovy vlády - rozbor hospodářské politiky Česka od roku 2010, dopady na makroekonomické prostředí firmy“ je analýza vhodnosti kroků vlády vedoucích k rozpočtové odpovědnosti. Po důkladné analýze měla práce zodpovědět následující otázky:

1. Vedou kroky vlády k vyrovnaným rozpočtům?
2. Jak se současná fiskální restrikce podepíše na růstu ekonomiky?
3. Jak ovlivní hospodářská politika vlády makroekonomickou stabilitu ČR?
4. Jaká jsou případná rizika a hrozby pro českou ekonomiku?

5. Jaké jsou dopady na podnikatelské prostředí v ČR?

Z provedených rozborů mnoha ukazatelů a dalších aspektů, které ovlivnili řízení hospodářské politiky státu, byly vyvozeny následující zjištění.

1. Vedou kroky vlády k vyrovnaným rozpočtům?

Cílem vlády je do roku 2016 dosáhnout vyrovnaného státního rozpočtu. Analýza veřejných financí poukázala na škrtání a snižování výdajů a navyšování příjmů, což vede k vyrovnanému rozpočtu. Většina ekonomů se ale shoduje na tom, že v současné nejisté situaci v Evropě jsou lepším řešením právě škrtky v rozpočtech.

2. Jak se současná fiskální restrikce podepíše na růstu ekonomiky?

Rozbor HDP poukázal na snižující se tempo růstu. V dalším roce se předpokládá, že ekonomika poroste velmi mírným tempem. Míra růstu je v ČR velmi vázána na export, což dokazuje i řada ekonomů. Proto se nedá očekávat, že by fiskální expanze výrazně pomohla hospodářství. Spíše by jen prohlubovala deficit státního rozpočtu, zvyšovala zbytečně výdaje a směřovala k ještě černějším scénářům.

3. Jak ovlivní hospodářská politika vlády makroekonomické ukazatele ČR?

Přímo bude ovlivněna inflace díky zvýšení sazby DPH. Nezaměstnlost může být ovlivněna nepřímo kvůli zpřísněným podmínkám pro osoby na Úřadech práce. Další ukazatele ovlivněny nejsou, protože hospodářská politika na ně nemá tak silný vliv.

4. Jaká jsou případná rizika a hrozby pro českou ekonomiku?

Tím největším rizikem je vysoká vázanost růstu HDP na exportu, který tvoří z 80 % vývoz do dluhy zmítané Evropy. Hrozba v hospodářství spočívá také na výkonu automobilového průmyslu, který je jejím tahounem. Obavy také panují v oblasti korupce, která je velmi rozbujelelá v ČR.

5. Jaké jsou dopady na podnikatelské prostředí v ČR?

K dopadům na podnikatelské prostředí lze jednoznačně zařadit snahu vlády o zvyšování konkurenceschopnosti. Největší snahou je snižování vedlejších nákladů práce. Stalo se tak zejména určením odvodu z úhrnu mezd. To je snížení, jak na straně odvodu, tak na straně výdajů na administrativu. Dále se podařilo schválit některé novely zákoníku práce. Tou největší změnou je určitě výpověď pro porušení režimu pracovní neschopnosti zvlášť hrubým způsobem, prodloužení smlouvy na dobu určitou, prodloužení zkušební doby pro vedoucí pracovníky a snížení odchodného. Všechny tyto kroky napomohly ke zvyšování konkurenceschopnosti firem.

Snahou celé práce je také ověření této teze: *„Hospodářská politika Nečasovy vlády je v současné situaci tou lepší cestou, jak zkonsolidovat veřejné finance a nastartovat českou ekonomiku.“*

Po důkladných analýzách se potvrdila uvedená teze. Fiskální restrikce, kterou Nečasova vláda podporuje, je v současnosti tou lepší cestou. Situace v Evropě se vyvíjí spíše negativně. Ekonomika ČR je velmi závislá na exportu a její obchodní partneři trpí dluhovou krizí. Proto je lepší volbou škrtnutí výdajů státního rozpočtu a nenavyšování zadlužení země. NERV radí vládě ještě hlubší úspory ve výdajích. Ty však nejsou politicky průchodné a lidé by je zřejmě odsoudili. Navíc jednou z největších hrozeb je rozbujelá korupce v ČR. Nejlépe celou situaci vystihl ekonom Pavel Kohout (KOHOUT, 2011a): „Miliarda vyškrtnutá z výdajů je miliarda neukradená.“

Seznam použité literatury

Citace

- [1] ANON. 2012a. *Kauza Promopro: policie šetří dalších 116 milionů* [online]. Praha: Mafra, Lidové noviny, 2012 [cit. 2012-01-25].
Dostupný z WWW: <http://www.lidovky.cz/kauza-promopro-policie-setri-dalsich-116-milionu-f5g-/ln_domov.asp?c=A120113_183404_ln_domov_jkz>.
- [2] ANON. 2012b. *Dobeš: Zastavení dotací do školství nehrozí* [online]. Praha: ČTK, Empresa media, Týden, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW:
<http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/dobes-zastaveni-dotaci-eu-do-skolstvi-nehrozi_224576.html>.
- [3] ANON. 2011a. *U státních maturit propadla pětina studentů* [online]. Praha: ČTK, České noviny, 2011 [cit. 2012-01-25]. ISSN 1213-5003. Dostupný z WWW:
<<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/u-statnich-maturit-propadla-petina-studentu/651314>>.
- [4] ANON. 2011b. *Heger: Spoluúčast pacientů má postupně růst ze 17 na 25 pct* [online]. Praha: ČTK, České noviny, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW:
<<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/heger-spoluucast-pacientu-ma-postupne-rust-ze-17-na-25-pct/702542>>.
- [5] ANON. 2011c. *EU Čechům doporučuje odcházet do důchodu později než vláda* [online]. EK, překlad ČTK, Česká televize, 2011 [cit. 2012-01-25]. ISSN 1213-7693. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/126525-eu-cechum-doporucuje-odchazet-do-uchodu-pozdeji-nez-vlada/>>.
- [6] ANON. 2009. *Regulační poplatky přinesly úsporu 10 miliard* [online]. Praha: Mediafax, Naše peníze, 2009 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW:
<<http://www.nasepenize.cz/regulacni-poplatky-prinesly-usporu-10-mld-korun-4535>>.
- [7] BEZDĚK, V. 2011a *Ve dvaceti nikdo na důchod nemyslí a pak je pozdě* [online]. Praha: Mafra, Idnes, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW:

- <[http://finance.idnes.cz/ve-dvaceti-na-duchod-nikdo-nemysli-a-pak-je-pozde-rika-
vladimir-bezdek-1i5-/viteze.aspx?c=A110322_105319_viteze_hru](http://finance.idnes.cz/ve-dvaceti-na-duchod-nikdo-nemysli-a-pak-je-pozde-rika-vladimir-bezdek-1i5-/viteze.aspx?c=A110322_105319_viteze_hru)>.
- [8] BEZDĚK, V. 2011b. *Nenechme se opíjet při reformě důchodů* [online]. Praha: *Economia*, 2011. ISSN 1213-7693. Dostupné z WWW: <<http://byznys.ihned.cz/analyzy-a-komentare/c1-50758050-nenechme-se-opijet-pri-reforme-duchodu>>.
- [9] ČEKIA. 2010. *Polovina akciových společností v ČR má utajeného vlastníka* [online]. Praha: ČEKIA, 2010 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.cekia.cz/cz/archiv-tiskovych-zprav/198-tz101216>>.
- [10] ČMKOS. 2011. *Stanovisko ČMKOS k Návrhu státního rozpočtu pro rok 2012 a výhled ekonomiky na příští rok* [online]. Praha: ČMKOS, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.cmkos.cz/data/articles/down_3165.pdf>.
- [11] ČNB. 2011. *Ratingové hodnocení České republiky* [online]. Praha: ČNB, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/zpravy_o_inflaci/2011/2011_IV/box_a_prilohy/zoi_2011_IV_box_2.html>.
- [12] ČSSZ. 2011. *Pojistné na sociální zabezpečení se daří vybírat úspěšně.* [online]. Praha: ČSSZ, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2011/cssz-pojistne-na-socialni-zabezpeceni-se-dari-vybirat-uspesne.htm>>.
- [13] ČSÚ. 2012. *Makroekonomické údaje* [ke stažení]. Praha: ČSÚ, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>>.
- [14] ČSÚ. 2011. *Trh práce v ČR 1993 - 2010* [online]. Praha: ČSÚ, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/D100262246/\\$File/310311126.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/D100262246/$File/310311126.pdf)>.
- [15] ČSÚ. 2010. *Celkové výsledky hlasování 2010* [online]. Praha: ČSÚ, 2010 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>>.

- [16] DELOITTE. 2011. *Studie proveditelnosti Jednotného inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů* [online]. Praha: Delloite, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/JIM_Studie_proveditelnosti_FINAL.pdf>.
- [17] DUŠEK, L. a P. JÁNSKÝ. 2011. *Jak by sjednocení DPH na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty* [online]. Praha: Národohospodářský ústav AVČR, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://idea.cerge-ei.cz/documents/iphp_201102.pdf>.
- [18] EUROSTAT. 2012a. *Macroeconomic Imbalance Procedure* [online]. Eurostat, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/excessive_imbalance_procedure/imbalance_scoreboard>.
- [19] EUROSTAT. 2012b. *General government gross debt (Maastricht debt) in % of GDP – annual data*. [online]. 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/graph.do?tab=graph&plugin=0&pcode=ti_psgo10&language=en&toolbox=data>.
- [20] HOLUB, P. 2011. *Vláda cílí penze na bohaté. Jde špatně, přibývá kritiků* [online]. Praha: Centrum Holdings, aktuálně.cz, 2011. Dostupný z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/domaci/politika/clanek.phtml?id=706641>>.
- [21] KOHOUT, P. 2011a *Šetřit na výdajích*. Praha: Economia, Hospodářské noviny, 2011, vyd. 14.11.2011. ISSN 1213-7693.
- [22] KOHOUT, P. 2011b. *K čemu a pro koho je dobrý druhý pilíř reformy. Penzijní reforma je cimrmanovský vtíp*[online]. Praha: Economia, 2011. ISSN 1213-7693. Dostupné z WWW: <<http://dialog.ihned.cz/machacek/c1-52304230-k-cemu-a-pro-koho-je-dobry-druhy-pilir-penzijni-reformy>>.
- [23] KOPECKÝ, J. 2011. *Senát odmítl penzijní reformu. Je jen fondy a bohaté, řekl Štechl* [online]. Praha: Mafra, idnes, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://ekonomika.idnes.cz/senat-odmitl-penzijni-reformu-je-jen-pro-fondy-a-bohate-rekl-stechl-p9o-/ekonomika.aspx?c=A111012_173314_ekonomika_kop>.

- [24] KUČEROVÁ, D. 2011. *Zákoník práce 2012. Velký rozcestník připravovaných změn* [online]. Praha: podnikatel.cz, 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/clanky/zakonik-prace-2012-pripravovane-zmeny/>>.
- [25] LIBIGER, M. 2012. *Výnosy Synotu kvůli zdanění hazardu klesnou o 15 %* [online]. Praha: Mafra, Idnes, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://ekonomika.idnes.cz/vynosy-synotu-kvuli-zdaneni-hazardu-klesnou-o-15-procent-pej-ekoakcie.aspx?c=A120119_1718768_ekoakcie_spi>.
- [26] MAREK, D. 2012. Bilancujeme, aneb rok 2011 očima ekonomů. *Ekonomický vývoj Česka v roce 2012* [online]. Praha: Vláda ČR, 2012. Dostupný z WWW: <<http://dialog.ihned.cz/machacek/c1-52304230-k-cemu-a-pro-koho-je-dobry-druhy-pilir-penzijni-reformy>>.
- [27] MASAROVÍČ, R. 2011. *Strategický výhled pro rok 2012: možný vývoj, rizika a příležitosti (efekt německého výtahu se nedostavil)* [online]. Praha: Miroslav Motejlek, Motejlek, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.motejlek.com/strategicky-vyhled-pro-rok-2012-mozny-vyvoj-rizika-a-prilezitosti-efekt-nemeckeho-vytahu-se-nedostavil>>.
- [28] MEJSŘÍK, M. 2011. Konference ODS k Vizi 2020. *Zdravé veřejné finance* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.paratdnes.cz/2011/10/Michal-Mejstrik-Zdrave-verejne-finance.html>>.
- [29] MF. 2012a. *Výsledky pokladní plnění státního rozpočtu ČR za rok 2011* [online]. Praha: MF, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_ministerstva_68053.html>.
- [30] MF. 2012b. *Státní dluhopisy v držení domácností a neziskových institucí* [online]. Praha: MF, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.sporicidluhopisycr.cz/cs/aktuality-668.html>>.
- [31] MF. 2012c. *Makroekonomická predice České republiky* [online]. Praha: MF, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Makroekonomicka-predikce_2012-Q1.pdf>.

- [32] MF. 2011a. *Reforma přímých daní a odvodů* [online]. Praha: MF, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/TK_MF_18032011_Prezentace_Reforma_primych_dani_a_odvodu_01.pdf>.
- [33] MF. 2011b. *Základní ukazatele vývoje stavebního spoření v České republice* [online]. Praha: MF, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_ukazatele_vyvoje_st_sporeni_65830.html>.
- [34] MF. 2011c. *Reforma přímých daní a odvodů* [online]. Praha: MF, příloha č. 1, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Priloha_c1__TK_18032011_Reforma_primych_dani_a_odvodu.pdf>.
- [35] MF. 2005. *Zákon č. 42/1994 Sb.* [online]. Praha: MF, 2005 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakony_7741.html>.
- [36] Münich, D. 2012. *Jak mizí peníze* [online]. Praha: Vláda ČR: 2012. Dostupný z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/ekonomicka-rada/clanky/daniel-munich-jak-mizi-penize-92201/>>.
- [37] Münich, D. 2011. *Možnosti vlády jsou dosti omezené*. Praha: Economia, Hospodářské noviny, 2011, vyd. 14.11.2011. ISSN 1213-7693.
- [38] NOVÁKOVÁ, J. 2011. *Penzijní připojištění: změny se týkají i těch, kteří už smlouvu mají* [online]. Praha: Mafra, Idnes, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://finance.idnes.cz/penzijni-pripojisteni-zmeny-se-dotknou-i-tech-kteri-uz-smlouvu-maji-lia-/spor.aspx?c=A110913_1650690_spor_zuk>.
- [39] OECD. 2011a. *Srovnání OECD: Češi za zdravotnictví platí málo. Lépe jsou na tom jen Dánové* [online]. OECD, překlad ČTK, Economia: ihned, 2011 [cit. 2012-01-25]. ISSN 1213-7693. Dostupný z WWW: <<http://zpravy.ihned.cz/c1-52482840-srovnani-oecd-cesi-za-zdravotnictvi-plati-malo-lepe-jsou-na-tom-jen-danove>>.
- [40] OECD. 2011b. *Na celosvětovém žebříčku CPI – Index vnímání korupce 2011 se Česká republika dělí o 57. – 59. místo s Namíbií a Saúdskou Arábií* [online]. OECD, překlad TIC, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW:

- <<http://www.transparency.cz/celosvetovem-zebricku-cpi-index-vnimani-korupce-2011-ceska-r/>>.
- [41] OECD. 2011c. *OECD Economic Surveys Czech Republic* [online]. OECD, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.oecd.org/dataoecd/13/40/49028878.pdf>>.
- [42] SP. 2011a. *Stanovisko k návrhu státního rozpočtu na rok 2012* [online]. Praha: SP, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.spcr.cz/stanoviska-sp-cr/statni-rozpocet-na-rok-2012>>.
- [43] SP. 2011b. *Připomínky SP ČR k návrhu věcného záměru vysokoškolského zákona* [online]. Praha: SP, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.spcr.cz/stanoviska-sp-cr/pripominky-svazu-prumyslu-a-dopravy-cr-sp-cr-k-navrhu-vecneho-zameru-vysokoskolskeho-zakona>>.
- [44] ŠTEMBERA, H. 2012. *Dobešova reforma vysokých škol odmítnuta. Akademici vyhrožují stávkami* [online]. Praha: Our media, Parlamentní listy, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/skolstvi/Dobesova-reforma-vysokych-skol-odmitnuta-Akademici-vyhrozuji-stavkami-218974>>.
- [45] VLÁDA. 2012a. *Členové vlády* [online]. Praha: Vláda, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/vlada/default.htm>>.
- [46] VLÁDA. 2012b. *Sociální reforma* [online]. Praha: Vláda, 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://icv.vlada.cz/cz/socialni-reforma/>>.
- [47] VLÁDA. 2011. *Národní program reforem České republiky 2011* [online]. Praha: Vláda, 2011 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/NPR-CR-2011-schvalena-verze.pdf>>.
- [48] VLÁDA. 2010a. *Rejstřík předsedů vlád* [online]. Praha: Vláda, 2010 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/rejstrik-predsedu-vlad/default.htm>>.
- [49] VLÁDA. 2010b. *Programové prohlášení vlády* [online]. Praha: Vláda, 2010 [cit. 2012-01-25]. Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Programove_prohlaseni_vlady.pdf>.

- [50] ŽÁK, M. 2007. *Hospodářská politika*. Praha, VŠEM, 2007. 210 s.
ISBN 978-80-86730-04-2.

Bibliografie

- [51] ACOCELLA, N. *Foundation of Economic Policy, Value and Techniques*. Cambridge (Massachusetts): Cambridge University Press, 1998. 519 s. ISBN 0521584078.
- [52] BARRO, Robert J. *Macroeconomics: a modern approach*. [s.l.] London: The MIT Press, 2008. 867 s. ISBN 0-262-02436-5.
- [53] BLANCHARD, O. *Macroeconomics*. New York: Prentice Hall, 2005. 583 s. ISBN 0-13-110301-6.
- [54] BURDA, M.; WYPLOSZ, Ch. *Macroeconomics: A European Text*. Oxford: Oxford University Press, 2005. 576 s. ISBN 0-19-926496-1.
- [55] FRAIT, J.; KOMÁREK, L.; KOMÁRKOVÁ, Z., *Monetary Policy in a Small Economy after Tsunami: A New Consensus on the Horizon?* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://journal.fsv.cuni.cz/storage/1202_frait.pdf>.
- [56] GÄRTNER, M. *Macroeconomics*. New York: Prentice Hall, 2006. 506 s. ISBN 0-273-70460-5.
- [57] HOLUB, T. *CNB's New Forecast (Inflation Report III/2011)* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/en/monetary_policy/forecast/analysts_meetings/download/analysts_2011_III.pdf>.
- [58] KLIKOVÁ, CH.; KOTLÁN, I., *Hospodářská politika*, 1. Vyd. Socrates, 2003. ISBN 80-8657-204-8.
- [59] KLYUEV, V.; SNUDDEN, S., *Effects of Fiscal Consolidation in the Czech Republic* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://journal.fsv.cuni.cz/storage/1216_str_306_326_-_klyuev.pdf>.
- [60] KUBÍČEK, J. *Hospodářská politika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-8689-899-7.
- [61] MF. *Konvergenční program České republiky* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Konvergenčni-program-CR_2011-04_pdf.pdf>.
- [62] ŘEŽÁBEK, P. *Hospodářská politika a finanční stabilita* [online]. 2011. Dostupný z WWW:

- <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/rezabek_20110405_brno.pdf>.
- [63] SINGER, M. *Finanční krize a ekonomika, výhled do budoucna* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20110303_pojistovna_cs.pdf>.
- [64] SINGER, M. *Zpráva o finanční stabilitě 2010/2011* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20110614_zfs_2010_2011.pdf>.
- [65] SLANÝ, A., *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2003. 380 s. EU 22. ISBN 80-7179-738-3.
- [66] ŠVEJNAR, J. *Vláda žádá jen oběti. Bez vyhlídky, že bude líp* [online]. 2011. Dostupný z WWW: < <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/jan-svejnar.php?itemid=12628>>.
- [67] TOMŠÍK, V. *Ekonomický výhled České republiky* [online]. 2011. Dostupný z WWW: < http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/tomsik_20110829_MZV.pdf>.
- [68] ZAMRAZILOVÁ, E. *Proč konsolidovat veřejné finance* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/zamrazilova_20111006_zofin.pdf>.

Seznam příloh

Příloha A	Příjmy státního rozpočtu dle kapitol za rok 2011	95
Příloha B	Výdaje státního rozpočtu dle kapitol za rok 2011	96
Příloha C	Příjmy státního rozpočtu dle kapitol za rok 2012	97
Příloha D	Výdaje státního rozpočtu dle kapitol za rok 2012	98

.

Příloha A Příjmy státního rozpočtu dle kapitol za rok 2011

Částka 150

Sbírka zákonů č. 433 / 2010

Strana 5637

Příloha č. 2 k zákonu č. 433/2010 Sb.

CELKOVÝ PŘEHLED PŘÍJMŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU PODLE KAPITOL

v tisících Kč						
Číslo kapitoly	Kapitola	daňové příjmy *)	pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	z toho povinné pojistné na důchodové pojištění	nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	z toho z rozpočtu Evropské unie **)
301	Kancelář prezidenta republiky				60	
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu				26 000	
303	Senát Parlamentu				4 000	
304	Úřad vlády České republiky				62 348	39 648
305	Bezpečnostní informační služba				138 000	
306	Ministerstvo zahraničních věcí	550 000			50 000	
307	Ministerstvo obrany	12 089	2 319 342	2 061 638	306 993	104 987
308	Národní bezpečnostní úřad				2 289	1 989
309	Kancelář veřejného ochránce práv				0	
312	Ministerstvo financí	1 470 034	600 743	533 994	2 476 800	408 326
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	656 000	362 735 741	322 431 770	5 076 614	4 325 764
314	Ministerstvo vnitra	11 000	6 849 005	6 088 004	2 748 310	1 987 777
315	Ministerstvo životního prostředí	900			13 701 373	13 522 373
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	1 000			28 357 009	28 342 409
321	Grantová agentura České republiky				0	
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	26 850			3 648 638	3 335 488
327	Ministerstvo dopravy	80 000			21 043 851	20 969 977
328	Český telekomunikační úřad	50 000			982 248	37 248
329	Ministerstvo zemědělství	6 200			37 183 507	36 168 532
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	400			6 153 021	6 037 469
334	Ministerstvo kultury	10			559 708	328 420
335	Ministerstvo zdravotnictví	9 100			1 091 329	819 429
336	Ministerstvo spravedlnosti		783 858	696 763	1 951 740	189 681
343	Úřad pro ochranu osobních údajů				65 448	65 448
344	Úřad průmyslového vlastnictví	75 000			87 711	7 711
345	Český statistický úřad				236 792	233 692
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	53 000			380 078	180 078
348	Český báňský úřad				4 303	1 703
349	Energetický regulační úřad	1 000			0	
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	4 500			9 773	9 073
355	Ústav pro studium totalitních režimů				0	
358	Ústavní soud				0	
361	Akademie věd České republiky				1 978	719
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	4 500			7 700	
374	Správa státních hmotných rezerv				130 000	
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	300			4 054	3 054
377	Technologická agentura České republiky				0	
381	Nejvyšší kontrolní úřad				564	
396	Státní dluh				5 635 826	
397	Operace státních finančních aktiv ***)	1 400 000			2 791 000	
398	Všeobecná pokladní správa	527 052 034			4 329 237	
C E L K E M		531 463 917	373 288 689	331 812 169	139 248 302	117 120 995
PŘÍJMY CELKEM (daňové příjmy, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem)						1 044 000 908

*) bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti;
v kapitole 397 Operace státních finančních aktiv zahrnují příjmy na účtech státních finančních aktiv - odvody od původců radioaktivních odpadů na jaderný účet

**) zahrnuje jak prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie přímo, tak prostředky poskytnuté prostřednictvím Národního fondu

***) včetně jaderného účtu a zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu

Zdroj: MF. 2010. *Celkový přehled příjmů státního rozpočtu podle kapitol* [online]. Praha: MF. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/433_2010_priloha2_pdf.pdf>.

Příloha B Výdaje státního rozpočtu dle kapitol za rok 2011

Strana 5638

Sbírka zákonů č. 433 / 2010

Částka 150

Příloha č. 3 k zákonu č. 433/2010 Sb.

CELKOVÝ PŘEHLED VÝDAJŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU PODLE KAPITOL

v tisících Kč

Číslo kapitoly	Kapitola	V ý d a j e cel k e m
301	Kancelář prezidenta republiky	339 045
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 081 439
303	Senát Parlamentu	508 516
304	Úřad vlády České republiky	706 654
305	Bezpečnostní informační služba	1 166 001
306	Ministerstvo zahraničních věcí	5 571 259
307	Ministerstvo obrany	43 878 417
308	Národní bezpečnostní úřad	244 671
309	Kancelář veřejného ochránce práv	93 800
312	Ministerstvo financí	15 188 284
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	483 781 377
314	Ministerstvo vnitra	52 877 539
315	Ministerstvo životního prostředí	17 090 710
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	32 217 793
321	Grantová agentura České republiky	2 460 890
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	13 149 907
327	Ministerstvo dopravy	42 570 979
328	Český telekomunikační úřad	628 313
329	Ministerstvo zemědělství	51 336 986
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	127 086 415
334	Ministerstvo kultury	7 294 982
335	Ministerstvo zdravotnictví	6 820 824
336	Ministerstvo spravedlnosti	20 058 532
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	187 689
344	Úřad průmyslového vlastnictví	166 966
345	Český statistický úřad	1 133 685
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	2 962 497
348	Český báňský úřad	126 217
349	Energetický regulační úřad	100 725
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	138 868
355	Ústav pro studium totalitních režimů	150 968
358	Ústavní soud	145 771
361	Akademie věd České republiky	4 865 777
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	54 253
374	Správa státních hmotných rezerv	1 843 605
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	335 669
377	Technologická agentura České republiky	849 477
381	Nejvyšší kontrolní úřad	535 640
396	Státní dluh	78 491 134
397	Operace státních finančních aktiv *)	2 100 000
398	Všeobecná pokladní správa	158 658 634
	C E L K E M	1 179 000 908

*) včetně jaderného účtu a zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu

Zdroj: MF. 2010. *Celkový přehled výdajů státního rozpočtu podle kapitol* [online]. Praha: MF. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/433_2010_priloha3_pdf.pdf>.

Příloha C Příjmy státního rozpočtu dle kapitol za rok 2012

Částka 156

Sbírka zákonů č. 455 / 2011

Strana 5925

Příloha č. 2 k zákonu č. 455/2011 Sb.

CELKOVÝ PŘEHLED PŘÍJMŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU PODLE KAPITOL

v tisících Kč						
Číslo kapitoly	Kapitola	daňové příjmy *)	pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	z toho povinné pojistné na důchodové pojištění	nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	z toho z rozpočtu Evropské unie **)
301	Kancelář prezidenta republiky				60	
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu				20 000	
303	Senát Parlamentu				4 000	
304	Úřad vlády České republiky				34 085	31 985
305	Bezpečnostní informační služba				138 000	
306	Ministerstvo zahraničních věcí	350 000			53 175	3 175
307	Ministerstvo obrany	10 587	2 954 945	2 626 618	240 935	39 422
308	Národní bezpečnostní úřad				300	
309	Kancelář veřejného ochránce práv				350	
312	Ministerstvo financí	1 497 194	522 779	464 692	2 350 676	134 450
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	631 000	374 115 000	332 546 667	6 475 278	5 640 278
314	Ministerstvo vnitra	193 000	5 698 067	5 064 969	1 024 829	326 829
315	Ministerstvo životního prostředí	900			7 012 877	6 682 807
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	1 000			23 629 820	23 614 820
321	Grantová agentura České republiky				0	
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	28 000			7 220 147	6 732 647
327	Ministerstvo dopravy	80 000			9 586 346	9 502 186
328	Český telekomunikační úřad	50 000			1 007 994	47 927
329	Ministerstvo zemědělství	6 200			32 617 512	31 402 537
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	400			15 148 882	15 025 330
334	Ministerstvo kultury	10			1 154 827	1 032 071
335	Ministerstvo zdravotnictví	9 100			677 299	458 679
336	Ministerstvo spravedlnosti		723 407	643 028	1 571 085	62 772
343	Úřad pro ochranu osobních údajů				22 942	22 942
344	Úřad průmyslového vlastnictví	74 000			97 912	12 912
345	Český statistický úřad				92 974	89 914
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	80 000			229 028	49 028
348	Český báňský úřad				2 841	241
349	Energetický regulační úřad	213 123			4 500	
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	4 600			19 881	18 981
355	Ústav pro studium totalitních režimů				0	
358	Ústavní soud				0	
361	Akademie věd České republiky				656	356
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	2 700			2 500	
374	Správa státních hmotných rezerv				130 000	
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	39 500			1 718	1 318
377	Technologická agentura České republiky				0	
381	Nejvyšší kontrolní úřad				466	
396	Státní dluh				6 544 056	
397	Operace státních finančních aktiv ***)	1 400 000			3 341 000	
398	Všeobecná pokladní správa	556 852 080			18 704 235	
	CELKEM	561 523 394	384 014 198	341 345 974	139 163 186	100 933 607
PŘÍJMY CELKEM (daňové příjmy, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem)						1 084 700 778

*) bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; v kapitole 397 Operace státních finančních aktiv zahrnují příjmy na účtech státních finančních aktiv - odvody od původců radioaktivních odpadů na jaderný účet

**) zahrnuje jak prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie přímo, tak prostředky poskytnuté prostřednictvím Národního fondu

***) včetně jaderného účtu a zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu

Zdroj: MF. 2011. *Celkový přehled příjmů státního rozpočtu podle kapitol* [online]. Praha: MF. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zak_455-2011_priloha-2.pdf>.

Příloha D Výdaje státního rozpočtu dle kapitol za rok 2012

Strana 5926

Sbírka zákonů č. 455 / 2011

Částka 156

Příloha č. 3 k zákonu č. 455/2011 Sb.

CELKOVÝ PŘEHLED VÝDAJŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU PODLE KAPITOL

v tisících Kč		
Číslo kapitoly	Kapitola	V ý d a j e celkem
301	Kancelář prezidenta republiky	334 238
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 102 500
303	Senát Parlamentu	525 530
304	Úřad vlády České republiky	685 451
305	Bezpečnostní informační služba	1 148 827
306	Ministerstvo zahraničních věcí	5 834 885
307	Ministerstvo obrany	43 474 131
308	Národní bezpečnostní úřad	238 339
309	Kancelář veřejného ochránce práv	93 750
312	Ministerstvo financí	15 074 204
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	504 917 239
314	Ministerstvo vnitra	52 656 658
315	Ministerstvo životního prostředí	10 174 414
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	27 843 093
321	Grantová agentura České republiky	3 023 794
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	27 927 095
327	Ministerstvo dopravy	38 731 671
328	Český telekomunikační úřad	634 702
329	Ministerstvo zemědělství	48 573 340
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	137 851 240
334	Ministerstvo kultury	8 422 123
335	Ministerstvo zdravotnictví	6 668 127
336	Ministerstvo spravedlnosti	20 690 101
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	146 219
344	Úřad průmyslového vlastnictví	169 753
345	Český statistický úřad	984 382
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	2 768 237
348	Český báňský úřad	126 974
349	Energetický regulační úřad	191 905
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	146 516
355	Ústav pro studium totalitních režimů	153 679
358	Ústavní soud	154 459
361	Akademie věd České republiky	4 668 406
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	53 430
374	Správa státních hmotných rezerv	2 086 248
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	359 092
377	Technologická agentura České republiky	2 170 206
381	Nejvyšší kontrolní úřad	512 331
396	Státní dluh	79 406 488
397	Operace státních finančních aktiv *)	2 515 064
398	Všeobecná pokladní správa	136 461 937
C E L K E M		1 189 700 778

*) včetně jaderného účtu a zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu

Zdroj: MF. 2011. *Celkový přehled výdajů státního rozpočtu podle kapitol* [online]. Praha: MF. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zak_455-2011_priloha-3.pdf>.